

**POWIATOWA STACJA SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W GRODZISKU MAZOWIECKIM
05-825 GRODZISK MAZOWIECKI
UL. Żwirki i Wigury 10**

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU GRODZISKIEGO
w 2024 ROKU**

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny
w Grodzisku Mazowieckim
mgr Halina Sankowska

SPIS TREŚCI:

- I.** Informacja ogólna
- II.** Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Komunalnej
- III.** Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia
- IV.** Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Pracy
- V.** Nadzór epidemiologiczny
- VI.** Ocena stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania
- VII.** Działalność oświatowo – zdrowotna i promocja zdrowia
- VIII.** Nadzór zapobiegawczy

I. Informacja ogólna

Państwowa Inspekcja Sanitarna wypełnia zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w Ustawie z dn. 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 338). Swoje zadania realizuje poprzez nadzór bieżący i zapobiegawczy. Organem inspekcji, jako organu rządowego administracji zespolonej w województwie jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, któremu podlega stacja sanitarno-epidemiologiczna. W powiecie grodziskim funkcję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego pełni Pani Halina Sankowska. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna ma siedzibę w Grodzisku Mazowieckim, przy ul. Żwirki i Wigury 10.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim oraz działających w jego imieniu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej obejmuje terytorialnie powiat grodziski, który jest położony w zachodniej części Województwa Mazowieckiego. Powiat ten zamieszkuje ponad 98 tys. mieszkańców na powierzchni 367 km². W jego skład wchodzi 6 gmin: Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki, Gmina Baranów, Gmina Jaktorów, Gmina Żabia Wola oraz miasta Milanówek i Podkowa Leśna.

W ramach prowadzonej działalności inspekcja sanitarna w powiecie grodziskim w roku 2024 sprawowała nadzór bieżący nad warunkami:

- higieny środowiska – nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, czystością powietrza, gleby, wód i innych elementów środowiska, a także nadzór nad należytym stanem higienicznym nieruchomości, zakładów pracy, obiektów użyteczności publicznej, dróg, ulic i środków transportu;
- higieny w zakładach pracy – ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy, zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy; nadzór nad wprowadzaniem produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- higieny procesów nauczania i wychowania – ocena warunków higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych i wypoczynku oraz sprzętu tam używanego, a także nadzór nad higieną samych procesów nauczania;

Prowadzono nadzór nad:

- warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku – ocena warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, nadzór nad warunkami żywienia zbiorowego, nadzór nad jakością zdrowotną żywności oraz ocena warunków produkcji i obrotu przedmiotów użytku, materiałów i wyrobów do kontaktu żywnością, kosmetyków i innych mających wpływ na zdrowie ludzi;
- warunkami, jakie powinien spełniać personel medyczny i pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Ponadto pracownicy inspekcji sanitarnej realizowali zadania w zakresie:

- oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia – organizowanie, prowadzenie i koordynowanie działalności oświatowo-zdrowotnej, w tym inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących zasady higieny otoczenia i zapobiegania chorobom, zaznajamianie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywności własnej społeczeństwa na rzecz zdrowia, ocena i wspieranie działalności oświatowo-zdrowotnej szkół i placówek oświatowo-wychowawczych;
- zapobiegawczego nadzoru sanitarnego – uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych, uczestnictwo w dopuszczaniu do użytku obiektów budowlanych;

- działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej – dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych, przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, nadzór nad szczepieniami ochronnymi, dystrybucja szczepionek, poradnictwo w zakresie spraw sanitarno-epidemiologicznych, opracowywanie programów działalności zapobiegawczej i nadzór nad ich wdrażaniem przez placówki medyczne.
- monitorowania zatruc środkami zastępczymi - monitorowanie przypadków zatruc / zgonów środkami zastępczymi, nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

II. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Komunalnej

I. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz jakość wody na pływalniach i w kąpieliskach.

1. Wprowadzenie.

Bieżącym nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej objętych było 18 Stacji Uzdatniania Wody - 12 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 6 wodociągów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Łączna liczba ludności zaopatrywanej w wodę wynosi ok. 99 tys. mieszkańców. Na terenie powiatu grodziskiego woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności pochodzi wyłącznie z ujęć głębinowych. W celu dokonania oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobierano próby wody z punktów wyznaczonych na sieciach wodociągowych zgodnie z harmonogramem na rok 2024.

2. Jakość wody.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli, wyników analiz badanych próbek wody prowadzonych przez Inspekcję Sanitarną oraz wyników badań przeprowadzanych przez właścicieli i zarządców wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej można stwierdzić, że woda dostarczana przez wszystkie 18 wodociągów, spełniała wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294). Sporadycznie występowały przekroczenia parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych. W wyniku przeprowadzonych działań naprawczych (chlorowanie i/lub płukanie sieci), zarządcy wodociągów doprowadzili za każdym razem do przywrócenia jakości wody do wymogów obowiązującego rozporządzenia, co potwierdzone zostało sprawozdaniami z badań.

3. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę.

3.1. Wodociągi o wydajności $<100\text{m}^3/\text{dobę}$.

Wodociąg publiczny Ceglów

Wodociąg zasilany jest wodą pochodzącą ze Stacji Uzdatniania Wody w Kaskach i Stanisławowie, zaopatruje 920 mieszkańców (w roku 2024 Stacja Uzdatniania Wody w Ceglówie nie dostarczała w sposób ciągły wody do wodociągu z powodu jej przebudowy). Ujęciem wody dla wodociągu są studnie głębinowe zasilające Stację Uzdatniania Wody w Kaskach i Stanisławowie. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - dwa razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W 2024 roku nie przeprowadzono bieżącej kontroli sanitarnej stacji uzdatniania wody wraz

z przyległą strefą ochrony bezpośredniej z powodu jej przebudowy.

3.2. Wodociągi o wydajności 100 – 1000 m³/dobę.

Wodociąg publiczny Dąbrówka

Wodociąg o produkcji wody 860 m³/dobę zaopatruje 2811 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano trzykrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - dziesięć razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W maju 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Stanisławów

Wodociąg o produkcji wody 660 m³/dobę zaopatruje 1150 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano dwukrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - siedem razy. W jednej próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenie parametrów chemicznych: mangan i jon amonu. Przekroczenia w zakresie ww. parametrów zostały niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

We wrześniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Kaski

Wodociąg o produkcji wody 685 m³/dobę zaopatruje 2450 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano dwukrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - dziewięć razy. W jednej próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego – ogólna liczba mikroorganizmów. Przekroczenie w zakresie ww. parametru zostało niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

We wrześniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Żelechów

Wodociąg o produkcji wody 687 m³/dobę zaopatruje ok. 3930 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są trzy studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - pięć razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Bartoszkówka

Wodociąg o produkcji 294 m³/dobę zaopatruje ok. 2131 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - sześć razy. W jednej próbce wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego – bakterie grupy coli. Przekroczenie w zakresie ww. parametru zostało niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Musuły

Wodociąg o produkcji wody 486 m³/dobę zaopatruje ok. 3200 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są cztery studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano trzykrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - pięć razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Podkowa Leśna

Wodociąg o produkcji wody 492 m³/dobę zaopatruje ok. 3551 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są trzy studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - pięć razy. W jednej próbce wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie parametru fizycznego – zapach. Przekroczenie w zakresie ww. parametru zostało niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W czerwcu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Kozery Nowe

Wodociąg o produkcji wody 480 m³/dobę zaopatruje 6814 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - jedenaście razy. W trzech próbkach wody stwierdzono przekroczenia:

- parametru fizycznego – mętność (jedna pobrana w ramach kontroli wewnętrznej i druga pobrana w ramach nadzoru sanitarnego),
- parametru mikrobiologicznego – ogólna liczba mikroorganizmów (pobrana w ramach nadzoru sanitarnego).

Przekroczenia w zakresie ww. parametrów zostały niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości.

3.3. Wodociągi o wydajności 1000 – 10 000 m³/dobę

Wodociąg publiczny Grodzisk Mazowiecki

Wodociąg o produkcji wody 8290 m³/dobę zaopatruje 50075 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest dziewięć studni głębinowych. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano dwunastokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - dziewięćdziesiąt pięć razy. W czterech próbkach wody stwierdzono przekroczenia:

- parametru fizycznego – zapach (dwie pobrane w ramach nadzoru sanitarnego),
- parametru mikrobiologicznego – ogólna liczba mikroorganizmów (pobrana w ramach kontroli wewnętrznej),
- parametru mikrobiologicznego – bakterie grupy coli i parametru fizycznego – mętność (pobrana w ramach kontroli wewnętrznej).

Przekroczenia w zakresie ww. parametrów zostały niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W maju 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Milanówek

Wodociąg o produkcji wody 2231 m³/dobę zaopatruje 15664 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest siedem studni głębinowych. W okresie

sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano sześciokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - siedemdziesiąt dwa razy. W jednej próbce wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenie parametru fizycznego – zapach. Przekroczenie w zakresie ww. parametru zostało niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W czerwcu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg publiczny Bieganów

Wodociąg o produkcji wody 1752 m³/dobę zaopatruje 3990 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano czterokrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej szesnaście razy. W dwóch próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenia parametru chemicznego – mangan. Przekroczenia w zakresie ww. parametru zostały niezwłocznie usunięte. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

3.4. Wodociągi o wydajności 10 000 – 100 000 m³/dobę.

Na terenie powiatu grodziskiego brak wodociągów o ww. wydajności.

3.5. Wodociągi o wydajności >100 000 m³/dobę.

Na terenie powiatu grodziskiego brak wodociągów o ww. wydajności.

3.6. Wodociągi ogółem.

Wszystkie wodociągi na terenie powiatu grodziskiego są corocznie uwzględniane w harmonogramie kontroli. Nadzór Sekcji Higieny Komunalnej obejmuje łącznie 1 wodociąg

o produkcji <100 m³/dobę, 8 wodociągów o produkcji 100-1000 m³/dobę oraz 3 wodociągi

o produkcji 1000-10000 m³/dobę. Działania podejmowane przez PPIS w ramach urzędowej kontroli wody przyczyniły się do usunięcia wszystkich potwierdzonych badaniami przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych.

3.7. Inne podmioty.

Wodociąg lokalny Szpital Zachodni

Na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki przy ul. Dalekiej 11 zlokalizowany jest kompleks budynków Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Szpitala Zachodniego im. Św. Jana Pawła II, w którym wykorzystywana jest woda pochodząca z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 162,50 m³/d.

Podmiot stale dostarczał wodę dla ok. 700 zatrudnionych osób oraz pacjentów szpitala. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano dwukrotnie, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wodociągu - dwanaście razy. W sześciu próbkach wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego lub kontroli wewnętrznej stwierdzono niewielkie przekroczenia parametru fizycznego – barwa. Przekroczenie parametru wskaźnikowego (barwa) nie wpłynęła na jakość wody. Ponadto stwierdzono trzy razy przekroczenia innych parametrów:

- parametru fizycznego – zapach (dwie próbki pobrane w ramach nadzoru sanitarnego),
- parametru mikrobiologicznego – bakterie grupy coli (próbka pobrana w ramach kontroli wewnętrznej).

Przekroczenia w zakresie ww. parametrów zostały niezwłocznie usunięte. Jedynie parametr barwa odbiegał nieznacznie od normy. W pozostałych próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę w zakresie poboru prób wody pod kątem obecności bakterii Legionella Sp. Próby pobrano w następujących punktach:

- w łazience przy sali Nr 13 V piętro Oddział Wewnętrzny,
- w łazience przy sali Nr 11 III piętro Oddział Chirurgii,
- w łazience (węzeł sanitarny) III piętro Oddział Neurologiczny,
- w łazience przy sali Nr 1 I piętro Oddział Ortopedii,
- w sali intensywnej opieki medycznej parter Oddział Pediatrii

W żadnej z ww. próbek wody nie stwierdzono ponadnormatywnej ilości bakterii z rodzaju Legionella Sp.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu do kontroli z 2023 roku stan sanitarny obiektu nie uległ pogorszeniu.

Wodociąg lokalny Kasperek

Na terenie Gminy Milanówek przy ul. Brwinowskiej 2D zlokalizowany jest budynek użyteczności publicznej, w którym działalność gospodarczą prowadzi podmiot – Europejskie Przedszkole Niepubliczne "Kasperek" Stajenko Spółka Jawna z siedzibą przy ul. Noskowskiego 2/47 w Warszawie, wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 3 m³/dobę. Podmiot dostarczał wodę dla ok. 140 osób. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano raz, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej dwa razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg lokalny Zielony Ogródek

Na terenie Gminy Jaktorów w miejscowości Henryszew zlokalizowany jest budynek użyteczności publicznej, w którym działalność gospodarczą prowadzi podmiot – OPIEKA NAD DZIEĆMI "ZIELONY OGRÓDEK" KATARZYNA ZBRZEŻNA z siedzibą Henryszew 15, wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 0,5 m³/dobę. Podmiot dostarczał wodę dla ok. 87 osób. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano raz, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej cztery razy. W próbkach nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg lokalny Olmaj

Na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki przy ul. G. Orlicz-Dreszera 58 w Kozerkach zlokalizowany jest obiekt, w którym działalność gospodarczą prowadzi podmiot działający na rynku spożywczym – Sławomir Majewski PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE "OLMAJ" z siedzibą przy ul. Niecała 5 w Parzniewie, wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 1 m³/dobę. Podmiot dostarczał wodę dla ok. 30 osób. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej pobrano dwa razy.

W próbce nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg lokalny agroturystyka w Petrykozach

Na terenie Gminy Żabia Wola przy ul. Myśliwskiej 35 w Petrykozach zlokalizowany jest obiekt, w którym prowadzona jest działalność w zakresie agroturystyki, wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 0,1 m³/dobę. Podmiot dostarczał wodę w zależności od liczby korzystających z wypoczynku - dla 5 do 8 osób. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej pobrano jeden raz. Badania wody nie wykazały przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg lokalny w Grzegorzewicach

Na terenie Gminy Żabia Wola przy ul. Pałacowej 58 w Grzegorzewicach zlokalizowany jest obiekt, w którym działalność gospodarczą prowadzi podmiot działający na rynku spożywczym wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia. Produkcja wody przez ww. podmiot wynosiła 2 m³/dobę. Podmiot dostarczał wodę dla ok. 6 osób. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej pobrano jeden raz. Badania wody nie wykazały przekroczeń parametrów określających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

3.8. Studnie publiczne.

Na terenie powiatu grodziskiego brak studni publicznych.

4. Ujęcia wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Na terenie powiatu grodziskiego nie występują ujęcia wód powierzchniowych wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

5. Ocena jakości wody na pływalniach i w kąpieliskach opartych na wodach powierzchniowych

Pływalnia Miejska „Wodnik 2000” Grodzisk Maz., ul. Montwiłła 41 (obiekt całoroczny)

Obiekt zaopatrywany jest w wodę przez wodociąg publiczny Grodzisk Mazowiecki. Pływalnia posiada 6 niecek tj.: basen sportowy, basen rekreacyjny, brodzik, jacuzzi, jacuzzi A – antresola oraz jacuzzi B – antresola, a także Wodny Plac Zabaw (funkcjonuje jedynie w okresie letnim). W okresie sprawozdawczym wodę do badań z niecek oraz systemów cyrkulacji niecek, w ramach kontroli wewnętrznej zarządzającego obiektem pobrano wielokrotnie zachowując częstotliwość i zakres zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Próbkę do badań pobrano również w ramach nadzoru sanitarnego. W próbkach występowały niewielkie przekroczenia wartości parametrów chemicznych – chlor związany, chlor wolny, potencjał redox, pH. Zarządzający pływalnią podejmował działania naprawcze w celu dostosowania jakości wody do wymogów ww. rozporządzenia. Wystąpiły dwa przypadki przekroczenia parametru mikrobiologicznego – *Legionella sp.*, w niecce basenowej i w systemie cyrkulacji. Nieprawidłowość w zakresie ww. parametru mikrobiologicznego zostało niezwłocznie usunięte.

W roku 2024 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej zawartości bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej w natryskach znajdujących się na terenie pływalni.

W lipcu 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

Basen kąpielowy w Kozerkach, ul. Jowisza (obiekt sezonowy)

Obiekt zaopatrywany jest w wodę przez wodociąg publiczny Grodzisk Mazowiecki i posiada dwie niecki. W okresie sprawozdawczym wodę do badań z niecek i systemów cyrkulacji niecek w ramach kontroli wewnętrznej zarządzającego obiektem pobrano wielokrotnie zachowując częstotliwość i zakres zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Próbkę do badań pobrano również w ramach nadzoru sanitarnego. W próbkach wystąpiły pojedyncze niewielkie przypadki przekroczenia wartości parametrów fizykochemicznych – potencjał redox, chloroform. W okresie sprawozdawczym zarówno w nieckach jak i w systemach cyrkulacji niecek nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych.

W roku 2024 nie stwierdzono również przekroczenia dopuszczalnej zawartości bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej w natryskach znajdujących się na terenie basenu kąpielowego.

W sierpniu 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny obiektu w obszarze udostępnionym dla klientów utrzymuje się na stałym dobrym poziomie.

Basen kąpielowy w Milanówku, ul. Sportowa (obiekt sezonowy)

Obiekt zaopatrywany jest w wodę przez wodociąg publiczny Milanówek i posiada dwie niecki, ale w sezonie kąpielowym funkcjonował jedynie brodzik dla dzieci. W okresie sprawozdawczym wodę do badań z niecki i systemu cyrkulacji w ramach kontroli wewnętrznej zarządzającego obiektem pobierano z zachowaniem częstotliwości i zakresu zgodnego z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016). Próbkę do badań pobrano również w ramach nadzoru sanitarnego. W próbkach występowały przekroczenia wartości parametrów fizykochemicznych – chloru wolnego, mętności, potencjału redox. W trakcie trwania sezonu kąpielowego stwierdzono nieznaczne przekroczenie parametru mikrobiologicznego *Escherichia coli*, w związku z czym podjęte zostały działania mające na celu eliminację przekroczenia. W późniejszym terminie stwierdzono również znaczne przekroczenie parametru mikrobiologicznego *Pseudomonas aeruginosa*, w wyniku którego nakazano na drodze decyzji zamknięcie niecki i niezwłoczne podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia wody do odpowiedniej jakości. Obiekt do końca sezonu kąpielowego był nieczynny.

W roku 2024 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej zawartości bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej w natryskach znajdujących się na terenie basenu kąpielowego.

W czerwcu 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

Kąpieliska

W sezonie letnim 2024 roku na terenie kompleksu rekreacyjnego Stawy Walczewskiego, przy ul. Nadarzyńskiej w Grodzisku Mazowieckim funkcjonowało zorganizowane kąpielisko.

Sezon kąpielowy obejmował okres od 22 czerwca do 1 września 2024r. W okresie sprawozdawczym wodę do badań w ramach nadzoru sanitarnego pobrano jeden raz – przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej organizatora kąpieliska - trzy razy, w trakcie trwania sezonu kąpielowego. W żadnej zbadanej próbce nie stwierdzono przekroczeń parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli. Na podstawie ww. wyników badań wydawano oceny jakości wody stwierdzające jej przydatność do kąpieli. Podczas trwania sezonu kąpielowego nie odnotowano zakwitów sinic ani obecności innych zanieczyszczeń w wodzie. Dane na temat warunków na terenie kąpieliska oraz dane dotyczące jakości wody w kąpielisku były na bieżąco wprowadzane do systemu Serwis Kąpieliskowy.

W lipcu 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną kąpieliska wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny obiektu w obszarze udostępnionym dla klientów utrzymuje się na stałym dobrym poziomie.

II. Stan sanitarny obiektów

1. Szpitale, zakłady opiekuńczo - lecznicze i zakłady pielęgnacyjno – opiekuńcze.

Szpital:

Pod nadzorem znajduje się 1 obiekt – Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni

im. Św. Jana Pawła II zlokalizowany w Grodzisku Mazowieckim, przy ul. Dalekiej 11.

W roku sprawozdawczym w obiekcie prowadzone były kontrole tematyczne w zakresie:

- warunków sanitarno-technicznych pralni szpitalnej – 1 kontrola,
- poboru prób ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju Legionella – 2 kontrole,
- warunków sanitarno-technicznych na terenie Stacji Uzdatniania Wody wodociągu zakładowego zaopatrującego szpital w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – 1 kontrola.

Podczas kontroli pralni szpitalnej oraz Stacji Uzdatniania Wody nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole dotyczące poboru prób ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju Legionella nie wykazały przekroczeń w zakresie badanego parametru.

Inne pomioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą z rodzaju: stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:

- **Stowarzyszenie MONAR – Krótkoterminowy Ośrodek Terapii i Rehabilitacji Uzależnień, Budy Zosine 109, 96-313 Jaktorów** – placówka pomaga osobom z problemem narkotykowym, udziela specjalistycznej pomocy w zakresie konsultacji, terapii indywidualnej i grupowej oraz zapewnia pomoc ambulatoryjną, a także stacjonarną terapię i rehabilitację osobom uzależnionym. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 2 kontrole tematyczne w zakresie poboru prób ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. Badania nie wykazały przekroczeń w ww. zakresie.
- **Ośrodek Terapii Uzależnień „CISOWA” Czarny Las, ul. Cisowa 20, 05-825 Grodzisk Mazowiecki** – w placówce udzielana jest pomoc osobom z problemem narkotykowym w zakresie konsultacji, terapii indywidualnej i grupowej oraz rehabilitacji. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 2 kontrole tematyczne w zakresie poboru prób ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. Badania nie wykazały przekroczeń w ww. zakresie.
- **Stacjonarne Centrum Rozwoju Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „Ostoja”, ul. Mieszka Pierwszego 2, 05-825 Grodzisk Mazowiecki** - placówka pomaga osobom

uzależnionym i udziela specjalistycznej pomocy w zakresie konsultacji, terapii indywidualnej i grupowej. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w ww. obiekcie.

2. Domy pomocy społecznej oraz inne placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi

W ewidencji znajdują się 3 Domy Pomocy Społecznej oraz 7 placówek zapewniających całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi. W stosunku roku 2023 – 3 placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi zostały zlikwidowane. Są to: Dzienny Dom Opieki Medycznej, Milanówek, ul. Kościuszki 116, Dom dla Osób Starszych „Marta”, Drybus 10A, 96-314 Baranów oraz Dom Seniora ANGEL, Milanówek, ul. P. Skargi 3.

Domy Pomocy Społecznej:

- **Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, ul. Piasta 5, Milanówek** – Dom Pomocy Społecznej dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie. Obiekt posiada wpis do rejestru Domów Pomocy Społecznej oraz decyzję wojewody nr 90132/2001 z dnia 08.02.2001r. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 1 kontrolę sanitarną, podczas której wydano zalecenia dotyczące zapewnienia właściwego miejsca do przetrzymywania brudnej bielizny pościelowej oraz zapewnienia prawidłowego opisu pojemników z płynem do dezynfekcji. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane.
- **Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym, ul. ks. M. Oziębłowskiego 20** – Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku. Obiekt posiada wpis do rejestru Domów Pomocy Społecznej oraz decyzję Wojewody nr 2/2010 z dnia 11.01.2010r. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 1 kontrolę sanitarną, w jej wyniku nie stwierdzono uchybień.
- **Dom Pomocy Społecznej ul. 3 Maja 63 Grodzisk Mazowiecki** – Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku – filia Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym.
W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 1 kontrolę sanitarną. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Inne placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi:

- **Dom opieki HENRY, Henryszew 13, 96-316 Międzyborów** – obiekt posiada wpis do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej oraz decyzję Wojewody nr 2/2012 z dnia 31.01.2012r. wydaną na czas nieokreślony. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce jedną kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.
- **Dom Opieki, ul. Jaworowa 23, 05-807 Podkowa Leśna** – obiekt posiada wpis do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym,

przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej oraz decyzję Wojewody nr 557/2018 z dnia 24.04.2018r. wydaną na czas określony. **W roku sprawozdawczym przeprowadzono w obiekcie jedną kontrolę sanitarną. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.**

- **Villa Milanówek, ul. Warszawska 1A, 05-822 Milanówek** - obiekt posiada wpis do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej oraz decyzję Wojewody nr 38/2019 z dnia 23.04.2019r. wydaną na czas określony. **W roku sprawozdawczym przeprowadzono w obiekcie 2 kontrole sanitarne w obiekcie: kontrolę interwencyjną oraz sprawdzającą. Kontrola interwencyjna wykazała następujące nieprawidłowości: brak wydzielonego magazynu brudnej bielizny (pomieszczenie dotychczas pełniące tę funkcję zostało przeznaczone na inne cele); w magazynie czystej bielizny zbyt mała ilość regałów do przetrzymywania bielizny w stosunku do jej ilości; brak informacji w procedurze „utrzymania czystości w domu pomocy” na temat stosowania wydzielonego sprzętu porządkowego do sprzątanía poszczególnych stref na terenie placówki. Podczas kontroli sprawdzającej potwierdzono usunięcie wszystkich uchybień.**
- **Dom Opieki, Huta Żabiowska, ul. Brzozowa 4, 96-321 Żabia Wola** - obiekt posiada wpis do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej oraz decyzję Wojewody nr 13/2020 z dnia 27.01.2020r. wydaną na czas nieokreślony. W 2024r. przeprowadzono w placówce 1 kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości.
- **Dom Opieki Kaleń, ul. Mszczonowska 38** - obiekt posiada wpis do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej oraz decyzję Wojewody nr 3/2020 z dnia 20.01.2020r. wydaną na czas nieokreślony. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówce 1 kontrolę sanitarną. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
- **Dzienny Dom Pobytu, Milanówek, ul. Kościuszki 116** - placówka prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej – stowarzyszenie charytatywne z siedzibą w Warszawie, przy ul. Wiejskiej 18/20. **W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w obiekcie.**
- **Placówka Czasowej Całodobowej Opieki (opieka „wytchnieniowa”), Milanówek, ul. Kościuszki 116** - placówka prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej – stowarzyszenie charytatywne z siedzibą w Warszawie, przy ul. Wiejskiej 18/20. **W roku sprawozdawczym przeprowadzono w obiekcie jedną kontrolę sanitarną, podczas której wydano zalecenie dotycząc opracowania procedur: postępowania z brudną i czystą bielizną oraz odzieżą pensjonariuszy, postępowania z odpadami, utrzymania czystości i porządku na terenie obiektu oraz działań profilaktycznych**

zapobiegających namnażaniu się bakterii Legionella w instalacji ciepłej wody użytkowej. Zalecenia wykonano.

3. Dworce i stacje kolejowe.

W ewidencji znajdują się:

- stacje WKD: Grodzisk Mazowiecki Radońska, Podkowa Leśna Główna,
- przystanki WKD: Grodzisk Mazowiecki Jordanowice, Grodzisk Mazowiecki Piaskowa, Grodzisk Mazowiecki Okrężna, Polesie, Milanówek Grudów, Podkowa Leśna Wschodnia, Podkowa Leśna Zachodnia, Kazimierówka, Brzózki,
- stacje PKP: Grodzisk Mazowiecki,
- przystanki PKP: Milanówek, Jaktorów, Międzyborów, Boża Wola,
- dworce PKP: Grodzisk Mazowiecki, Milanówek, Jaktorów, Międzyborów.

W roku 2024 przeprowadzono kontrolę sanitarną dworca PKP w Milanówku. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Środki transportu.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole sanitarne środków transportu wykorzystywanych podczas prowadzenia działalności w zakresie usług pogrzebowych – samochodów służących do przewozu zwłok/szczątków ludzkich. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości:

- kabiny kierowców kontrolowanych pojazdów w sposób trwały oddzielone od części przewozowej,
- w części transportowej podłogi i ściany wykonane z materiałów łatwo zmywalnych, nienasiąkliwych, łatwych do mycia i dezynfekcji,
- część transportowa posiadała zabezpieczenie przed przesuwaniem trumny,
- w samochodach zapewniono zestaw ubrań roboczych dla pracowników, buty ochronne, nosze do zwłok, jednorazowe kombinezony i rękawiczki, maseczki oraz preparat do dezynfekcji rąk.

5. Obiekty dla osób bezdomnych

Dotychczas objęty nadzorem sanitarnym Dom dla Osób Bezdomnych zlokalizowany w Pieńkach Zarębskich przy ul. Fiołkowej 35 w gminie Żabia Wola, prowadzony przez CARITAS Archidiecezji Warszawskiej, ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa w roku 2024 nie funkcjonował, placówka została zlikwidowana.

6. Ustępy publicznie i toalety ogólnodostępne

Pod nadzorem sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Grodzisku Mazowieckim znajduje się 81 ustępów publicznych (7 skanalizowanych i 74 nieskanalizowane) oraz 13 toalet ogólnodostępnych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole sanitarne 5 ustępów publicznych nieskanalizowanych – typu TOI TOI na terenie gminy Podkowa Leśna i 5 ustępów publicznych skanalizowanych na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki, a także 1 kontrolę interwencyjną toalety ogólnodostępnej zlokalizowanej na terenie Miejsca Obsługi Pasażerów Baranów Południe. Interwencja dotyczyła niewłaściwych warunków sanitarnych w toalecie oraz braku dostępności środków higienicznych. Zarzuty zawarte w interwencji nie zostały potwierdzone podczas kontroli sanitarnej. Ponadto podczas

kontroli jednej z toalet ogólnodostępnych skanalizowanych stwierdzono brak dopływu ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk, uszkodzone drzwi do przedsionka toalety oraz uszkodzony włącznik światła. Nieprawidłowości zostały usunięte. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono uchybień: toalety utrzymane były w czystości, wyposażone w środki higieniczne, teren wokół ustępów nieskanalizowanych był uporządkowany, zapewniający łatwy dostęp do kabin. Serwisowaniem toalet nieskanalizowanych zajmują się firmy specjalistyczne, z którymi gminy posiadają podpisane umowy.

7. Obiekty hotelarskie

Sekcja Higieny Komunalnej w roku 2024 obejmowała nadzorem 8 obiektów hotelarskich skategoryzowanych (6 hoteli, 1 motel, 1 pensjonat) oraz 15 obiektów, w których świadczone są inne usługi hotelarskie. W roku sprawozdawczym skontrolowanych zostało łącznie 6 powyższych obiektów, w tym jedną kontrolę przeprowadzono w związku ze zgłoszoną interwencją dotyczącą niewłaściwych warunków sanitarnych w obiekcie agroturystycznym. W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień. Obiekty utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym. Zarzuty zawarte w interwencji nie potwierdziły się.

W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad ww. obiektami w zakresie obowiązku prowadzenia badań ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii Legionella. Wystosowano pisma do właścicieli obiektów hotelarskich przypominające o konieczności prowadzenia monitoringu jakości ciepłej wody użytkowej w obiektach zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Prowadząc nadzór w powyższym zakresie egzekwowano również przedstawianie do wglądu wyników powyższych badań.

8. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Grodzisku Mazowieckim w roku sprawozdawczym obejmowała nadzorem łącznie 215 obiektów typu: zakłady fryzjerskie (72 obiekty), kosmetyczne (75 obiektów), salony tatuażu (5 obiektów) i odnowy biologicznej (14 obiektów) oraz inne zakłady świadczące więcej niż jedną z powyższych usług (49 obiektów).

W roku sprawozdawczym skontrolowano łącznie 97 ww. zakładów (38 zakładów fryzjerskich, 38 zakładów kosmetycznych, 2 zakłady tatuażu, 6 zakładów odnowy biologicznej oraz 13 zakładów świadczące więcej niż jedną z powyższych usług).

Nieprawidłowości najczęściej stwierdzane podczas kontroli:

- brak zlewu technicznego do poboru wody do celów porządkowych i wylewania nieczystości,
- brak warunków do przetrzymywania odzieży osobistej i ochronnej personelu,
- brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w związku z wykonywaniem zabiegów kosmetycznych powodujących przerwanie ciągłości tkanki ludzkiej,
- brak umywalki do mycia rąk na terenie sali usług,
- brak zlewu do wstępnego mycia narzędzi kosmetycznych wielokrotnego użytku,
- brudno utrzymane stanowiska pracy,

- brak prawidłowego prowadzenia kontroli procesów sterylizacji narzędzi kosmetycznych,
- brak dokumentu potwierdzającego aktualny przegląd techniczny autoklawu,
- brak do wglądu dokumentów potwierdzających odbiór odpadów wytworzonych podczas prowadzenia działalności.

Stwierdzenie podczas kontroli sanitarnych powyższych uchybień skutkowało nałożeniem obowiązku ich usunięcia w ustalonym w protokole terminie, bądź wydaniem decyzji administracyjnej z określonym terminem wykonania zawartych w niej nakazów. Za uchybienia natury sanitarno-porządkowej natomiast nakładano mandaty karne (nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 650 zł).

Kontrole sanitarne sprawdzające potwierdzały usunięcie pierwotnie stwierdzanych nieprawidłowości, a brakujące dokumenty były przedstawiane do wglądu.

W roku sprawozdawczym kontynuowano szczególny nadzór nad zakładami kosmetycznymi,

w których wykonywane są zabiegi z przerwaniem ciągłości tkanki ludzkiej w zakresie zapewnienia w obiektach właściwych warunków do prowadzenia procesu sterylizacji narzędzi kosmetycznych wielokrotnego użytku oraz jego prawidłowej kontroli – fizycznej, chemicznej i biologicznej.

9. Cmentarze, domy pogrzebowe

Na terenie powiatu grodziskiego znajduje się 13 cmentarzy parafialnych i komunalnych

oraz 6 zakładów pogrzebowych objętych nadzorem sanitarnym. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli cmentarzy, kontroli poddano natomiast 2 zakłady świadczące usługi pogrzebowe. Podczas ww. kontroli stwierdzono uchybienie w postaci braku urządzenia chłodniczego do przetrzymywania odpadów niebezpiecznych. Nieprawidłowość została usunięta w ustalonym terminie.

10. Tereny rekreacyjne

W roku 2024 pod nadzorem sekcji Higieny Komunalnej znajdowało się 33 tereny rekreacyjne. Skontrolowano 4 z nich. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Tereny rekreacyjne utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym, zapewniono kosze na odpady, przy wejściach umieszczono tablice informacyjne z regulaminem korzystania z placów zabaw, piktogramy dotyczące zakazu palenia papierosów oraz zakazu wstępu ze zwierzętami. Tereny były ogrodzone i zabezpieczone przed dostępem zwierząt.

11. Inne obiekty

W 2024 roku skontrolowano ponadto 41 innych obiektów będących pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej. Były to m.in. kontrole: kąpieliska miejskiego, sal zabaw dla dzieci, pralni, obiektów sportowych, targowiska miejskiego, obiektu szkolnego, budynku zakwaterowania uchodźców, Stacji Uzdatniania Wody, wodociągów publicznych i lokalnych (w zakresie poboru prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi). Prowadzono również kontrole dotyczące poboru prób ciepłej wody użytkowej w zakresie bakterii Legionella w ramach opracowywanego przez Sekcję Epidemiologii dochodzenia epidemiologicznego.

12. Interwencje

W roku sprawozdawczym do Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Grodzisku Mazowieckim wpłynęło 37 interwencji składanych pisemnie lub telefonicznie. Przyjęte interwencje dotyczyły:

- pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągów publicznych,
- nieprawidłowego stanu sanitarnego obiektów,
- uciążliwości związanych z nadmiernym hałasem,
- nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami lub ściekami,
- nieprawidłowości w zakresie przetrzymywania zwierząt gospodarskich i domowych,
- prowadzenia działalności fryzjerskiej i kosmetycznej w lokalach mieszkalnych,
- uciążliwości związanych z bytowaniem gołębi.

Interwencje rozpatrywano we własnym zakresie, weryfikując ich zasadność lub przekazywano do rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami władzom administracji samorządowej bądź innym właściwym merytorycznie jednostkom. Osobom składającym interwencje wystosowano pisma zawiadamiające o sposobie rozpatrzenia wniosków.

Podsumowanie

W porównaniu do roku 2023 nie stwierdzono pogorszenia ogólnego stanu sanitarnego powiatu grodziskiego. Stan sanitarny utrzymuje się na stałym, dobrym poziomie. Podczas kontroli nie stwierdzano rażących uchybień sanitarnych. Nie odnotowano również problemów dotyczących współpracy z osobami prowadzącymi działalność w nadzorowanych obiektach ani dotyczących egzekwowania poprawy warunków sanitarnych od właścicieli lub zarządców kontrolowanych zakładów. Przedsiębiorcy w ustalonych terminach wykonywali wydane zalecenia i usuwali stwierdzone nieprawidłowości, co potwierdzały kontrole sanitarne sprawdzające.

III. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia

ROK 2024

Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów żywności i żywienia – porównanie liczbowe do roku 2023

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024
1.	Liczba obiektów wg ewidencji/ wg rejestru zakładów w ciągu roku	1242	1302
2.	Liczba obiektów skontrolowanych	273	332
3.	Liczba obiektów sklasyfikowanych/ ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	66	47
4.	Liczba obiektów o złym stanie sanitarnym (na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego)/niezgodnych	0	0
5.	Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli ogółem, w tym:	423	433
a.	Kontroli kompleksowych	66	47
b.	Kontroli tematycznych	254	283
c.	Kontroli interwencyjnych	40	50
d.	Kontroli sprawdzających	60	50
e.	Kontroli granicznych	3	3
6.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	263	200
	w tym: przerwania produkcji i unieruchomienia	6	4
7.	Liczba nałożonych mandatów	70	62
8.	Kwota nałożonych mandatów	21 500	20 900
9.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu Grodzkiego	0	0
10.	Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych przez PWIS	5	10
11.	Liczba aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury	-	-
12.	Liczba prób żywności i przedmiotów użytku pobranych i zbadanych	194	210
13.	Liczba prób żywności i przedmiotów użytku zdyskwalifikowanych	2	0

Sekcja Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim w ciągu 2024r. obejmowała nadzorem sanitarnym 1302 obiekty. W obiektach tych przeprowadzono w 2024r. ogółem 433 kontrole i rekontrole, w tym:

- 283 kontrole tematyczne
- 50 kontroli interwencyjnych.
- 50 kontroli sprawdzających
- 3 kontrole graniczne.

Kontrole tematyczne podejmowane były w przypadkach:

- złożenia wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS w przypadku nowych zakładów oraz w przypadku zakładów istniejących rozszerzających lub zmieniających zakres działalności,
- podania o wydanie opinii potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarno-technicznych środka transportu do przewozu żywności,
- poboru do badań laboratoryjnych w WSSE w Warszawie oraz laboratoriów zewnętrznych prób środków spożywczych – zgodnie z harmonogramem,
- wzmożonego nadzór nad sprzedażą mięsa i wędlin na targowiskach,
- konieczności oceny jakości tłuszczów smażalniczych,
- wzmożonego nadzoru nad sprzedażą maku,
- wzmożonego nadzoru nad obiektami organizującymi zimowy wypoczynek dzieci lub miejscami zlokalizowanymi w pobliżu miejsc wypoczynku dzieci,
- wzmożenia nadzoru nad obiektami organizującymi letni wypoczynek dzieci lub miejscami zlokalizowanymi w pobliżu miejsc wypoczynku dzieci.

Kontrole interwencyjne podejmowano w związku ze zgłoszeniami konsumentów.

W wyniku przeprowadzonych w 2024r. kontroli wydano porównywalną w stosunku do 2023r. liczbę decyzji administracyjnych (200 szt. W 2024r., zaś 263 szt. - w roku 2023). Jednocześnie, w 2024r. nałożono nieznacznie mniej mandatów karnych (w 2024r. wydano 62 szt. na sumę 20 900 zł., zaś w 2023r. - 70 szt. na kwotę 21 500 zł.). Liczba obiektów objętych nadzorem utrzymuje się wzrosła (1302 obiekty w 2024r. i 1242 obiekty w 2023r.). Porównując liczbę kontroli należy zauważyć, że w 2024r. przeprowadzono porównywalną ilość kontroli i rekontroli ogółem tj. 433 w stosunku do 2023r. - 423. W roku 2024 nieznacznie spadła liczba kontroli sprawdzających mających na celu potwierdzenie usunięcia uchybień stwierdzanych podczas kontroli sanitarnych (w 2024r. – 50, zaś w 2023r. – 60). Jednocześnie, znacznie wzrosła liczba kontroli interwencyjnych w porównaniu z 2023r. (w 2024r. – 50, zaś w 2023r. – 40). Wciąż obserwuje się rozluźnienie w zakresie przestrzegania wymagań sanitarno – technicznych wśród przedsiębiorców działających w branży spożywczej związane m.in. ograniczonymi możliwościami przeprowadzania czynności kontrolnych w latach 2020-2022 z uwagi na konieczność prowadzenia działań przy zwalczaniu pandemii COVID-19 i pracy w systemie SEPIS i EWP, co przekłada się na

wzrost liczby kontroli interwencyjnych. Ponadto, przeprowadzono porównywalną liczbę szczegółowych kontroli kompleksowych z wykorzystaniem arkusza oceny stanu sanitarnego (w 2024 – 47, zaś w 2023 - 66). W roku 2024, zgodnie z harmonogramem otrzymanym z WSSE w Warszawie pobrano i przekazano do badań w WSSE w Warszawie i laboratoriów zewnętrznych więcej tj. 210 prób środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w porównaniu z 2023r. (194 próby). Pobieranie prób realizowane głównie przez 3 pracowników wymagało zwiększonego nakładu pracy, ponieważ ci sami pracownicy przeprowadzający kontrole sanitarne zajmują się także pobieraniem prób. Ponadto, pracownicy Stacji dodatkowo zostali obciążeni przeprowadzaniem oceny znakowania pobranych prób (w tym suplementów diety, gdzie wymagane ocena znakowania jest dużo bardziej skomplikowana niż w przypadku klasycznych środków spożywczych), co w latach ubiegłych prowadzone było przez Sekcję Orzecznictwa WSSE.

Należy zauważyć, iż w latach 2021-2024 obsada kadrowa w PSSE w Grodzisku Maz. w Sekcji HZN podlegała dużej rotacji (3 wieloletnich pracowników z dużym doświadczeniem merytorycznym odeszło z Sekcji HZN w 2021, zaś do pracy przyjęto na staż z Urzędu Pracy pracowników bez doświadczenia, którzy również przechodzili proces weryfikacji i wymagali szkoleń zarówno merytorycznych jak i praktycznych w terenie). Ponadto, wszyscy merytoryczni pracownicy Sekcji HZN do kwietnia 2022r. w całości zaangażowani byli w działania Sekcji Epidemiologii (przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, udzielanie informacji telefonicznych na temat koronawirusa, przyjmowanie zgłoszeń, praca w systemie EWP i systemie SEPIS, kontrole z udziałem Policji w różnych palcówkach handlowych i usługowych itp. - kontrole zostały ujęte w sprawozdaniu Sekcji Epidemiologii). Powyższe działania, praca w systemie zmianowym (od 7.30 do 21.00 a nawet dłużej) oraz w weekendy w małej obsadzie kadrowej, zwolnienia lekarskie pracowników (w tym spowodowane zakażeniem wirusem Sars-Cov-2) znacznie utrudniły w tamtym czasie proces szkoleniowy i nabywanie doświadczenia zawodowego w pracy kontrolnej przez nowozatrudnionych pracowników. Należy podkreślić, iż dopiero rok 2023r. pozwolił Sekcji HZN na regularne prowadzenie działań związanych z bezpieczeństwem żywności. Jednakże, ograniczenie działalności kontrolnej w latach 2020-2022 z uwagi na konieczność prowadzenia działań przy zwalczaniu pandemii COVID-19, pozostawiło trwałe negatywne ślady w świadomości przedsiębiorców w zakresie przestrzegania procedur i instrukcji zapewniających bezpieczeństwo żywności (GHP/GMP/HACCP) i znacznie utrudniało prowadzenie bieżących kontroli sanitarnych również w 2024r. Kontrole miały bardziej skomplikowany charakter, co powodowało przedłużanie czasu kontroli i wymagało przeprowadzania ponownych kontroli sanitarnych sprawdzających.

Jednocześnie należy jednak zaznaczyć, iż pomimo powyższej trudnej sytuacji, pracownicy HZN przeprowadzili więcej kontroli i rekontroli – 433 (w tym kontroli kompleksowych) i pobrali znacznie więcej prób 210 prób oraz dokonali znacznie więcej ocen znakowania dla pobranych prób (w 2024r. – 190, zaś w 2023r. - 169).

STWIERDZANE NIEPRAWIDŁOWOŚCI:

- brak złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS i brak decyzji zatwierdzającej wydanej przez właściwego PPIS,
- brak złożenia wniosku o dokonanie zmian w rejestrze lub wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z rozszerzeniem działalności,
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- niefunkcjonalny układ pomieszczeń w zakładach produkcyjnych, sklepach, lokalach gastronomicznych,
- brak warunków do mycia i dezynfekcji jaj (ewentualne mycie i dezynfekcja jaj prowadzone jest w punktach wodnych służących do mycia rąk, do mycia sprzętu, obróbki mięsa na terenie kuchni właściwej),
- brak warunków do obróbki mięsa, obróbka mięsa surowego prowadzona w miejscach przypadkowych,
- brak warunków do mycia koszy i wózków na zakupy,
- niesprawna zmywarko-wyparzarki, brak dokumentacji potwierdzającej serwisowanie i sprawność urządzenia,
- brak lub zniszczone wymagające naprawy drzwi i futryny,
- brak umywalk do mycia rąk lub umywalki zostały zdemontowane,
- stwierdzono znaczną ilość owadów latających – much (we wszystkich pomieszczeniach) oraz mrówek,
- brak szafek do przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu,
- bardzo brudno utrzymane pomieszczenie socjalno-szatniowe, w pomieszczeniu przechowywane zbędne przedmioty (m.in. sprzęt produkcyjny, kartony),
- brudno utrzymane pomieszczenie porządkowe,
- brak wydzielonego punktu poboru wody do celów porządkowych,
- brak szafki na środki myjąco-dezynfekujące i sprzęt porządkowy lub wydzielonego pomieszczenia porządkowego,
- sprzęt porządkowy przechowywany w miejscach przypadkowych w sąsiedztwie żywności (m.in. pomieszczenia produkcyjne, korytarze),
- brak pokryw przy koszach na śmieci,
- brak prawidłowej wentylacji w pomieszczeniu toalety dla personelu, wentylator niesprawny,
- brudno utrzymane wentylatory,
- brudno utrzymane okapy,
- brudno utrzymane toalety,
- brudno utrzymane zaplecze i magazyny,
- brudno utrzymane pomieszczenia produkcyjne (kuchnia, obieralnia warzyw i owoców)
- w pomieszczeniach produkcyjnych przechowywane zbędne przedmioty,
- brudno utrzymane pomieszczenie mycia pojemników transportowych,
- brudno utrzymane pomieszczenie mycia wózków,
- brudno utrzymane zlewy lub umywalki do mycia rąk oraz wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach do mycia rąk,
- brudno utrzymane podłogi lub zniszczone, z ubytkami, wymagające wymiany,
- zniszczone, z ubytkami glazury, niegładkie, trudne do utrzymania w czystości ściany i sufity w pomieszczeniach zakładu,
- bardzo brudne połączenia ścian i podłóg,

- brak listew przypodłogowych,
- brudno utrzymane lub zniszczone chłodnie, urządzenia chłodnicze, zamrażarki,
- brudno utrzymany, oblepiony tłuszczem zniszczony, wymagający wymiany sprzęt produkcyjny lub pomocniczy,
- brudne, niegładkie blaty produkcyjne,
- regały w magazynie ze śladami rdzy, półki w regałach brudno utrzymane, wykonane z niegładkiego, rozwarstwowanego materiału (płyta wiórowa, niezabezpieczona) z ubytkami, trudne do utrzymania w czystości,
- brak segregacji w szatni dla personelu, odzież wierzchnia przechowywana razem z odzieżą ochronną,
- brak dowodów zakupu środków spożywczych lub dowodów dostaw surowców, wykorzystywanych w produkcji,
- brak wydzielonych wag do higienicznej sprzedaży wędlin, serów, ciast, owoców, warzyw, mięsa na wagę, zapewniona jedynie jedna waga, na której naprzemiennie ważone są ww. produkty,
- brak termometrów w urządzeniach chłodniczych, brak monitoringu temperatury,
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych, zamrażarkach,
- środki spożywcze przechowywane nieprawidłowo, bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem, w niewłaściwych miejscach (na korytarzach, w pomieszczeniach socjalnych, w toaletach), poza urządzeniami chłodniczymi, bezpośrednio na podłodze,
- sprzedaż przeterminowanych środków spożywczych,
- środki spożywcze przechowywane w skrajnie anty-sanitarnych warunkach,
- opakowania jednorazowego użytku przechowywane w miejscach przypadkowych, poza szafkami, zatłuszczone, zakurzone,
- brak oznakowania lub niewłaściwe oznakowanie środków spożywczych,
- brak aktualnego wyniku badania wody wykorzystywanej w obiekcie,
- brak dopływu bieżącej wody ciepłej i zimnej do zlewów lub umywalek do mycia rąk,
- brak do wglądu lub brak opracowanych i wdrożonych instrukcji Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz procedur na podstawie zasad systemu HACCP,
- zaprzestano prowadzenia rejestrów opracowanych w ramach GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- brak umowy na wywóz nieczystości stałych.

Inne nieprawidłowości

Próby zakwestionowane pobrane z obrotu i u producenta

Spośród pobranych do badań laboratoryjnych w WSSE prób żywności i przedmiotów użytku nie zakwestionowano żadnej próby.

INTERWENCJE KONSUMENTÓW:

W 2024r. ogółem rozpatrzono 49 interwencji, z czego 31 zasadnych interwencji konsumentów. Główne potwierdzone przyczyny zgłoszeń to:

- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty min. trwałości oraz braku przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w sklepie (2 zgłoszenia)
- sprzedaż środków spożywczych po upływie daty min. trwałości w obiekcie ruchomym (1 zgłoszenie)

- niewłaściwa jakość żywności oferowanej do sprzedaży oraz braku przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w wytwórni wyrobów cukierniczych (1 zgłoszenie)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej do sprzedaży oraz braku przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w sklepie (3 zgłoszenia)
- nieprawidłowy sposób przechowywania środków spożywczych w sklepie (2 zgłoszenia)
- niewłaściwy stan sanitarno – techniczny i niehigieniczna sprzedaż środków spożywczych w sklepie (2 zgłoszenia)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej do sprzedaży oraz braku przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w kiosku na targowisku (1 zgłoszenie)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej do sprzedaży w supermarkecie i brak przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w supermarkecie (1 zgłoszenie)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej do sprzedaży w supermarkecie (2 zgłoszenia)
- braku przestrzegania zasad sanitarno- epidemiologicznych w supermarkecie (2 zgłoszenia)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (szkoła) (1 zgłoszenie)
- niewłaściwa jakość żywności oferowanej w obiekcie żywienia zbiorowego otwartego (1 zgłoszenie)
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych oraz niehigieniczne przygotowywanie posiłków w restauracji (1 zgłoszenie)
- niewłaściwy stan sanitarno- higieniczny i wystąpienie objawów chorobowych ze strony układu pokarmowego po spożyciu posiłków w restauracji (2 zgłoszenia)
- niewłaściwy stan sanitarno – techniczny w restauracji (4 zgłoszenia)
- niewłaściwy stan sanitarno- higieniczny i wystąpienie objawów chorobowych ze strony układu pokarmowego po spożyciu posiłków produkowanych w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (szkoła) (1 zgłoszenie)
- nieprzestrzeganie procedur/instrukcji GHP/GMP/HACCP w celu zapewnienia prawidłowej jakości żywności oferowanej w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (szkoła) (2 zgłoszenia)
- nieprzestrzeganie procedur/instrukcji GHP/GMP/HACCP w celu zapewnienia prawidłowej jakości żywności oferowanej w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (dom opieki) (1 zgłoszenie)
- nieprzestrzeganie procedur/instrukcji GHP/GMP/HACCP w celu zapewnienia prawidłowej jakości żywności oferowanej w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego (przedszkole) (1 zgłoszenie).

W wyniku przeprowadzonych kontroli interwencyjnych nałożono na osoby odpowiedzialne za stan sanitarny mandaty karne. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości. Jednocześnie, wydano decyzje płatnicze. Osobom wnoszącym interwencję udzielono pisemnej odpowiedzi.

PRODUKTY WYCOFYWANE Z RYNKU

Ogółem w 2024r. otrzymano 54 powiadomienia w ramach systemu RASFF, w tym 41 powiadomienia dotyczyły obiektów obrotu żywnością.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Maz. nie wydawał decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu środka spożywczego w ramach otrzymanych powiadomień RASFF.

Produkty żywnościowe oraz wyroby do kontaktu z żywnością podlegające wycofaniu z obrotu:

- 1. „Różne Elementy z kurczaka chłodzone lub mrożone” – 6 powiadomień**, umieszczone w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Salmonella Enteritidis*,
- 2. „Różne Elementy z kurczaka chłodzone lub mrożone” – 2 powiadomienia**, umieszczone w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Salmonella* spp,
- 3. „Różne Elementy z kurczaka chłodzone lub mrożone” –** umieszczone w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Salmonella* z grupy 0:7 (C1),
- 4. „Chałwy sezamowe – różne smaki” - 3 powiadomienia**, umieszczone w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Salmonella*,
- 5. „Kielbasa cienka” -** umieszczona w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- 6. „Szynka” -** umieszczona w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- 7. „Baleron” – 2 powiadomienia**, umieszczony w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- 8. „Połędwica” -** umieszczona w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- 9. „Bekon w kostce wędzony” -** umieszczony w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes*,
- 10. „Bazylia suszona” -** umieszczona w systemie RASFF ze względu na obecność bakterii *Salmonella* Sinstorf,
- 11. „Ryboflawina-5-fosforanu” -** umieszczona w systemie RASFF ze względu na zanieczyszczenie bakterią *Bacillus cereus*,
- 12. „Pietruszka Suszona Nać”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości alkaloidów pirolizydynowych,
- 13. „Herbatka fix rumiankowo-koperkowa” 2 powiadomienia**, umieszczona w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości alkaloidów pirolizydynowych,
- 14. „Herbatka ziołowa Szałwia”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości alkaloidów pirolizydynowych,
- 15. „Tuszczyk palmowy”** umieszczony w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości 3-MCPD,
- 16. „Chipsy warzywne mix bezglutenowe BIO”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na przekroczenia poziomu odniesienia dla obecności akryloamidu,

17. **„Siemię lniane”** umieszczone w systemie RASFF ze względu wykrycia nieautoryzowanego genetycznie zmodyfikowanego lnu,
18. **„Mąka migdałowa”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn,
19. **„Krem z pistacji”** umieszczony w systemie RASFF ze względu na przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1,
20. **„Krewetki obrane z maślano cytrynowym sosem z chili** umieszczone w systemie RASFF ze względu na przekroczenia zawartości fosforanów w produkcie,
21. **„Mąka z ciecioriki”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na wykrycia obecności alergenów – soi,
22. **„Konserwa turystyczna, mielonka wieprzowa sterylizowana** umieszczona w systemie RASFF ze względu na wykrycie niezadeklarowanej substancji alergicznej - białka soi,
23. **„Fasola Adzuki”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – glufosynatu,
24. **„Czerwona porzeczka”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na przekroczenia NDP tiametoksamu),
25. **„Baby-Oktopus”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie wysokiej zawartości kadmu,
26. **„Mrożony szpinak”** umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie wysokiej zawartości kadmu,
27. **„Awokado”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie wysokiej zawartości kadmu,
28. **„Płatki ryżowe błyskawiczne” - 2 powiadomienia,** umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie wysokiej zawartości kadmu,
29. **„Miecznik mrożony w plastrach” - 2 powiadomienia,** umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu rtęci,
30. **„Salted Boiled Duck Eggs”** - umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie obecności enrofloksacyny,
31. **„Suplement diety”** umieszczony w systemie RASFF ze względu na wykrycie nieautoryzowanych składników nowej żywności, tj. CBD, CBG, CBC,
32. **„Suplement diety” 2 powiadomienia,** umieszczony w systemie RASFF ze względu na wykrycie nieautoryzowanych składników nowej żywności, tj. Reishi Mushroom,
33. **„Suplementy diety ALOES”** - umieszczony w systemie RASFF ze względu na wykrycie substancji zabronionej w żywności – barbaloiny,
34. **„Suplementy diety”** - umieszczony w systemie RASFF ze względu na poddanie nieoznakowanemu napromienianiu,
35. **„Butelki z piwem bezalkoholowym”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na ryzyko uszkodzenia (wybuchu),
36. **„Łyżka do gotowania”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu,
37. **„Łyżka kuchenna”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu,

38. „Łopatka do patelni,” umieszczona w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu,

39. „Narzędzia kuchenne nylonowe” umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia migracji 4,4'- diaminodifenylometanu z produktu,

40. „Komplet 2 kubków termicznych” umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia migracji ołowiu,

41. „Miski plastikowe” umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie obecności melaminy.

ZATRUCIE POKARMOWE

W 2024r. nie odnotowano ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego.

W 2024r. wydano 4 decyzje zamknięcia zakładu/ograniczenia działalności z natychmiastowym trybem wykonania dot. 2 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (zakładu produkującego dania kuchni orientalnej i zakładu produkującego kebab), 1 dot. zakładu obrotu żywnością (kiosk na targowisku), 1 dot. zakładów obrotu żywnością (sklep).

GRANICZNA KONTROLA SANITARNA

Liczba firm importujących i/lub eksportujących środki spożywcze, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością – 11 firm:

- MPM agd S.A.

W obiekcie prowadzona jest działalność w zakresie magazynowania importowanych przedmiotów użytku (drobny sprzęt AGD np.: sokowirówki, czajniki bezprzewodowe, opiekacze, miksery elektryczne, suszarki do grzybów i owoców, frytownice) importowane z Chin i Turcji,

- „CANPOL” Sp.z o.o. SKA (import akcesoriów i naczyń dla niemowląt i dzieci),

- ZPC „Milanówek” Sp. z o.o. (eksport krówek),

- KOMPOL Sp. zo.o. (import opakowań do żywności),

- COFROZEN Sp. zo.o. (import owoców i warzyw w tym mrożonek z Ukrainy)

- COFROZEN Sp. zo.o. Sp. K. (import owoców i warzyw w tym mrożonek z Ukrainy)

- Export Berry Sp. z o.o. (import owoców i warzyw w tym mrożonek z Ukrainy)

- Optisalt Izabela Zamiecińska (import suplementów diety z Rosji)

- "FEEDSTAR" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
(import zbóż i nasion strączkowych)

- Newton Pharma Limited za pośrednictwem firmy Domowa Apteczka Sp. z o.o. Spółka komandytowa (eksport suplementów diety),

- FRANK&OLI SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ (eksport produkcji wyrobów ciastkarskich).

Na terenie powiatu grodziskiego nie znajduje się Urząd Celny i w większości przypadków

odprawa graniczna i wydawanie w/w świadectw jakości zdrowotnej odbywa się na terenie innych powiatów. Jednakże w 2022r., w przypadku firmy zajmującej się eksportem tj. Newton Pharma Limited 35 Ivor Place Lower Ground NW 1 6EA London za pośrednictwem firmy Domowa Apteczka Sp. zo.o. Spółka komandytowa (suplementy diety wyprodukowane przez DOMOWA APTECZKA Sp. zo.o. Spółka Komandytowa) oraz FRANK&OLI SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ wydano świadectwa jakości zdrowotnej (eksportowe).

W 2024r. przeprowadzono 3 kontrole sanitarne graniczne i wydano 30 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę (świadectwa eksportowe dot. suplementów diety i wyrobów ciastkarskich).

Jednocześnie, wydano 3 decyzje opłatowe.

WSPÓŁPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

W roku 2024 w związku z zawartym w dniu 15 listopada 2018 nowym porozumieniem Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pruszkowie a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Grodzisku Mazowieckim o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej przekazywano listy obiektów objętych wspólnym nadzorem.

W roku sprawozdawczym 2024r. nie przeprowadzano wspólnych kontroli sanitarnych w zakładzie objętym wspólnym nadzorem.

Ponadto, w ramach współpracy Inspekcją Weterynaryjną:

- właściwi Powiatowi Lekarze Weterynarii przesyłali informacje w sprawie powiadomień w systemie RASFF dot. produktów pochodzących z nadzorowanych zakładów,
- właściwi Powiatowi Lekarze Weterynarii przesyłali informacje w sprawie wystąpienia przypadków Salmonelli w zakładach jajezarskich w nadzorowanych powiatach.

DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU HIGIENY ŻYWIENIA

W 2024r. pod nadzorem znajdowały się 165 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego. Skontrolowano 58 zakładów, przeprowadzono 71 kontroli i rekontroli. Nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 3300zł.

Podczas kontroli w zakładach dokonywana jest ocena jakości wyżywienia, kontrola prawidłowości jadłospisów i zgodności z raportami magazynowymi oraz zgodności z rozporządzeniem Min. Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016r. poz 1154). Ogółem w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oceniono 23 jadłospisy. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto, w miarę możliwości kontynuowano akcję informacyjną i udzielano wyczerpujących telefonicznych odpowiedzi zainteresowanym rodzicom oraz podmiotom prowadzącym działalność w zakresie żywienia dzieci na temat rozporządzenia Min. Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze

stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016r. poz 1154).

ISTOTNE OSIĄGNIĘCIA PIS

Należy podkreślić, iż pomimo trudnej sytuacji kadrowej (duża rotacja pracowników, którzy musieli przejść proces weryfikacji i wymagali szkoleń zarówno merytorycznych jak i praktycznych w terenie, zwolnienia lekarskie) Sekcja HZN realizowała bieżące zadania tj: w porównaniu do 2023r. przeprowadzono więcej kontroli i rekontroli – 433 (w tym kontroli kompleksowych) i pobrano znacznie więcej prób 210 prób oraz dokonano 190 ocen znakowania dla pobranych prób.

TRUDNOŚCI

- ograniczenie działalności kontrolnej w latach 2020-2022 z uwagi na konieczność prowadzenia działań przy zwalczaniu pandemii COVID-19, pozostawiło trwałe negatywne ślady w świadomości przedsiębiorców w zakresie przestrzegania procedur i instrukcji zapewniających bezpieczeństwo żywności (GHP/GMP/HACCP) i nadal znacznie utrudniało prowadzenie bieżących kontroli sanitarnych. Kontrole miały bardziej skomplikowany charakter, co powodowało przedłużanie czasu kontroli i wymagało przeprowadzania ponownych kontroli sanitarnych sprawdzających.
- związane są z szerokim zakresem i różnorodnością zagadnień jakimi zajmuje się Sekcja HZN, w tym działań wymagających udzielenia odpowiedzi w krótkim lub wyznaczonym terminie (m.in. powiadomienia RASFF, wzmożony nadzór nad suplementami diety, obrót środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego, nadzór nad produkcją i obrotem przedmiotami użytku, nadzór nad warunkami produkcji i obrotu żywnością, działalność z zakresu higieny żywienia, pobieranie prób do badań laboratoryjnych, współpraca z Inspekcją Weterynaryjną i PIORIN, kontrole interwencyjne);
- konieczność zaangażowania w działania wszystkich pracowników sekcji oraz konieczność prowadzenia szkolenia nowozatrudnionych pracowników (szkoleń merytorycznych na miejscu jak i w terenie), znacznie utrudnia specjalizację poszczególnych osób w danych zagadnieniach;
- problemy z realizacją zaplanowanych kontroli sanitarnych, z uwagi konieczność wykonania kontroli ponadplanowych, w związku z wydawaniem decyzji zatwierdzających, kontrolami interwencyjnymi, sprawdzającymi i tematycznymi;
- konieczność prowadzenia znacznej ilości rejestrów, w tym w formie elektronicznej system SEPIS (w tym bardzo czasochłonna weryfikacja danych do systemu SEPIS), metryczek itp., co zajmuje dużo czasu oraz dodatkowo obciąża ten sam nieliczny personel merytoryczny,
- problemy z prowadzeniem nadzoru nad suplementami diety, głównie z oceną oznakowania suplementów diety (w 2021r. WSSE w Warszawie przekazała w całości prowadzenie tych czynności w zakres pracy Sekcji HZN),

- problemy z oceną znakowania wszystkich prób pobieranych w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności (w 2021r WSSE w Warszawie przekazała w całości prowadzenie tych czynności w zakres pracy Sekcji HZN, a w samym 2024r. pobrano 210 prób),
- problemy z zakresu higieny żywienia (teoretyczna ocena dekadowa jakości żywienia – badanie jadłospisów i raportów magazynowych) - z uwagi na czasochłonność tych działań oraz brak jednoznacznych wymagań odnośnie norm żywieniowych pojawiają się trudności z wyegzekwowaniem zaleceń w prywatnych domach opieki, szkołach i przedszkolach, gdzie rodzice bądź opiekunowie decydują i żądają takiego sposobu żywienia, jaki im wydaje się odpowiedni.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- W dalszym ciągu należy prowadzić działania mające na celu poprawę stanu sanitarnego obiektów zewidencjonowanych w PSSE w Grodzisku Maz., w szczególności należy zwrócić uwagę na obiekty, w których wydano decyzje adm. i obiekty, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieniczno-sanitarnym.
- Należy prowadzić działania zmierzające do wdrożenia we wszystkich obiektach objętych nadzorem PSSE zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP.
- W 2025r. należy w miarę możliwości prowadzić kontrole sanitarne zgodnie z opracowanym harmonogramem kontroli, a ponadto, przeprowadzić kontrole sanitarne w obiektach nie skontrolowanych w 2024r.
- Prowadzić działania mające na celu realizację zaplanowanych zamierzeń na 2025r.

IV. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Pracy

WSTĘP

Do zakresu działania sekcji Higieny Pracy w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola:

- * przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;

- * utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy.

- * przestrzegania przez osoby produkujące, importujące bądź wprowadzające substancje lub mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji/mieszanin chemicznych obowiązków wynikających z ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach ([t.j. Dz.U. 2022 poz. 1816 z późn. zm.](#)) oraz rozporządzeń Wspólnoty Europejskiej takich jak:

- 1272/2008 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. UE seria L 353, 31.12.2008, p. 1–1355 z późn. zm.) *zwanego dalej rozporządzeniem CLP*

- 1907/2006 - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. UE seria L 396, 30.12.2006, p. 1–794 z późn. zm.), *zwanego dalej rozporządzeniem REACH*

- * przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu i stosujące prekursory kategorii 2 i 3 rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz.U. seria L 47, 18.2.2004, p. 1–10 z późn. zm.) oraz rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz.U. UE seria L 22, 26.1.2005, p. 1–10 z późn. zm.);

- * przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej wynikających z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych ([t.j. Dz.U. 2021 poz. 24](#)) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U. UE seria L 167 27.6.2012, p. 1 z późn. zm.);

- * przestrzegania przepisów dotyczących zgodności detergentu z przepisami rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów (Dz.U. UE seria L 104, 8.4.2004, p. 1–35, *Special edition in Polish: Chapter 13 Volume 034 p. 48 - 83 z późn. zm.*);

- * przestrzegania przepisów dotyczących zgodności kosmetyku z przepisami ustawy [z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych \(Dz.U. 2018 poz. 2227\)](#) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych ([Dz.U. seria L 342, 22.12.2009, p. 59–209 ze zm.](#));

- * przestrzegania przepisów w zakresie ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych ([t.j. Dz.U. 2024 poz. 1162](#));

* spełnienia przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne w zakresie art. 23r ust. 3 pkt 1) posiadania koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych; 2) wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a; 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych, o którym mowa w art. 43e oraz współpraca w podanym zakresie z Prezesem URE.

jak również:

* monitorowanie przypadków zatruc / zgonów spowodowanych środkami zastępczymi,

* nadzór nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych;

* kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj Dz.U. 2023 poz. 1939), dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W 2024 roku w ewidencji sekcji Higieny Pracy znajdowały się 503 zakłady zatrudniających łącznie 15939 osób. Struktura zakładów pod względem zatrudnienia kształtowała się następująco:

	Liczba zakładów wg liczby zatrudnionych pracowników				Łącznie zakładów	Liczba zatrudnionych objętych nadzorem sekcji Higiena Pracy
	≤ 9	10-49	50 - 249	≥ 250		
w ewidencji	275	169	48	11	503	15939
skontrolowane w 2023r.	66	58	20	2	146	4748

W związku z wykonywaniem zadań w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego w 2024 roku pracownicy sekcji Higieny Pracy przeprowadzili 204 kontrole w 146 przedsiębiorstwach oraz przeprowadzono 18 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych. Nieprawidłowości stwierdzono podczas 49 kontroli co stanowi 24% wszystkich kontroli. W efekcie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 19 decyzji nakazujących ich usunięcie. Pozostałe podmioty kontrolowane usunęły uchybienia przed wydaniem takiej decyzji.

WYNIKI KONTROLI

I. W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy:

Poniżej przedstawiono tabelę ilustrującą najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli.

Liczba zakładów, w których stwierdzono:	
brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy	23

zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i sanitarno-higienicznych	16
uchybienia w zakresie oceny ryzyka zawodowego i zapoznawania pracowników z tym ryzykiem	12
uchybienia w zakresie stosowania / wprowadzania do obrotu substancji / mieszanin chemicznych	9
uchybienia w zakresie narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych, reprotoksycznych	7
przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu / drgań / czynników chemicznych / pyłów	4

Najwięcej uchybień, jak co roku, związanych było z niewłaściwym stanem sanitarno-higienicznym pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń sanitarno-higienicznych (ok. 11% skontrolowanych obiektów) oraz niewykonywaniem we wskazanych w przepisach terminach pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (ok. 16% skontrolowanych obiektów).

W 7 zakładach znajdujących się pod nadzorem PSSE wm. na stanowiskach pracy pracownicy wykonywali pracę w warunkach ponadnormatywnego poziomu hałasu, to jest powyżej 85dB. W przypadku 5 zakładów są to przekroczenia występujące stale i związane są z procesem technologicznym. W 8 zakładach stwierdzono pracę w warunkach narażających pracowników na drgania powyżej progu działania drgań, co także zobowiązuje pracodawcę do podjęcia działań organizacyjno-technicznych zmierzających do obniżenia poziomu narażenia, tak samo jak w przypadku przekroczenia dopuszczalnych normatywów. Pracodawcy są obligowani do zapewnienia pracownikom niezbędnych środków ochrony indywidualnej, ograniczenia liczby narażonych, ustalenia przyczyn przekroczeń i podjęcia działań zmierzających do ich usunięcia. W 2024 roku odnotowano 2 zakłady, w którym występowało ponadnormatywne narażenie na czynniki chemiczne oraz pyły. W wyniku podjętych działań naprawczych poprawiono pracownikom warunki pracy obniżając poziom narażenia poniżej ustalonych przepisami wartości NDS.

Nadzorem w zakresie narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych objęte były 84 zakłady, z czego skontrolowano 31. Wzrost liczby zakładów w odniesieniu do zeszłego roku (73 zakłady w 2023 roku) wynika z wprowadzenia od lipca 2024 roku nowego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1126). Obecnie na równi z substancjami / czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi traktowane są substancje reprotoksyczne czyli takie, które działają szkodliwie na rozrodczość. Działanie szkodliwe na rozrodczość oznacza niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz toksyczność rozwojową potomstwa w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę. Występowanie takich substancji stwierdzono w 14 zakładach. Dominującym rodzajem czynnika rakotwórczego na terenie powiatu grodziskiego były i są pyły drewna (każdego rodzaju). Występuje on w 24 zakładach objętych nadzorem. W placówkach medycznych oraz przychodniach weterynaryjnych dominuje narażenie na promieniowanie jonizujące oraz kontakt z formaldehydem (15 zakładów), natomiast na stacjach paliw narażenie związane jest z kontaktem z niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną (16 zakładów).

Do innych czynników rakotwórczych/mutagennych odnotowanych na terenie powiatu grodziskiego zalicza się m.in.: tlenek etylenu, związki niklu, pyły azbestu, krystaliczną krzemionkę. Procesy technologiczne, do których zalicza się „prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinyowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika” dotyczą w głównej mierze pracowników warsztatów

samochodowych (7 zakładów), mniejszym stopniu „prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla” (3 zakłady). Ogólnie przewiduje się dalszy wzrost liczby zakładów pod nadzorem w związku ze zgłoszeniami otrzymywanymi z aptek, gdzie pracownicy przygotowując np. maści, korzystają z surowców o działaniu głównie reprotoksycznym. Na podstawie otrzymanych sprawozdań ustalono, że najczęściej chodzi o kontakt z witaminą A, kwasem borowym i hydrokortyzolem.

Podczas kontroli bieżących prowadzone są działania informacyjno-edukacyjne dotyczące oddziaływanie różnych czynników szkodliwych dla zdrowia pracowników. Między innymi w ramach współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy - Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie podczas kontroli zakładów pracy przekazuje się informacje dot. bazy CHEMPYL oraz bazy BIOINFO.

CHOROBY ZAWODOWE

W ramach oceny narażenia zawodowego przeprowadzono 18 wizytacji w istniejących zakładach pracy lub w Archiwum Państwowym Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku. Wydano 2 decyzje umarzające dla stron postępowania w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej, 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 0 decyzji o braku podstaw. W stosunku do pozostałych przypadkach kontynuowane jest postępowanie administracyjne lub postępowanie było prowadzone na rzecz innych Stacji sanitarnych. Liczba prowadzonych postępowań własnych w 2024 roku wynosiła 10, a do tego przeprowadzono 15 dochodzeń na rzecz innych PSSE.

Większość prowadzonych postępowań związanych jest nadal z cieśnią nadgarstka. Wynika to z charakteru prowadzonej działalności przez zakłady mieszczące się na terenie powiatu grodziskiego. W ramach kontroli bieżących prowadzonych w obiektach, gdzie wystąpiła choroba zawodowa prowadzone są działania monitorujące obciążone stanowiska pracy. W zakresie postępowań związanych z chorobami zawodowymi prowadzona jest współpraca z Archiwami Państwowymi, Państwową Inspekcją Pracy, Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy, Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi oraz z ZUS/KRUS. Prowadzone są także działania informacyjno-edukacyjne dotyczące postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej.

II. W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących produkcji, importu, wprowadzania substancji lub mieszanin chemicznych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz użytkowania substancji lub mieszanin chemicznych w działalności zawodowej:

W zakresie wprowadzania do obrotu i/lub stosowania substancji i mieszanin chemicznych nadzorowi podlegało 141 firm wprowadzających / dystrybuujących chemikalia oraz 111 stosujących je w działalności zawodowej. W 2024 roku przeprowadzono łącznie 58 kontroli w podanym zakresie, z czego podczas 9 stwierdzono nieprawidłowości. W ramach współpracy z innymi urzędami prowadzone były kontrole spełnienia przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne w zakresie art. 23r ust. 3 pkt 1) posiadania koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych; 2) wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a; 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych, o którym mowa w art. 43e.

Co roku podejmowane są działania na rzecz Komisji Europejskiej w zakresie chemikaliów. Działania te mają na celu weryfikację stopnia wdrażania rozporządzeń unijnych w krajach członkowskich. Obejmują

one weryfikacje przestrzegania przez wytwórców i stosujących głównie przepisów rozporządzenia REACH, CLP, jak również rozporządzeń dot. prekursorów narkotykowych, produktów biobójczych czy kosmetycznych.

W ramach nadzoru nad chemikaliami prowadzona jest współpraca z Współpracą z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy - Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie (CIOP-B) oraz Biurem ds. Substancji Chemicznych (BdsSch).

III. W zakresie przestrzegania przepisów przez podmioty gospodarcze wprowadzające do obrotu i stosujące prekursory kategorii 2 i 3:

W nadzorze stacji sanitarno-epidemiologicznej w 2024 roku było 6 podmiotów zajmujących się handlem prekursorami chemicznymi, przy czym do obrotu wprowadzane są tylko prekursory kategorii 3. Podczas kontroli bieżących firmy są weryfikowane również pod kątem stosowania takich substancji. W nadzorze jest ich obecnie 21. W roku 2024 nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie handlu / stosowania prekursorów narkotykowych.

IV. W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej:

W ewidencji sekcji Higieny Pracy w PSSE w Grodzisku Mazowieckim znajdują się 63 podmioty gospodarcze zajmujące się handlem produktami biobójczymi. Według rozporządzenia 528/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady, wyróżnia się:

art 3 pkt i) „udostępnianie na rynku” oznacza każde odpłatne lub nieodpłatne dostarczanie produktu biobójczego lub wyrobu poddanego działaniu produktów biobójczych w celu jego dystrybucji lub stosowania w ramach działalności handlowej;

art 3 pkt j) „wprowadzenie do obrotu” oznacza pierwsze udostępnienie na rynku produktu biobójczego lub wyrobu poddanego działaniu produktów biobójczych.

Siedem firm uzyskało pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, pozostałe nadzorowane podmioty gospodarcze zajmują się wyłącznie udostępnianiem produktów biobójczych na rynku. Po przeprowadzeniu 17 kontroli, które w głównej mierze dotyczyły oznakowania produktu i możliwości udostępniania na rynku, w 3 wypadkach stwierdzono uchybienia. W ramach nadzoru nad przedmiotowymi produktami prowadzona jest współpraca z Urzędem Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (URPL).

V. W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących detergentów:

W ewidencji sekcji Higieny Pracy w PSSE w Grodzisku Mazowieckim znajdują się 3 podmioty gospodarcze zajmujące się wytwarzaniem detergentów oraz 63 firmy zajmujące się ich wprowadzaniem do obrotu. Inspekcja sanitarna zajmuje się sprawdzaniem zgodności detergentu z przepisami rozporządzenia (WE) nr 648/2004. Kontrole dotyczą m.in. oznakowania produktu, karty charakterystyki, dokumentacji związanej z zawartą w produkcie substancją czynną. W 2024 roku przeprowadzono 10 kontroli w podanym zakresie, z czego w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości.

VI. W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących kosmetyków;

W ewidencji sekcji Higieny Pracy w PSSE w Grodzisku Mazowieckim znajdują się 6 podmioty gospodarcze zajmujące się wytwarzaniem produktów kosmetycznych oraz 41 firm zajmujących się ich wprowadzaniem do obrotu. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi skontrolowano 3 zakłady wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne, w 1 przypadku kontrola wykazała nieprawidłowości. Ponadto skontrolowano 5 obiektów zajmujących się udostępnianiem na rynku produktów kosmetycznych. Zakład, w którym stwierdzono nieprawidłowości, usunął je przed wydaniem decyzji merytorycznej w sprawie. Tematem wiodącym było sprawdzanie czy produkty nie zawierają substancji zakazanych / ograniczonych do stosowania oraz kontrola produktów ochrony przeciwsłonecznej. Inspekcja sanitarna zajmuje się sprawdzaniem zgodności produktu kosmetycznego z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych. Kontrole dotyczą m.in. oznakowania produktu, dokumentacji oraz warunków procesu produkcji.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU GRODZISK MAZOWIECKI W ZAKRESIE OGRANICZANIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE

ZATRUCIA

W ramach monitorowania zatruc środków zastępczymi prowadzona jest współpraca z Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Szpitalem Zachodnim im. św. Jana Pawła II, przychodniami na terenie powiatu grodziskiego oraz Komendą Powiatową Policji w Grodzisku Mazowieckim, Strażą Miejską w Milanówku i Grodzisku Mazowieckim. W odniesieniu do ilości przypadków zgonów spowodowanych środkami zastępczymi są one pozyskiwane z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W 2024 roku odnotowano 3 przypadki podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi, wszystkie dotyczyły mieszkańców powiatu grodziskiego. Poniżej zestawiono dane z lat 2015-2024 odnoszące się do skali problemu w odniesieniu do całego kraju, województwa mazowieckiego oraz powiatu grodziskiego. Dane w większości pozyskano z dostępnych na stronie Głównego Inspektoratu Sanitarnego raportów w sprawie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych obejmujące lata 2013-2022 oraz Systemu Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD). Poniżej podano link do ww. raportów: <https://www.gov.pl/web/gis/informacja-w-zakresie-art-30a-ust-6-ustawy-z-dnia-29-lipca-2005r-o-przeciwdziałaniu-narkomanii>

Na stronie GIS dostępne są również raporty dotyczące Europy obejmujące lata 2016-2023:

<https://www.gov.pl/web/gis/europejski-raport-narkotykowy->

rok	Liczba podejrzeń zatruc / zgonów związanych z „nowymi narkotykami”		
	kraj	województwo mazowieckie	hospitalizowany w powiecie grodziskim / dotyczy mieszkańców powiatu *
2015	7357	433	16 / 5
2016	4369	203	3 / 3
2017	4324, w tym 72 zgony	271, w tym 2 zgony	9 / 3
2018	4258, w tym 162 zgony	304, w tym 3 zgony	11 / 8
2019	2148, w tym 184 zgonów	136, w tym 72 zgony	7 / 3, w tym 1 zgon

2020	806, w tym 17 zgonów	46, w tym 3 zgony	8 / 4, w tym 1 zgon
2021	517*, w tym 11 zgonów	2*, w tym 0 zgonów	6 / 3
2022	1241*, w tym 17 zgonów	59*, w tym 0 zgonów	2 / 2
2023	1698*, w tym 31 zgonów	25*, w tym 2 zgonów	6 / 4
2024	2718*, w tym 40 zgonów	131*, w tym 2 zgonów	3 / 3

*dane pozyskane z Systemu Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD).

W roku 2024 dwa przypadki zatrucia dotyczyły osoby w wieku <18 lat (2 kobiety) i 1 w wieku 24 lat (mężczyzna). Nie odnotowano przypadków zgonów na terenie powiatu grodziskiego.

Po zmianie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, na podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne nałożono obowiązek zgłaszania w ciągu 48 godzin państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Współpraca w takim zakresie z placówkami medycznymi prowadzona jest od 2015 roku.

WPROWADZANIE DO OBROTU

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Grodzisku Mazowieckim, ze Strażą Miejską w Grodzisku Mazowieckim i Milanówku, z Izbą Celną w ramach kontroli wprowadzania / wytwarzania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Współpraca obejmuje informowanie o ewentualnych miejscach sprzedaży tych środków, zwalczanie nielegalnego wprowadzania / wytwarzania środków zastępczych do obrotu. W 2024 r. nie prowadzono nowych postępowań w podanym zakresie. Nie stwierdzono punktów stacjonarnej sprzedaży środków zastępczych na terenie powiatu grodziskiego.

W ramach akcji „bezpieczne ferie” i „bezpieczne wakacje” prowadzone są działania kontrolne dotyczące przestrzegania przepisów w zakresie ustawy z dnia o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Kontrole dotyczą głównie sklepów z e-papierosami i produktami konopnymi. Podczas kontroli sprawdza się m.in. przestrzeganie zakazu sprzedaży osobom nieletnim e- papierosów i wyrobów tytoniowych, zakaz sprzedaży wysyłkowej, niedozwolone formy promocji i reklamy, dostęp do certyfikatów określających zawartość THC (substancja psychotropowa) w dostępnych w sprzedaży produktach konopnych.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Profilaktyką w zakresie określonym przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii w formie spotkań z nauczycielami, rodzicami zajmuje się przede wszystkim sekcja oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w PSSE w.m.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim umieszczono Raporty Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Zamieszczono również w formie pdf książkę „Nowe narkotyki. Dopálacze – wybrane zagadnienia toksykologii współczesnej” opracowaną przez Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym. <https://www.gov.pl/web/psse-grodzisk-mazowiecki/dopalacze>

NADZÓR NAD PODMIOTAMI ZAJMUJĄCYMI SIĘ NPS

W 2024 roku nie otrzymano od Inspektora do spraw Substancji Chemicznych informacji dotyczących wydanych zezwoleń dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie legalnego wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie na terenie powiatu grodziskiego. W razie otrzymania takiego zgłoszenia prowadzona jest współpraca polegająca na sprawdzeniu takiego podmiotu pod kątem spełnienia wymogów prawnych.

V. Nadzór epidemiologiczny

I. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim w roku 2024 zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontynuowała działania z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, bieżącego nadzoru w zakresie prawidłowej realizacji szczepień ochronnych oraz zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, poprzez :

- 1) prowadzenie analiz i ocen epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych występujących na terenie powiatu grodziskiego na podstawie zgłoszeń dokonywanych do PSSE przez podmioty lecznicze;
- 2) dokonywanie na bieżąco aktualizacji procedur, w tym Procedury "Postępowania w przypadku wystąpienia na terenie powiatu grodziskiego niebezpiecznej choroby zakaźnej, masowych zachorowań na choroby zakaźne oraz ataku bioterrorystycznego" zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Kontynuowanie współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ze służbami, takimi jak: podmioty lecznicze, policja, straż pożarna, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki opieki całodobowej (DPS), jednostki administracji publicznej.
- 3) opracowywanie procedur i instrukcji postępowania w zakresie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, przekazywanie ich do realizacji podmiotom leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej oraz kontrola ich realizacji;
- 4) sprawowanie nadzoru bieżącego nad realizacją programu powszechnych szczepień ochronnych, który ewoluuje zgodnie z aktualną wiedzą medyczną oraz ma w Polsce charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Polski.
- 5) kontynuowanie działań mających na celu wzmożenie monitorowania i oceny zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie powiatu w związku z agresją wojskową Rosji wobec Ukrainy oraz masowym napływem uchodźców do Polski. Przekazywano do WSSE w Warszawie cotygodniowe raporty dotyczące zachorowań na choroby zakaźne wśród uchodźców oraz stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży do 19 r.ż. z Ukrainy. Podejmowane były również liczne działania w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej, tj. opracowywano i dystrybuowano ulotki i plakaty w języku polskim i ukraińskim w wersji papierowej i elektronicznej dotyczące zasad profilaktyki i zapobiegania chorobom zakaźnym oraz szczepień ochronnych.

II. Działalność kontrolna i postępowanie administracyjno-egzekucyjne

w placówkach działalności leczniczej powiatu grodziskiego

W roku 2024 Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w ramach bieżącego nadzoru nad obiektami prowadzącymi działalność leczniczą obejmowała nadzorem 250 obiektów, w których przeprowadzono ogółem 147 kontroli, w zakresie:

- bieżącego nadzoru nad podmiotami leczniczymi – 69;
- bieżącego nadzoru nad szczepieniami ochronnymi – 45;
- bieżącego nadzoru nad chorobami zakaźnymi – 33.

- ✓ W prowadzonym w 2024 roku przez Sekcję Epidemiologii postępowaniu administracyjnym ogółem wydano 50 decyzji administracyjnych, w tym:
 - 32 decyzje umarzające wszczęte postępowanie administracyjne;
 - 3 decyzje nakazowe;
 - 2 decyzje zmieniające;

- 13 decyzji obciążających opłatą;
- nałożono 10 mandatów karnych na sumę 3800 zł;
ponadto wydano:
- 2 postanowienia;
- 1 tytuł wykonawczy;
- 14 upomnień.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego placówek medycznych

Charakterystyka stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego placówek lecznictwa otwartego i zamkniętego

W roku 2024 objęto nadzorem Higieny Lecznictwa Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim 192 podmioty lecznicze, w tym:

- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:
 - szpital- 1;
 - hospicja poza szpitalami – 1;
- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (inne niż szpitale) – 11;
- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – 96;
- gabinety indywidualnej specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym – 14;
- gabinety indywidualnej, specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym- 69 (w tym gabinety stomatologiczne – 57).

Wykonano 69 kontroli w zakresie oceny stanu technicznego i stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń oraz oceny stosowania przez personel procedur sanitarno-higienicznych w wyżej wymienionych podmiotach leczniczych.

Stan sanitarno-techniczny i funkcjonalny kontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w większości nie budził zastrzeżeń.

W roku 2024 podczas kontroli/wizji/interwencji stwierdzono nieprawidłowości i naruszenie przepisów w 4 podmiotach leczniczych, na które wystawiono decyzje merytoryczne, nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie oraz decyzje obciążenia opłatą. W przypadku 1 podmiotu leczniczego nałożono mandat karny w wysokości 300,- złotych.

Stwierdzone podczas kontroli uchybienia dotyczyły:

- Uszkodzonych powierzchni ścian, sufitu, podłogi, mebli oraz wyposażenia w pomieszczeniach gabinetów lekarskich i pomieszczeniach rehabilitacji, gdzie wszystkie powierzchnie powinny umożliwiać ich mycie oraz dezynfekcję;
- Braku do wglądu raportów z kontroli wewnętrznych z zakresu działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, które powinny być wykonywane nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- Braku lub nieprawidłowo opracowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi w zakresie selektywnego zbierania, transportu i wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz złego postępowania z odpadami medycznymi tj.: brak odpowiednich, oznakowanych pojemników i worków na odpady medyczne, brak termometru do mierzenia temperatury w urządzeniu chłodniczym do wstępnego gromadzenia odpadów medycznych, brak dokumentacji wskazującej na prowadzenie procesów unieszkodliwiania odpadów;

- Nieprawidłowo realizowanych kontroli wewnętrznych obejmujących ocenę prawidłowości i skuteczności: procedur zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych;
- Braku zapewnienia skutecznej dekontaminacji wyrobów medycznych, dokonywanej każdorazowo zgodnie z aktualnymi zasadami współczesnej wiedzy medycznej, dotyczącymi zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, tj.: brak kontroli procesów mycia i dezynfekcji, brak prawidłowo określonego terminu utrzymania stanu jakościowego materiału sterylnego, brak pełnego oznakowania systemu bariery sterylnej na metce, tj. brak nr identyfikacyjnego wyrobu oraz brak kodu identyfikacyjnego osoby przygotowującej wyrób do sterylizacji, niepoprawnym przechowywaniu pakietów sterylnych, w sposób niezabezpieczający ich przed zanieczyszczeniem, skażeniem i uszkodzeniem, niewystarczającej powierzchni blatu roboczego w pomieszczeniu sterylizatorni.

• Utrzymanie czystości bieżącej i porządku

Poza wyżej wymienionymi nieprawidłowościami, skontrolowane obiekty utrzymane są w czystości i porządku, pomieszczenia prawidłowo wyposażone, wyroby medyczne prawidłowo przechowywane, gospodarka odpadami medycznymi prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, wdrożone i stosowane są procedury sanitarno-higieniczne. Podczas prowadzonych kontroli bieżących dokonano przeglądu procedur sanitarnych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur dotyczących: sprzątania pomieszczeń, mycia i dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, mycia i dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym, dekontaminacji urządzeń i sprzętu wielokrotnego użycia, mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji, postępowania z brudną odzieżą ochronną oraz postępowania z odpadami medycznymi.

• Dezynfekcja i Sterylizacja

W 2024 roku podczas przeprowadzanych kontroli bieżących kontynuowano weryfikację postępowania podmiotów leczniczych w zakresie: procesów dezynfekcji, mycia i sterylizacji narzędzi oraz dokumentowania tych czynności, zgodnie z otwartym standardem z 2017 roku tj. „*Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia*”. Nieprawidłowe postępowanie w tym zakresie stwierdzono w 2 skontrolowanych zakładach leczniczych, gdzie wystawiono decyzje nakazujące z wyznaczonym terminem usunięcia nieprawidłowości.

Podczas bieżących kontroli dokonano oceny wyposażenia sterylizatorni w zakresie prawidłowego ciągu technologicznego (od odcinka materiałów skażonych do odcinka materiałów sterylnych) oraz ich wyposażenia. W jednym ze skontrolowanych podmiotów leczniczych stwierdzono nieprawidłowości dot. niewystarczającej powierzchni blatu roboczego, co zostało ujęte w decyzji administracyjnej.

Ponadto podczas bieżących kontroli sanitarnych prowadzono ocenę przygotowania dłoni pracowników medycznych do pracy w myśl zasady „nic poniżej łokcia”. Ocenie poddano restrykcyjne przestrzeganie zasad: krótkich, niepolakierowanych paznokci, brak biżuterii (pierścionków, obrączki) zegarków, bransoletek oraz długich rękawów w odzieży ochronnej zgodnie z opracowanymi procedurami dotyczącymi higieny rąk. W zakresie przygotowania rąk pracowników do pracy w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, natomiast w 2 podmiotach leczniczych stwierdzono, iż procedury dekontaminacji skóry były nieuzupełnione zgodnie z wytycznymi World Health Organization (WHO) dotyczących higieny rąk, co zostało zawarte w decyzjach merytorycznych.

W kontrolowanych obiektach zapewniono środki do dezynfekcji rąk dla personelu oraz pacjentów.

- **Gospodarka odpadami niebezpiecznymi w miejscu powstawania**

W 2024 roku podczas przeprowadzonych kontroli bieżących przez Nadzór Higieny Lecznictwa oraz podczas kontroli interwencyjnych przeprowadzonych w ramach Nadzoru Szczepień Ochronnych stwierdzono nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi w 11 skontrolowanych podmiotach leczniczych, na które wystawiono decyzje merytoryczne, nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie. Ponadto za stwierdzone nieprawidłowości wystawione zostały decyzje obciążające opłatą oraz mandaty karne w wysokości od 300 do 500 złotych, wynoszące łącznie 3 800 złotych.

W pozostałych skontrolowanych placówkach postępowanie z odpadami medycznymi odbywało się zgodnie z opracowanymi procedurami „*postępowania z odpadami medycznymi*” na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U. z 2017 r. poz. 1975). Pomieszczenia oraz wyznaczone miejsca, w których znajdują się urządzenia chłodzące przeznaczone do wstępnego gromadzenia odpadów medycznych utrzymywane są w porządku i czystości.

Utylizacją odpadów medycznych na terenie powiatu grodziskiego zajmują się wyspecjalizowane firmy z Żyrardowa i Bełchatowa oraz Warszawy.

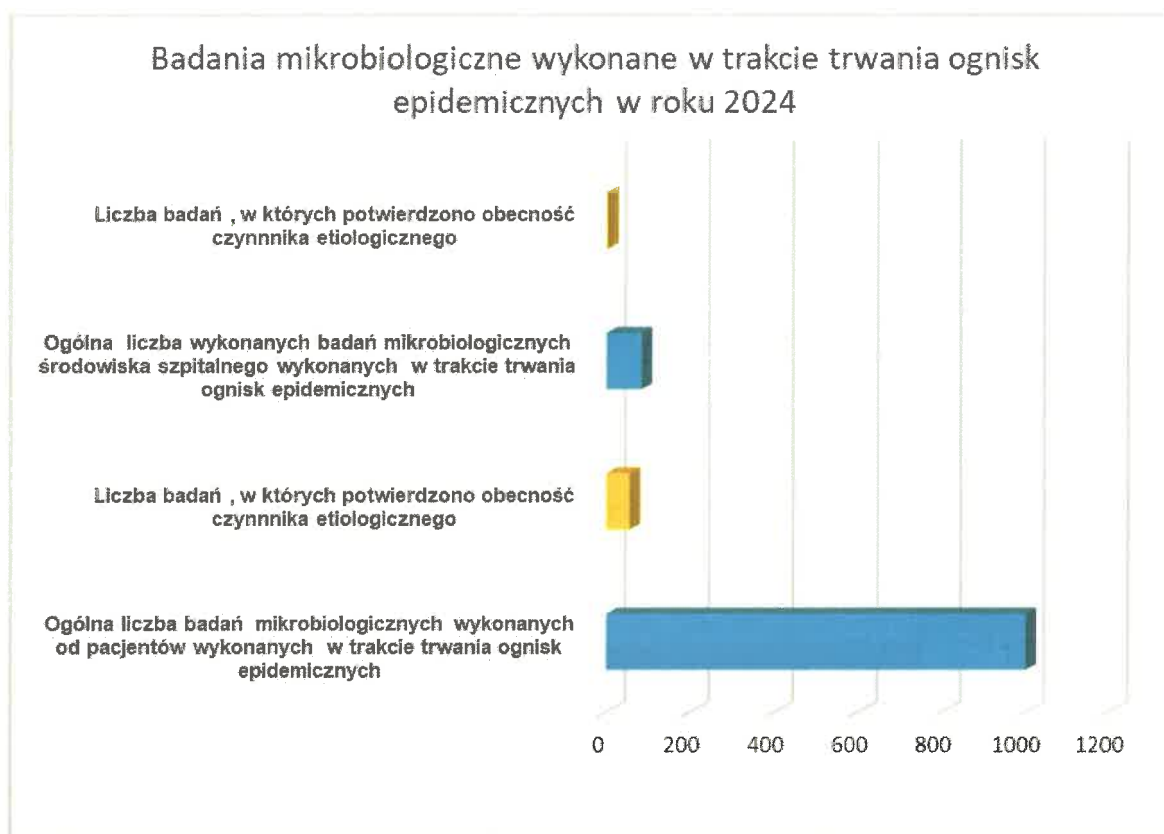
- **Nadzór nad ogniskami epidemicznymi**

Konieczność zgłaszania przez szpitale ognisk epidemicznych do Powiatowych Stacji Sanitarno Epidemiologicznych została zawarta w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala (Dz.U.2024.335 t.j.).

Zgodnie z przywołanym powyżej aktem prawnym Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych SPS Szpitala Zachodniego im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim dokonywał niezwłocznego raportowania ognisk epidemicznych przekazując do PSSE w Grodzisku Mazowieckim raporty wstępne „*o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego*”, raporty końcowe „*z wygaszenia ogniska epidemicznego*”, oceny sytuacji epidemiologicznej ognisk oraz comiesięczne raporty zbiorcze z wykonanych badań mikrobiologicznych.

Analiza danych w zakresie ognisk epidemicznych występujących w szpitalu umożliwia pracownikom PSSE w Grodzisku Mazowieckim wraz z Zespołem Kontroli Zakażeń Szpitalnych SPS Szpitala Zachodniego im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim uzyskać cenne informacje na temat zdrowia hospitalizowanych pacjentów, skuteczności wdrożonych procedur zapobiegających transmisji zakażeń i identyfikacji czynników ryzyka oraz trendów epidemiologicznych. To pozwala nam na lepsze zrozumienie zdrowia publicznego i podejmowanie odpowiednich działań profilaktycznych.

W okresie od 1 stycznia 2004r. do 31 grudnia 2024 r. w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim zarejestrowano ogółem 6 ognisk epidemicznych, w których w badaniach mikrobiologicznych pobranych od pacjentów potwierdzono jako czynnik etiologiczny pałeczki *Klebsiella pneumoniae* MBL oraz *Klebsiella pneumoniae* MBL,OXA-48. Zarejestrowane ogniska epidemiczne dotyczyły ogółem 41 zakażonych/skolonizowanych pacjentów, wśród personelu szpitalnego nie odnotowano przypadków zakażenia/kolonizacji. Wykonano łącznie w trakcie trwania ognisk epidemicznych 1001 badań mikrobiologicznych pobranych od pacjentów objętych ogniskami oraz 83 badania prób pobranych ze środowiska szpitalnego. Wynik pozytywny w przypadku badanych prób od pacjentów uzyskano w 5 %, natomiast w przypadku prób pobranych ze środowiska szpitalnego wynik pozytywny potwierdzający obecność drobnoustroju w środowisku uzyskano w 2 % badanych próbach.

Poniżej w tabeli nr 1 przedstawiono zestawienie liczby osób zakażonych/skolonizowanych w ogniskach epidemicznych w rozbiu na poszczególne jednostki organizacyjne szpitala w roku 2024.

Lp .	Nazwa jednostki organizacyjnej podmiotu leczniczego	Charakterystyka biologicznego czynnika chorobotwórczego	Data wystąpienia pierwszego zakażenia w ognisku epidemicznym	Data wystąpienie ostatniego zakażenia w ognisku	Data zakończenia czynności	Liczba pacjentów w zakażonych/ liczba zakażonego personelu	Liczba pacjentów z kolonizacją
1.	Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Geriatrycznym	<i>Klebsiella pneumoniae</i> MBL(+)/OXA-48 (+)	12.04.2024 r.	18.04.2024 r.	09.05.2024 r..	0/0	4
2.	Oddział Neurologii	<i>Klebsiella</i>	15.03.2024 r.	09.05.2024 r.	03.06.2024	3/0	9

	z Pododdziałem Udarowym	<i>pneumoniae</i> MBL(+)			r..		
3.	Oddział Kardiologii	<i>Klebsiella pneumoniae</i> MBL(+), OXA-48(+)	13.06.2024 r.	29.06.2024 r.	16.07.2024 r.	1/0	6
4.	Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Geriatrycznym	<i>Klebsiella pneumoniae</i> MBL(+), OXA-48(+)	24.06.2024 r.	03.07.2024 r.	02.08.2024 r..	2/0	6
5.	Oddział Kardiologii	<i>Klebsiella pneumoniae</i> MBL(+), OXA-48(+)	31.07.2024 r.	08.10.2024 r.	04.11.2024 r.	3/0	8
6.	Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Geriatrycznym	<i>Klebsiella pneumoniae</i> MBL(+)	01.10.2024 r.	22.10.2024 r.	10.12.2024 r.	1/0	8
RAZEM						10	41

Według przesłanych do PPIS w Grodzisku Mazowieckim „Raportów końcowych z wygaszenia ognisk epidemicznych” drogą przenoszenia zakażeń w ogniskach epidemicznych wskazaną przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych była droga kontaktowa, a wskazanym źródłem zakażenia był pacjent.

W celu unieszkodliwienia źródła zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń podjęto następujące działania:

- rozpoznanie ogniska epidemicznego;
- wdrożenie procedury izolacji kontaktowej;
- wzmoczenie częstotliwości kontroli wewnętrznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na stosowanie procedury mycia i dezynfekcji rąk;
- wprowadzenie reżimu sanitarnego,
- ograniczenie wizyt osób odwiedzających,
- przeprowadzenie szkoleń personelu medycznego oraz personelu odpowiedzialnego za utrzymanie czystości w zakresie stosowania procedury izolacji pacjentów;
- udzielanie szczegółowych informacji rodzinom osób chorych – wpis do dokumentacji medycznej pacjenta.

Zgodnie z „Procedurą techniczną PTN-01/NE wyd:04: Postępowanie w ognisku zakażenia szpitalnego” z dnia 01.09.2021 r. upoważnieni pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologii PSSE w Grodzisku Mazowieckim, po otrzymaniu zgłoszenia o wystąpieniu ogniska zakażenia szpitalnego z SPS Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim podejmowali czynności kontrolne.

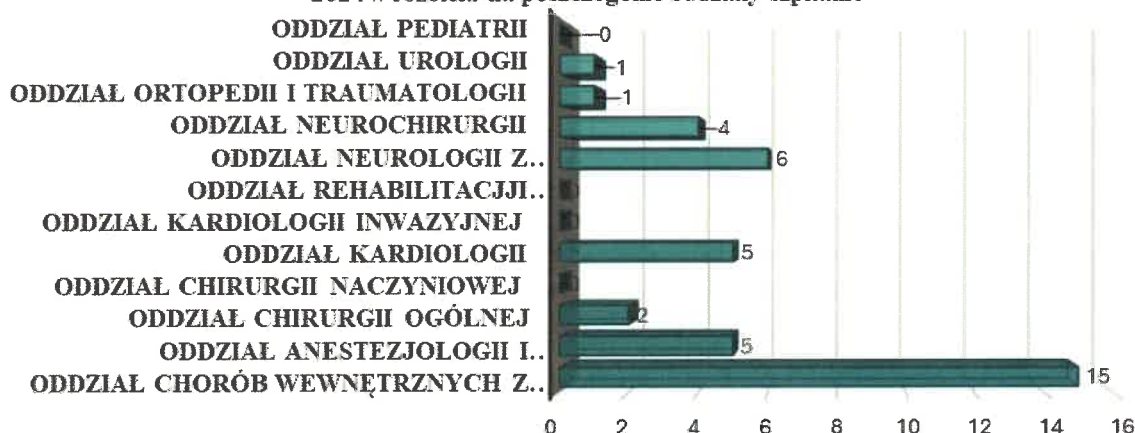
Po analizie przekazanej dokumentacji dotyczącej ww. ognisk zakażeń szpitalnych oraz przeprowadzonych kontrolach tematycznych w omawianych ogniskach sformułowano następujące wnioski końcowe:

1. Pomimo szeroko wdrożonych działań profilaktycznych (badania przesiewowe), wprowadzeniu procedury izolacji/kohortacji pacjentów, prowadzonych kontroli wewnętrznych w zakresie przestrzegania procedury izolacji, corocznie odnotowuje się w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim ogniska epidemiczne zakażeń i/lub kolonizacji spowodowane pałeczkami *Klebsiella pneumonia* MBL,OXA-48.

2. Występujące w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim ogniska epidemiczne w poszczególnych latach pozostają mniej więcej na porównywalnym poziomie. Nieznaczne wahania w corocznej liczbie rejestrowanych ognisk mogą wynikać z coraz lepszej wykrywalności CPE w wykonywanych badaniach przesiewowych pacjentów przy przyjęciu oraz w trakcie trwania ognisk epidemicznych. W celu zobrazowania sytuacji epidemiologicznej ognisk epidemicznych na przestrzeni lat dokonano zestawienia ognisk zarejestrowanych w latach 2017-2024 w SPS Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim.

Oddział szpitalny	Liczba zarejestrowanych ognisk epidemicznych w latach 2017-2024	Oddział szpitalny	Liczba zarejestrowanych ognisk epidemicznych w latach 2017-2024
Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Geriatrycznym	15	Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej	0
Oddział Anestezjologii i Intensywnej terapii	5	Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym	6
Oddział Chirurgii Ogólnej	2	Oddział Neurochirurgii	4
Oddział Chirurgii Naczyniowej	0	Oddział Ortopedii i Traumatologii	1
Oddział Kardiologii	5	Oddział Urologii	1
Oddział Kardiologii Inwazyjnej	0	Oddział Pediatrii	0

Ogniska epidemiczne wywołane pałeczkami *Klebsiella pneumoniae* MBL,OXA-48 w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim w latach 2017-2024 w rozbięciu na poszczególne oddziały szpitalne

3. Z analizy zestawionych powyżej danych liczbowych wynika, że pod względem rozprzestrzeniania się drobnoustroju skrajnie opornego na antybiotyki jakim jest m.in. *Klebsiella pneumoniae* MBL,OXA-48 Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Geriatrycznym jest oddziałem dominującym. CPE stanowi szczególne zagrożenie dla oddziałów szpitalnych, gdzie hospitalizacji poddawani są pacjenci obłożnie chorzy często korzystający z pampersów, wymagający szeroko zakrojonej pielęgnacji. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że podczas prowadzonych zabiegów higienicznych oraz pielęgnacyjno-leczniczych dochodzi do masywnych transmisji drobnoustrojów między pacjentami, a drogę przenoszenia stanowi personel.

4. Po dokonaniu analizy zgromadzonych danych pracownicy inspekcji sanitarnej jako główny czynnik zwiększający ryzyko rozprzestrzeniania się ognisk i zakażeń CPE wskazują brak skutecznego stosowania procedur w profilaktyce zakażeń, szczególnie przy łóżku chorego.

1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Prowadzenie systematycznych analiz sytuacji epidemiologicznej w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi, opierając się na zgłoszeniach przesyłanych do PSSE przez podmioty lecznicze. Celem tych działań było szybkie reagowanie oraz wdrażanie odpowiednich środków ukierunkowanych na identyfikację zagrożeń epidemiologicznych, objęcie nadzorem otoczenia z kontaktu, skierowaniem na szczepienia, zaleceniu profilaktyki poekspozycyjnej.

Zgłaszalność chorób zakaźnych – nadzór

W celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad sytuacją epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu grodzkiego prowadzono czynny nadzór nad zgłaszalnością podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. Realizacja tych zadań obejmowała różnorodne aktywności wspierające rzetelność i terminowość raportowania poprzez:

1. Dystrybucję informacji i przypomnień

Placówki medyczne na terenie powiatu grodzkiego regularnie otrzymywały pisma przypominające o obowiązku zgłaszania podejrzeń i przypadku chorób zakaźnych. Takie działania miały na celu zwiększenie świadomości wśród personelu medycznego oraz zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami.

2. Rozwiązywanie błędów w zgłoszeniach

W trakcie nadzoru stwierdzano błędy w wypełnianych formularzach ZLK, ZLB. Najczęściej

były to:

- Nieczytelne wypełnianie formularza, co utrudniło jego odczytanie.

Brak kluczowych danych takich jak: pesel i numer telefonu do pacjenta, informacje dotyczące placówki medycznej kierującej na badanie, zaznaczenie rubryki podejrzenie/rozpoznanie, co utrudniało w znaczny sposób przeprowadzenie dochodzeń epidemiologicznych oraz szybkie podejmowanie działań profilaktycznych w przypadku wysoce zakaźnych chorób.

Błędy te na bieżąco wyjaśniali pracownicy PSSE kontaktując się z placówkami medycznymi za pomocą rozmów telefonicznych oraz pism wysyłanych drogą mailową.

3. Przeprowadzanie kontroli tematycznych

W 2024 roku w placówkach medycznych na terenie powiatu grodziskiego przeprowadzono łącznie 33 kontrole tematyczne w zakresie nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych, w tym:

- 22 ze zgłaszalności chorób zakaźnych w podmiotach leczniczych podlegających kontroli PSSE w Grodzisku Mazowieckim.
- 4 ze zgłaszalności zgonów z powodu chorób zakaźnych przeprowadzonych w SPS Szpitalu Zachodnim im. Św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim.
- 7 z prowadzonego nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi w SPS Szpitalu Zachodnim im. Św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim w oddziale pediatrycznym oraz szpitalnym oddziale ratunkowym.

Dzięki działaniom PSSE w Grodzisku Mazowieckim poprzez przeprowadzanie kontroli poprawie uległa zarówno zgłaszalność podejrzeń/ rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych, jak i terminowość przekazywanych zgłoszeń. Regularna współpraca z placówkami medycznymi oraz skuteczny nadzór przyczyniły się do podniesienia jakości raportowania i lepszego monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie. Jednak mimo regularnych kontroli wciąż zdarzają się uchybienia w postaci braku zgłoszeń, dlatego dalszy nadzór pozostaje niezbędny, aby wyeliminować nieprawidłowości.

Tabela 1. Zestawienia zgłaszalności chorób zakaźnych w latach 2022-2024 na podstawie rocznego sprawozdania MZ- 56

2022 Rok	2023 Rok	2024 Rok
10001	3522	4763

Analiza danych dotyczących liczby zgłoszonych chorób zakaźnych w latach 2022–2024 pozwala zauważyć istotne zmiany w dynamice raportowania przypadków.

1. Rok 2022 – 10 001 zgłoszeń

Rok 2022 wyróżnia się znacząco większą liczbą zgłoszeń w porównaniu do kolejnych lat. Wynikało to przede wszystkim z wpływu pandemii COVID-19, która była głównym czynnikiem napędzającym wysoką zgłaszalność. Wzmoczona świadomość społeczna, intensywne działania sanitarne i obowiązkowe raportowanie przypadków COVID-19 przyczyniły się do tak dużych liczb.

2. Rok 2023 – 3 522 zgłoszenia

W 2023 roku odnotowano gwałtowny spadek liczby zgłoszeń – aż o około 65% w porównaniu do roku 2022. Taka sytuacja była wynikiem zakończenia intensywnej fazy pandemii COVID-19, zmniejszenia liczby nowych przypadków tej choroby oraz obniżenia poziomu testowania. Wpływał, także spadek zainteresowania społeczeństwa zgłaszaniem się do lekarzy z objawami

chorobowymi.

3. Rok 2024 – 4 763 zgłoszenia

W 2024 roku liczba zgłoszeń wzrosła o około 35% w stosunku do roku poprzedniego, osiągając 4 763 przypadki. Świadczy to o:

- Powrocie do normy w zgłaszalności innych chorób zakaźnych, które w 2023 roku mogły być mniej zauważane ze względu na wygasającą pandemię.
- Wzroście świadomości epidemiologicznej społeczeństwa i placówek medycznych, co prowadziło do dokładniejszego monitorowania chorób zakaźnych.
- Ewentualnych ognisk lokalnych chorób zakaźnych, które wpłynęły na wzrost liczby zgłoszeń (krztusiec).

Wnioski

Rok 2022 był rokiem szczególnym, w którym COVID-19 znacząco zdominował statystyki epidemiologiczne.

Rok 2023 przyniósł spadek liczby zgłoszeń, co można wiązać z wycofywaniem restrykcji pandemicznych i zmniejszeniem obciążenia systemu zdrowia przypadkami COVID-19.

Rok 2024 to okres stabilizacji, z lekkim wzrostem liczby zgłoszeń, który może wynikać z powrotu do regularnego monitorowania chorób zakaźnych oraz pojawienia się nowych zagrożeń epidemiologicznych – wzrost zachorowań na krztusiec.

Dane te podkreślają konieczność dalszego monitorowania i analizy sytuacji epidemiologicznej, aby odpowiednio reagować na zmieniające się zagrożenia dla zdrowia publicznego.

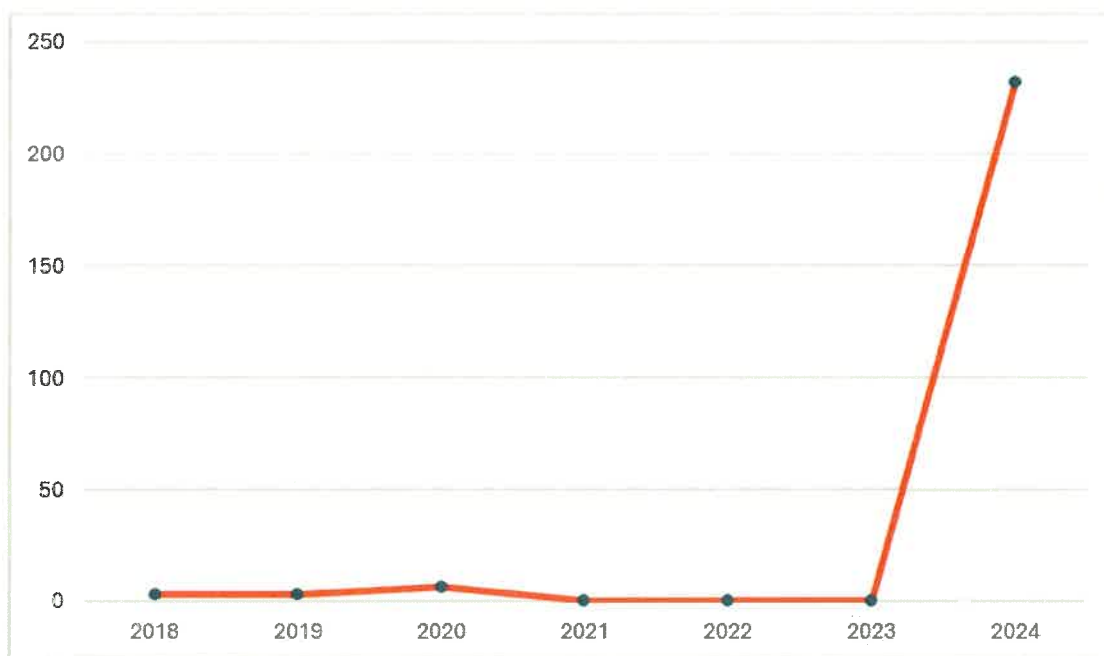
Zakażenia bakteryjną chorobą zakaźną układu oddechowego (*Bordetella pertussis*) - Krztusiec

W 2024 roku odnotowano znaczący wzrost liczby przypadków krztuśca. Zjawisko to zwraca szczególną uwagę ze względu na dynamiczny wzrost zachorowań w porównaniu do lat poprzednich. Krztusiec, choroba uznawana do tej pory za kontrolowaną dzięki szczepieniom, ponownie stał się poważnym zagrożeniem zdrowotnym.

Tabela 2. Sytuacja epidemiologiczna Krztuśca w latach 2018-2024

2018 Rok	2019 Rok	2020 Rok	2021 Rok	2022 Rok	2023 Rok	2024 Rok
3	3	6	0	0	0	232

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-56

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-56

Dane dotyczące liczby zachorowań na krztusiec w latach 2018-2024 wskazują na wyraźne zmiany w trendach zachorowalności, które mogą być powiązane z pandemią COVID-19 oraz jej wpływem na zdrowie publiczne.

Analiza danych:

1. Lata 2018-2019: Zachorowania były niskie i stabilne, zaledwie po 3 przypadki w każdym z tych lat, co wskazuje na umiarkowany poziom występowania tej choroby w populacji.
2. 2020: Wzrost liczby zachorowań do 6 przypadków w 2020 roku może być efektem początkowego chaosu związanego z pandemią COVID-19, który wpłynął na funkcjonowanie systemów ochrony zdrowia. W tym okresie część zasobów medycznych mogła zostać skierowana na walkę z COVID-19, co mogło osłabić działania prewencyjne w przypadku innych chorób zakaźnych, w tym krztuśca.
3. Lata 2021-2023: W tych latach zanotowano zerową liczbę zachorowań. Jest to okres, kiedy wprowadzono restrykcje pandemiczne, takie jak noszenie maseczek, ograniczenie kontaktów społecznych oraz kwarantanny. Te środki mogły przyczynić się do zahamowania transmisji wielu chorób zakaźnych, w tym krztuśca.
4. 2024: Nagły wzrost liczby zachorowań (232 przypadki) w 2024 roku jest znaczący. Istnieje kilka możliwych przyczyn tej sytuacji:
 - Spadek odporności populacyjnej: Przerwy w szczepieniach w wyniku pandemii, a także mniejsza ekspozycja na patogeny w czasie restrykcji, mogły wpłynąć na osłabienie odporności zbiorowej, co zwiększyło ryzyko wybuchu epidemii
 - Zaniedbanie diagnostyki: W czasie pandemii COVID-19 mogły wystąpić opóźnienia w diagnostyce i leczeniu innych chorób zakaźnych, w tym krztuśca, co mogło prowadzić do niedoszacowania liczby przypadków w latach 2021-2023.

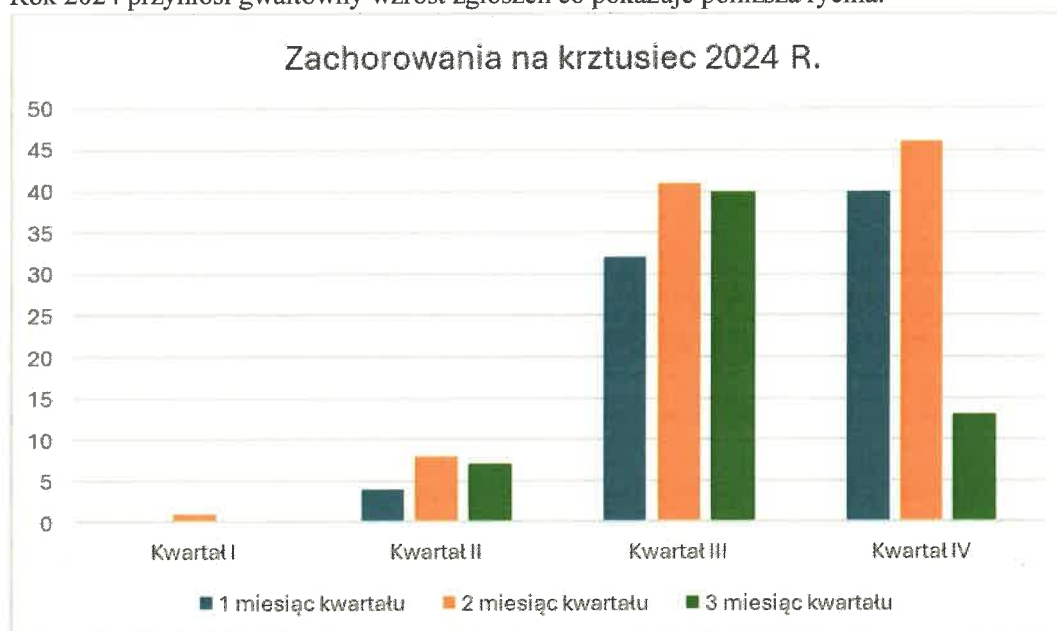
- Zmiana zachowań po zakończeniu restrykcji: Po złagodzeniu obostrzeń i powrocie do normalnego trybu życia mogło dojść do większej liczby przypadków krztusca, szczególnie w grupach o niskiej odporności, takich jak dzieci.

Wnioski:

Nagły wzrost zachorowań na krztusiec w 2024 roku wskazuje na potrzebę szybkiej reakcji w zakresie zdrowia publicznego. Należy podjąć kroki w celu:

- Uzupełnienia szczepień w populacji, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, którzy mogą nie być w pełni zaszczepieni z powodu opóźnień wynikających z pandemii.
- Edukacji społecznej na temat znaczenia szczepień i profilaktyki chorób zakaźnych.
- Monitorowania sytuacji epidemiologicznej i podejmowania działań zapobiegawczych, aby uniknąć podobnych wzrostów w przyszłości.
- Pandemia COVID-19 miała długofalowy wpływ na funkcjonowanie systemów ochrony zdrowia i profilaktyki, co mogło prowadzić do opóźnionych działań w zakresie innych chorób zakaźnych, w tym krztusca

Rok 2024 przyniósł gwałtowny wzrost zgłoszeń co pokazuje poniższa rycina:

Źródło: Sprawozdania MZ-56

Dane dotyczące zachorowań na krztusiec pokazują wyraźną sezonowość choroby. W pierwszym kwartale odnotowano zaledwie 1 przypadek, co wskazuje na bardzo niski poziom transmisji w miesiącach zimowych. Wiosną (drugi kwartał) liczba zachorowań zaczyna rosnąć (19 przypadków), jednak to trzeci kwartał przynosi gwałtowny wzrost, osiągając szczyt w sierpniu (41 przypadków) i wrześniu (40 przypadków). Jesienią (czwarty kwartał) zachorowania utrzymują się na wysokim poziomie, szczególnie w listopadzie (46 przypadków), po czym w grudniu widoczny jest spadek (13 przypadków). Łącznie w ciągu roku odnotowano 232 zachorowania. Ponadto na terenie powiatu grodziskiego odnotowano 23 ogniska domowe.

Wyraźny wzrost latem i jesienią może wynikać z większej liczby wzmożonych kontaktów społecznych. Latem ludzie częściej podróżują i uczestniczą w spotkaniach grupowych, co sprzyja rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych.

Podjęmowane działania przeciwepidemiczne

Prowadzony nadzór epidemiologiczny nad osobami z kontaktu umożliwił podjęcie odpowiednich działań profilaktycznych mających na celu przecięcie dróg szerzenia zakażenia oraz szybkie wykrywanie nowych przypadków zachorowań.

Aby ograniczyć rozprzestrzenianie się zakażeń, w przypadku zachorowania ucznia lub przedszkolaka, dzieci mające kontakt z chorym zostały objęte nadzorem sanitarnym w szkołach, przedszkolach i żłobkach oraz osoby z bezpośredniego kontaktu w zakładach pracy.

W trakcie wywiadów epidemiologicznych podejmowano działania profilaktyczne dotyczące higieny, objawów krztuśca, profilaktyki poekspozycyjnej po kontakcie z chorym. Do placówek medycznych i edukacyjnych wysłano pisma informujące o sytuacji epidemiologicznej oraz zawierające aktualne wytyczne dotyczące postępowania.

Obecna sytuacja wskazuje na konieczność dalszego monitorowania ognisk zakażeń oraz intensyfikację działań mających na celu ograniczenie transmisji, zwłaszcza w środowiskach o wysokim ryzyku, takich jak placówki edukacyjne i domy wielopokoleniowe.

Poliomyelitis i ostre porażenia wiotkie (OPW)

W latach 2023 i 2024 nie odnotowano zachorowania na OPV. Sytuacja ta jest efektem skutecznego monitorowania i profilaktyki zdrowotnej. Prowadzono czynny nadzór, który opierał się na przeprowadzaniu regularnych kontroli w SPS Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim w oddziale pediatrycznym i SOR. W trakcie kontroli sprawdzano procedurę postępowania w przypadku OPW. Działania te pozwalały na bieżącą ocenę sytuacji epidemiologicznej.

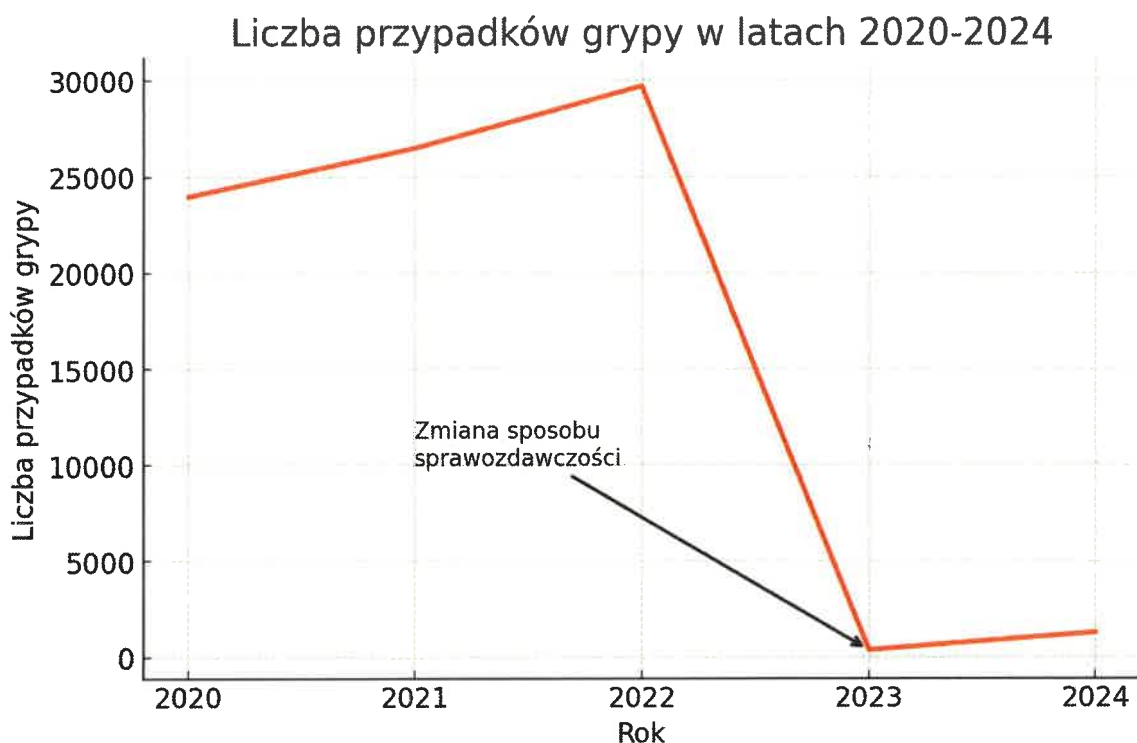
Grypa

Tabela 3. Grypa.

	2020*	2021*	2022*	2023**	2024**
Grypa	23966	26476	29718	353	1257

* obowiązywało sprawozdanie MZ-55, w którym wykazywano podejrzenia, rozpoznania na grype

** zmiana sprawozdawczości MZ-56, w którym wykazywane są wyłącznie rozpoznania potwierdzone testem PCR, testem antygenowym

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-55, 56

Analiza przypadków grypy w latach 2020-2024

Tak duża zmiana wynikała ze zmiany sposobu sprawozdawczości w 2023 roku, co wpłynęło na raportowanie danych dotyczących grypy.

Wzrost przypadków w 2024 jest spowodowany:

- Osłabieniem odporności populacji po okresie pandemii, gdy grypa miała ograniczoną możliwość rozprzestrzeniania się.
- Nowymi wariantami wirusa grypy, które mogą być bardziej zakaźne lub odporniejsze na szczepienia.
- Spadkiem poziomu szczepień przeciw grypie po okresie intensywnej kampanii szczepień przeciw COVID-19.

Jeśli obecne tendencje się utrzymają, możemy spodziewać się dalszego wzrostu liczby przypadków, zwłaszcza jeśli:

- Ludzie będą mniej dbać o higienę i profilaktykę.
- Szczepienia przeciw grypie nie będą powszechnie stosowane.
- Pojawią się nowe, bardziej zakaźne szczepy grypy.

Aby ograniczyć dalszy wzrost przypadków grypy, warto wdrożyć następujące działania:

- Zwiększenie kampanii szczepień przeciw grypie.
- Dalszą edukację zdrowotną, aby promować higienę rąk i ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa.

- Zwiększenie diagnostyki i raportowania przypadków, aby lepiej reagować na ewentualne epidemie.

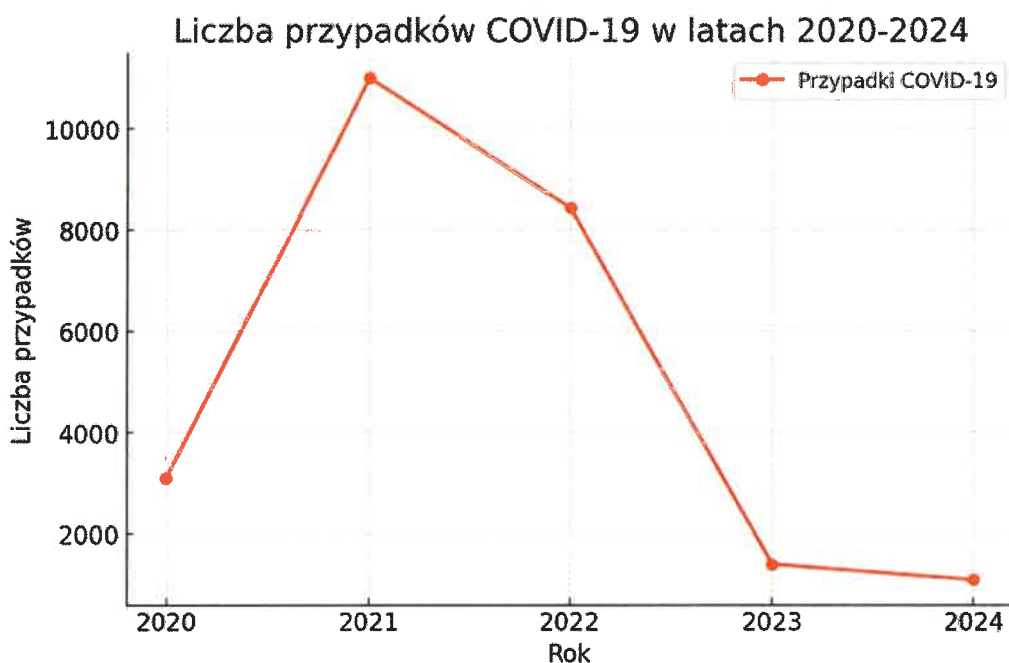
Podsumowanie

Dane wyraźnie pokazują, jak pandemia COVID-19 wpłynęła na dynamikę grypy – od gwałtownego spadku w 2021 roku do wzrostu przypadków w 2024. Obecna sytuacja wymaga większej czujności i działań prewencyjnych, aby uniknąć dalszego wzrostu zakażeń.

SARS-CoV-2 / COVID-19

Tabela 4. SARS-CoV-2 / COVID-19

Choroba	2020	2021	2022	2023	2024
SARS-CoV-2 / COVID-19	3107	10994	8432	1392	1086

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-56

Zmniejszenie liczby przypadków w 2024 roku może wynikać z kilku czynników. Jednym z nich może być szerokie zastosowanie szczepionek, które mogły przyczynić się do zmniejszenia liczby zakażeń oraz ciężkich przypadków. Dodatkowo, obserwowane mogą być zmiany w zachowaniach społecznych, z większym przestrzeganiem zaleceń sanitarnych, takich jak noszenie masek w zamkniętych przestrzeniach, a także częstsze podejmowanie działań profilaktycznych. Możliwe, że zmniejszenie liczby zakażeń w 2024 roku może być również efektem rosnącej odporności populacji, zarówno poprzez naturalne zakażenia, jak i dzięki szczepieniom.

Pomimo spadku liczby przypadków w 2024 roku, COVID-19 nadal pozostaje zagrożeniem, szczególnie w kontekście nowych wariantów wirusa. W związku z tym ważne jest, aby nadal stosować środki ostrożności, monitorować sytuację epidemiczną i kontynuować edukację zdrowotną, by zapobiegać ewentualnym dalszym przypadkom rozprzestrzeniania się wirusa.

Legionelloza – omówienie przypadku.

Po zgłoszeniu przypadku legionellozy przeprowadzono szczegółowy wywiad epidemiologiczny w celu ustalenia potencjalnych źródeł zakażenia. Monitorowano stan zdrowia osób z otoczenia. W ramach działań kontrolnych we współpracy z Higieną Komunalną pobrano 7 próbek wody do badań, w których nie wykryto czynnika chorobotwórczego. Skontrolowano systemy wodociągowe oraz inne instalacje mogące sprzyjać rozwojowi bakterii Legionella. Podjęte działania miały na celu szybkie wykrycie źródła zakażenia i wdrożenie odpowiednich środków zapobiegawczych.

Tularemia – omówienie przypadku.

6 listopada 2024 r. po raz pierwszy od wielu lat na terenie powiatu grodziskiego zgłoszono przypadek zachorowania na Tulamię (ostra zakaźna zoonoza przenoszona przez zakażone zwierzęta, skażoną wodę i żywność) u 11 letniego chłopca. W związku z tym podjęto szereg działań epidemiologicznych i administracyjnych. Ze względu na brak numeru kontaktowego rodziców, wysłano do nich wezwanie z prośbą o pilny kontakt.

Po konsultacji z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Warszawie przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, kontaktując się z lekarzem prowadzącym oraz matką dziecka. Ustalono, że 17 września 2024 r. chłopiec został pokąsany przez wiewiórkę na terenie powiatu warszawsko-zachodniego, a następnego dnia zgłosił się wraz z matką do Szpitala Zakaźnego w Warszawie, gdzie rozpoczęto szczepienia przeciwko wściekliznie. Z powodu odmowy podania szczegółowych informacji przez matkę nie przeprowadzono wówczas pełnego wywiadu epidemiologicznego. W kolejnych tygodniach PSSE monitorowała harmonogram szczepień dziecka, jednak w październiku personel szpitala nie zgłosił dodatkowych objawów chorobowych ani hospitalizacji.

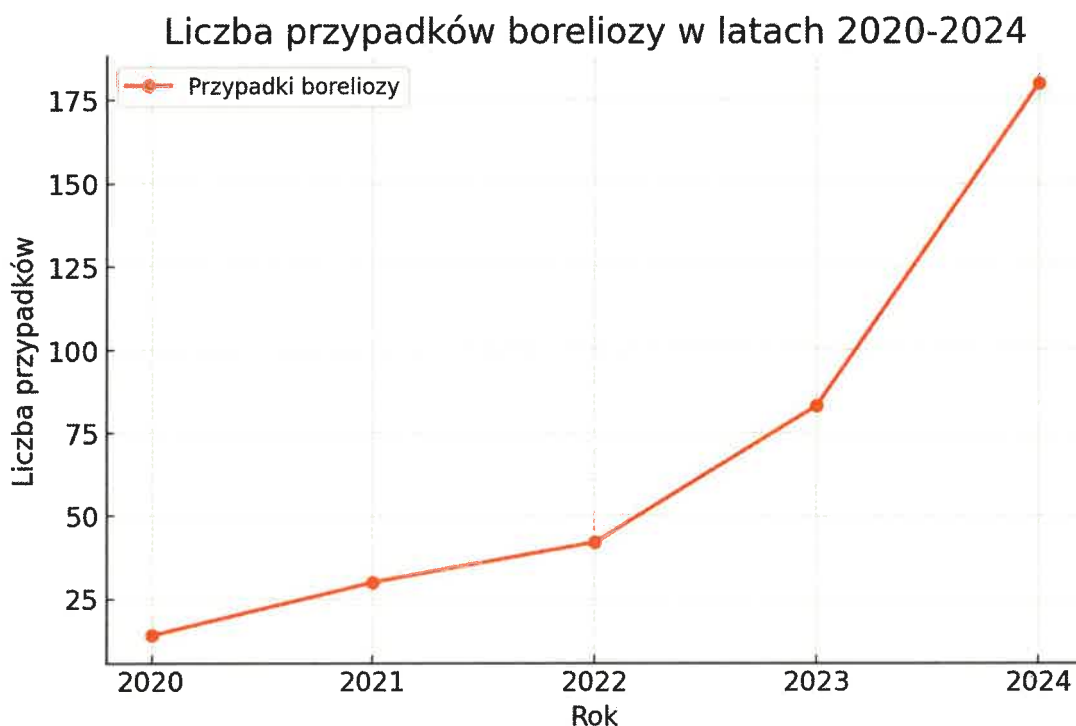
8 listopada przeprowadzono pełny wywiad epidemiologiczny z matką, która potwierdziła informacje uzyskane od lekarza prowadzącego. Dodatkowo poinformowała, że dziecko było konsultowane w szpitalu w Grodzisku Mazowieckim po podaniu pierwszych dwóch dawek szczepionki przeciw wściekliznie, z powodu bólu głowy i wysokiej gorączki, i otrzymało leczenie antybiotykiem. W dniu przeprowadzenia wywiadu dziecko było zdrowe, uczęszczało do szkoły i pozostawało pod opieką poradni chorób zakaźnych Szpitala Zakaźnego w Warszawie.

W celu zapobiegania szerzeniu się dróg zakażeń 8 listopada powiadomiono Powiatowego Lekarza Weterynarii Powiatu Warszawskiego-Zachodniego oraz Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w tym samym powiecie.

Borelioza

Tabela 5. Borelioza.

Choroba	2020	2021	2022	2023	2024
Borelioza	14	30	42	83	180

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-56

Systematyczny wzrost w 2024 roku liczba przypadków jest ponad 12 razy większy niż w 2020. Może to wskazywać na zwiększenie populacji kleszczy, wzmożoną ekspozycję ludzi na zarażone tereny lub poprawę diagnostyki.

Możliwe przyczyny wzrostu liczby przypadków:

- Zmiany klimatyczne – Wyższe temperatury i łagodniejsze zimy sprzyjają rozmnażaniu kleszczy i wydłużają sezon aktywności.
- Większa świadomość i diagnostyka – Wzrost przypadków może wynikać z lepszej diagnostyki oraz częstszego zgłaszania objawów przez pacjentów.
- Większa aktywność na terenach leśnych – Pandemia COVID-19 mogła skłonić więcej ludzi do spędzania czasu na świeżym powietrzu, w tym na obszarach, gdzie występują zakażone kleszcze.
- Zmniejszona profilaktyka – Możliwe, że ludzie mniej dbają o stosowanie środków odstraszających kleszcze lub noszenie odpowiedniej odzieży podczas spacerów w lesie.

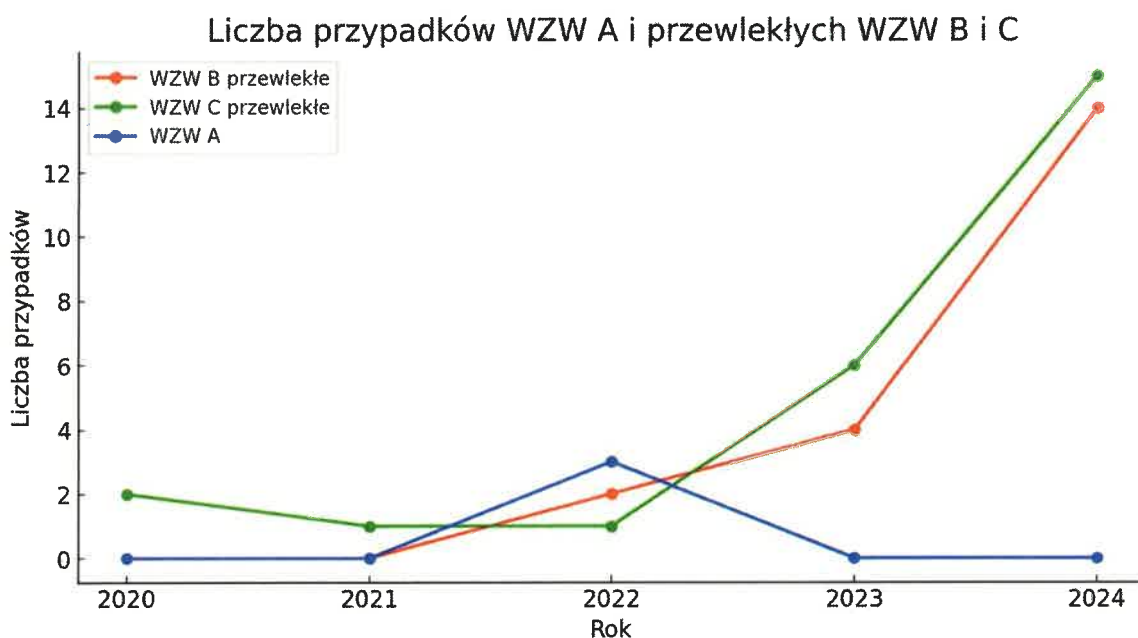
Aby ograniczyć liczbę zakażeń boreliozą, warto:

- Zwiększyć edukację na temat profilaktyki – stosowanie repelentów, odpowiednia odzież, unikanie wysokich traw.
- Kierować na badania diagnostyczne – wczesne wykrycie boreliozy pozwala na skuteczniejsze leczenie.

Choroby przenoszone drogą krwiopochodną.

Tabela 6. WZW typu B i C

Choroba	2020		2021		2022		2023		2024	
	Przewlekłe B,C	ostre	Przewlekłe B,C	ostre	Przewlekłe B,C	ostre	Przewlekłe B,C	ostre	Przewlekłe B,C	ostr
WZW A	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
WZW B	0	0	0	0	2	0	4	0	14	0
WZW C	2	0	1	0	1	1	6	0	15	0

Źródło: Roczne sprawozdania MZ-56

Wykres przedstawia liczbę przewlekłych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B i C (WZW) oraz WZW A w latach 2020-2024. Widzimy wyraźny wzrost zachorowań na WZW B i WZW C od 2022 roku, z kulminacją w 2024 roku. Szczególnie liczba przypadków WZW B i WZW C gwałtownie wzrosła w ostatnich dwóch latach.

Jednym z głównych czynników wpływających na wzrost wykrytych przypadków może być działalność ośrodka dla uchodźców w powiecie grodziskim. W tych miejscach przeprowadzane są kompleksowe badania zdrowotne, które pozwalają na wykrycie wielu chorób, w tym przewlekłych postaci wirusowego zapalenia wątroby.

W praktyce niekoniecznie oznacza to nagły wzrost liczby nowych zakażeń, ale raczej ujawnienie już istniejących przypadków, które wcześniej pozostawały niewykryte.

Wnioski i rekomendacje:

- Wzrost liczby przypadków nie musi oznaczać realnego nasilenia epidemii, lecz jest efektem lepszej diagnostyki i większej liczby badań przesiewowych.

- Kluczowe jest zapewnienie odpowiedniego leczenia i dalszej profilaktyki, szczególnie w populacjach poddawanych intensywnym badaniom.
- Warto rozważyć rozszerzenie programów badań przesiewowych również na inne grupy społeczne, aby skuteczniej wykrywać i kontrolować WZW w całej populacji.
- Podsumowując – wzrost wykrytych przypadków może wynikać nie tylko z faktycznego wzrostu zakażeń, ale z lepszej diagnostyki prowadzonej w ośrodku dla uchodźców.
- Dzięki dobrym praktykom dekontaminacji zmniejszyły się przypadki ostrych WZW.

Wścieklizna

Tabela 7. Wścieklizna

	2023	2024
Pogryzienia	129	123
Potrzeba szczepień poekspozycyjnych	32	32
Powiatowy lekarz weterynarii-współpraca	77	91

W 2023 roku odnotowano 129 przypadków pogryzień, natomiast w 2024 roku 123 przypadki pogryzień. W opisywanych latach można zaobserwować stały, wysoki poziom pokąsań. Liczba osób, które wymagały szczepień poekspozycyjnych, pozostała na tym samym poziomie i wynosiła 32. Współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii wzrosła – w 2023 roku obserwacją objęto 77, a w roku 2024 91 zwierząt, co świadczy o lepszej współpracy i zwiększonym nadzorze nad zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie. Podejmowano działania polegające na kierowaniu osób pokąsanych na szczepienia p/wściekliznie, a w przypadku odmowy wysyłano pisma informacyjne o skutkach jakie niesie za sobą wścieklizna oraz proszono o złożenie oświadczenia odmowy.

3.Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

W powiecie grodziskim szczepienia ochronne były realizowane przez 24 podmioty działalności leczniczej, które prowadziły 27 punktów/gabinetów szczepień, jeden punkt szczepień zakończył działalność z dniem 31.12.2024 r. Wszystkie obiekty znajdują się pod bieżącym nadzorem Sekcji Epidemiologii w zakresie prawidłowej realizacji szczepień, w tym:

- ✓ warunków sanitarno-higienicznych w pomieszczeniach punktów szczepień (wyposażenia niezbędnego do realizacji szczepień);
- ✓ gospodarki odpadami medycznymi;
- ✓ transportu i magazynowania preparatów szczepionkowych;

- ✓ zakresu i terminów realizacji szczepień ochronnych;
- ✓ prowadzenia dokumentacji dot. wykonawstwa szczepień oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi;
- ✓ nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi.

W roku 2024 w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- opóźnień w realizacji szczepień ochronnych,
- prowadzenia dokumentacji dot. szczepień ochronnych,
- niewłaściwych warunków przechowywania sprzętu jałowego,
- procedur sanitarno-higienicznych,
- nadzoru nad osobami uchylającymi się od obowiązku szczepień,
- gospodarki odpadami medycznymi,
- wyposażenia pomieszczeń podmiotów leczniczych
- przygotowania rąk personelu do pracy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 9 mandatów karnych na łączną kwotę 3500 zł oraz wydano 10 decyzji obciążających opłatą na łączną kwotę 2565 zł. Stwierdzone uchybienia nie wymagały wydania decyzji administracyjnych gdyż zostały usunięte w trybie natychmiastowym. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zalecano wdrożenie działań naprawczych min. w zakresie aktualizacji procedur sanitarno-higienicznych oraz szkoleń personelu, ponadto kierowników oraz przedstawicieli podmiotów leczniczych zobowiązano do wdrożenia działań mających na celu realizację szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa.

Kierownicy podmiotów leczniczych deklarowali podjęcie działań mających na celu efektywniejsze uzupełnianie braków i szczepień opóźnionych (min. zwiększenie skuteczności powiadamiania o konieczności poddania się bieżącym szczepieniom), a także zwiększenie nadzoru nad przestrzeganiem procedur sanitarno-higienicznych w podmiotach.

Zgodnie z wytycznymi WSSE oraz aktualną sytuacją epidemiczną przekazywano podmiotom leczniczym pisma informacyjne, stanowiska oraz wytyczne niezbędne w bieżącej pracy.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, poza przeprowadzonymi bieżącymi kontrolami w zakresie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych zgodnie z PSO oraz nad gospodarką preparatami szczepionkowymi przeprowadzono 10 kontroli interwencyjnych, w trakcie których oceniono prawidłowość postępowania POZ w związku decyzją Głównego Inspektora Farmaceutycznego nr 17/WS/2024 z dnia 3 października 2024 r. dotyczącą wstrzymania na terenie całego kraju obrotu produktem leczniczym o nazwie EUVAX B, Numer serii: UFA 22507 termin ważności: 31.10.2025 r. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż w jednym podmiocie nie opracowano stosownej procedury postępowania, w wybranych przypadkach procedury wymagały uzupełnienia lub aktualizacji. Preparaty przechowywane były w wydzielonych, oznaczonych opakowaniach, w wybranych przypadkach oznakowanie preparatu niezgodne było z zapisami zawartymi w procedurze. W związku z przeprowadzonymi kontrolami wydano stosowne zalecenia.

Ponadto, mając na uwadze wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, GIS, WSSE oraz przypadek incydentalnego wykrycia na terenie kraju, w pojedynczej próbce ścieków zmutowanego wirusa polio pierwotnie pochodzenia szczepionkowego, a także fakt, iż zachorowania na poliomyelitis nie zostały wyeliminowane na całym świecie, kontynuowano wzmożony nadzór w zakresie stanu zaszczepienia przeciwko poliomyelitis. Do podmiotów leczniczych przekazywano pisma, stanowiska oraz wytyczne uwzględniające aktualną sytuację epidemiologiczną. W 3 placówkach przeprowadzono kontrole w zakresie realizacji szczepień przeciwko polio zgodnie z programem szczepień ochronnych.

W trakcie czynności kontrolnych dokonano oceny stanu zaszczepienia przeciwko polio, w przypadku osób niezaszczepionych zgodnie z PSO dokonano oceny zapisów w kartach uodpornienia w zakresie spełnienia przez lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną obowiązku powiadomienia osób zobowiązanych do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym (weryfikowano powiadomienia zrealizowane w roku 2024).

W związku z wynikami przeprowadzonych kontroli wydano zalecenia dotyczące:

- kontynuacji czynności związanych z powiadamianiem opiekunów prawnych o konieczności realizacji szczepień u dzieci (bieżących oraz zaległych),
- zwiększenia częstotliwości oraz skuteczności powiadamiania opiekunów prawnych o konieczności realizacji szczepień u dzieci (bieżących oraz zaległych),
- niezwłocznego, skutecznego powiadomienia o zaległych szczepieniach przeciwko poliomyelitis opiekunów prawnych dzieci, którzy w bieżącym roku kalendarzowym nie zostali poinformowani o konieczności realizacji obowiązku i nie stawili się na szczepienie w wymaganym terminie,
- dokonywania wpisów w kartach uodpornienia i dokumentacji medycznej w zakresie szczepień przyjętych poza podmiotem (na podstawie stosownej dokumentacji, której kopię należy dołączyć do karty uodpornienia i dokumentacji medycznej pacjenta).
- bieżącego dokonywania wpisów w kartach uodpornienia i dokumentacji medycznej w zakresie daty oraz formy powiadomienia o szczepieniu,
- rzetelnego sporządzania Raportu o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych.

W związku odnotowaniem w roku 2022 znacznego spadku ilości wykonanych szczepień, w roku 2024 w ramach czynności związanych z bieżącym nadzorem sanitarnym w zakresie realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych kontynuowano działania mające na celu poprawę stanu zaszczepienia dzieci objętych świadczeniami z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie powiatu grodziskiego. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży poniżej 20 lat przeciw chorobom zakaźnym, wg roku urodzenia, w kolejnych latach oceniono na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych (MZ-54), w których uwzględniany jest stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na podstawie informacji zawartych w kartach uodpornienia przechowywanych przez podmioty lecznicze (osoby objęte przepisami ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022 poz. 583, z późn. zm.) oraz osoby dla których podmioty nie dysponują kartami uodpornienia nie są uwzględnione w poniższej analizie).

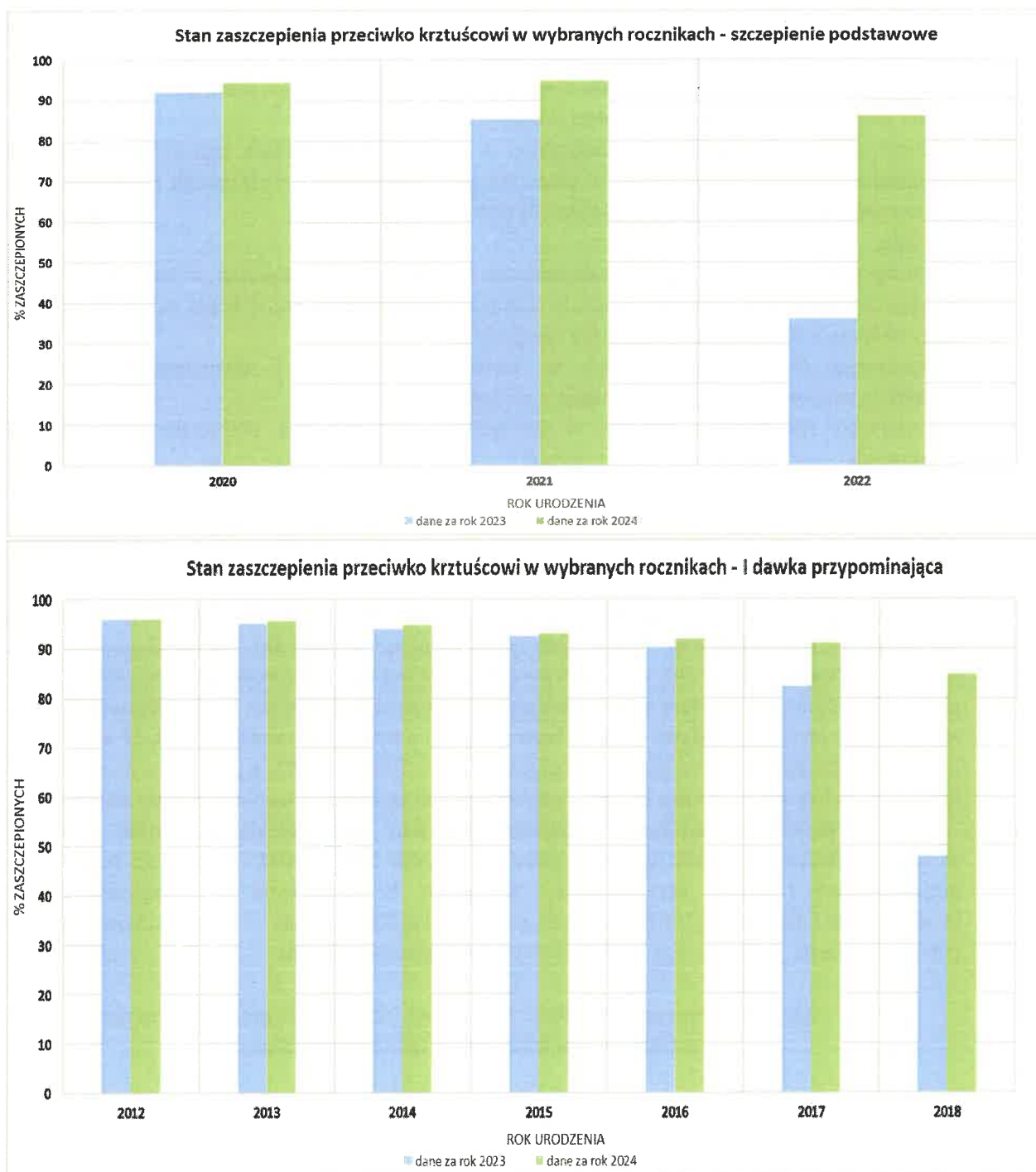
Na poniższych wykresach przedstawiono stan zaszczepienia przeciwko krztuścowi w poszczególnych rocznikach w latach sprawozdawczych 2023 i 2024 (szczepienie podstawowe, przypominające I dawka, przypominające II dawka). W zestawieniu nie uwzględniono osób urodzonych w latach 2011, 2019 oraz 2023, gdyż w roku 2024 zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podlegały one obowiązkowym szczepieniom zgodnie z ukończonym

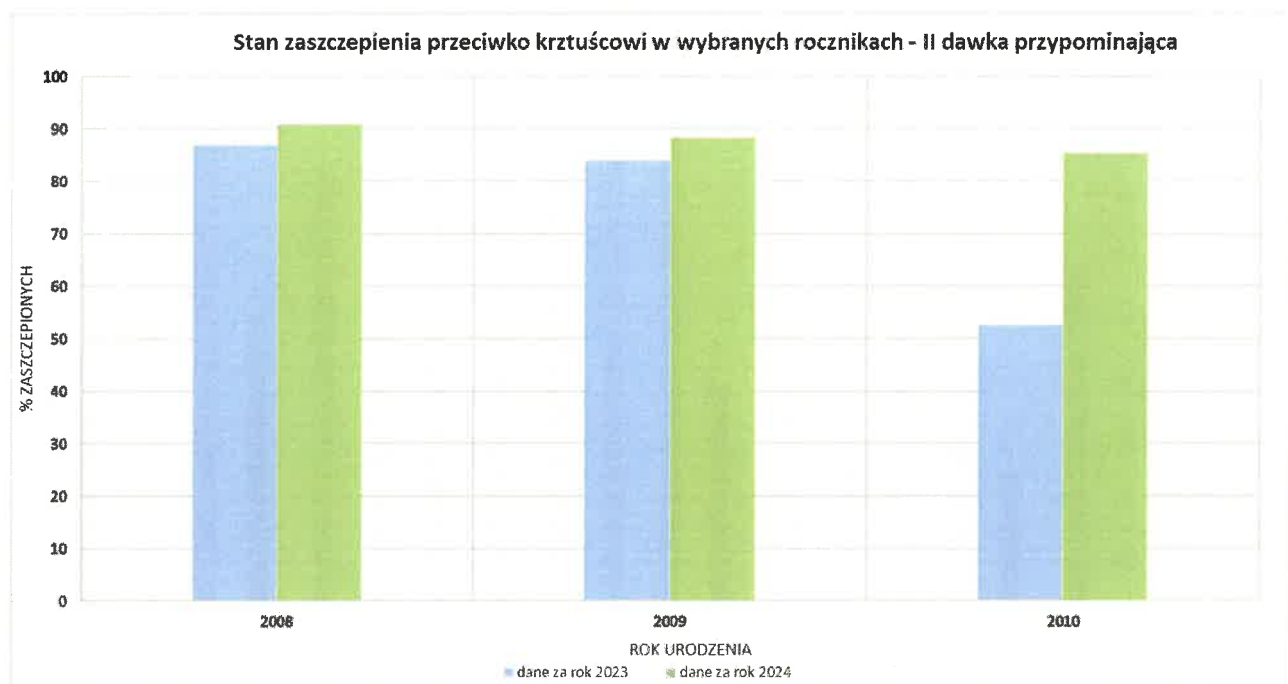

wiekem (szczepienia kontynuowane będą w roku 2025).

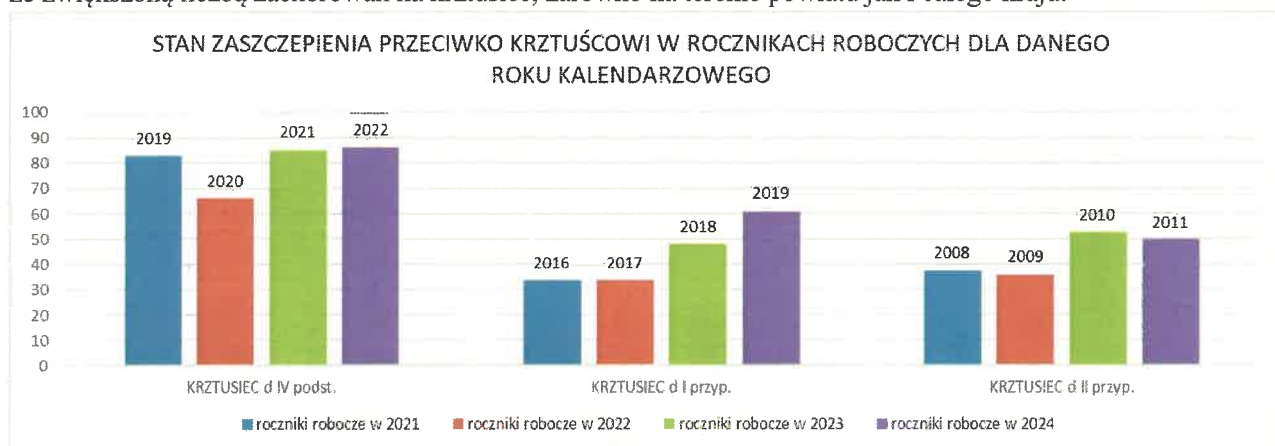
Jak wynika z danych szczepienia niewykonane w terminie są uzupełniane w kolejnych latach, jednakże w niewystarczającym stopniu, szczególnie w przypadku dawek przypominających.

Od roku 2021 ilość szczepień wykonanych u dzieci urodzonych w roku sprawozdawczym (do 1 r.ż.) znacząco wzrosła, w latach 2023 i 2024 utrzymywała się powyżej 50%.

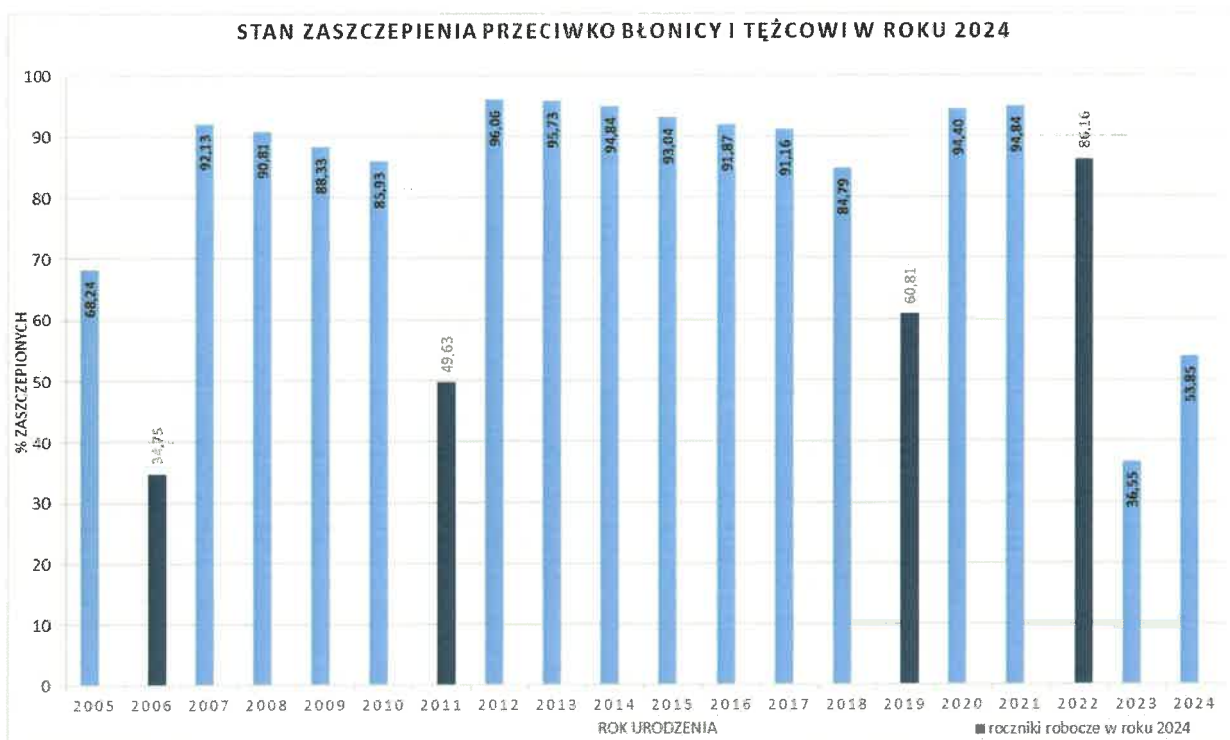

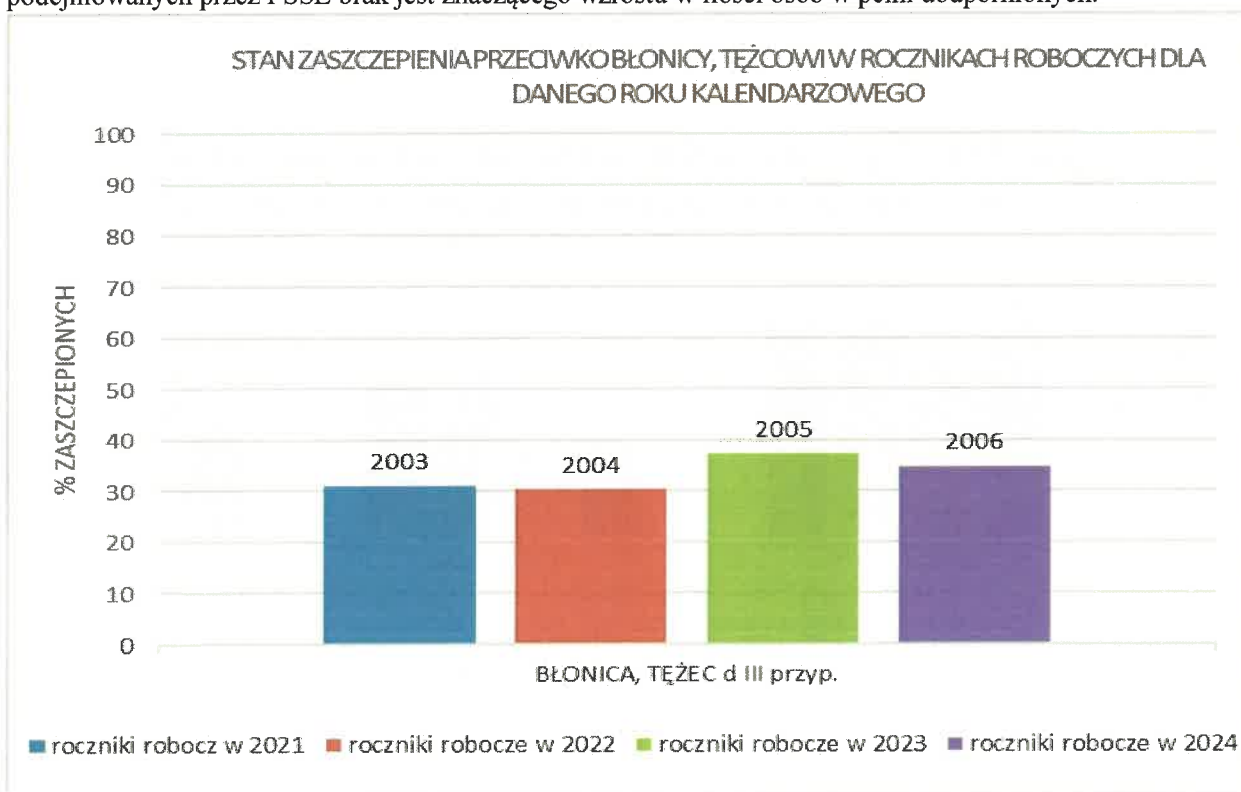
Zgodnie ze stanem zaszczepienia przeciwko krztuścowi w rocznikach roboczych dla danego roku kalendarzowego, wśród dzieci, które ukończyły 2 rok życia odsetek zakończonych cykli podstawowych szczepienia (IV dawki szczepionki) nieznacznie wzrósł, pozostając na poziomie powyżej 80%. Widoczny wzrost zaobserwowano w przypadku dzieci w 6 r.ż., które przyjęły I dawkę przypominającą szczepionki. Niewielki spadek odnotowano wśród osób w 14 r.ż. zaszczepionych II dawką przypominającą szczepionki. Uzyskane dane wskazują na potrzebę kontynuacji działań skierowanych zarówno do POZ, jak i opiekunów prawnych małoletnich mających na celu wzrost poziomu zaszczepienia, w szczególności w kontekście bieżącej sytuacji epidemiologicznej związanej ze zwiększoną liczbą zachorowań na krztusiec, zarówno na terenie powiatu jak i całego kraju.

W przypadku szczepienia przeciwko błonicy i tężcowi obserwujemy trend podobny do wskazanego w przypadku szczepienia przeciwko krztuścowi. Poziom pełnego zaszczepienia na koniec 2024 roku był niepokojąco niski u osób w 19 r.ż. (nie przekraczał 70%), które powinny przyjąć III dawkę przypominającą szczepienia.

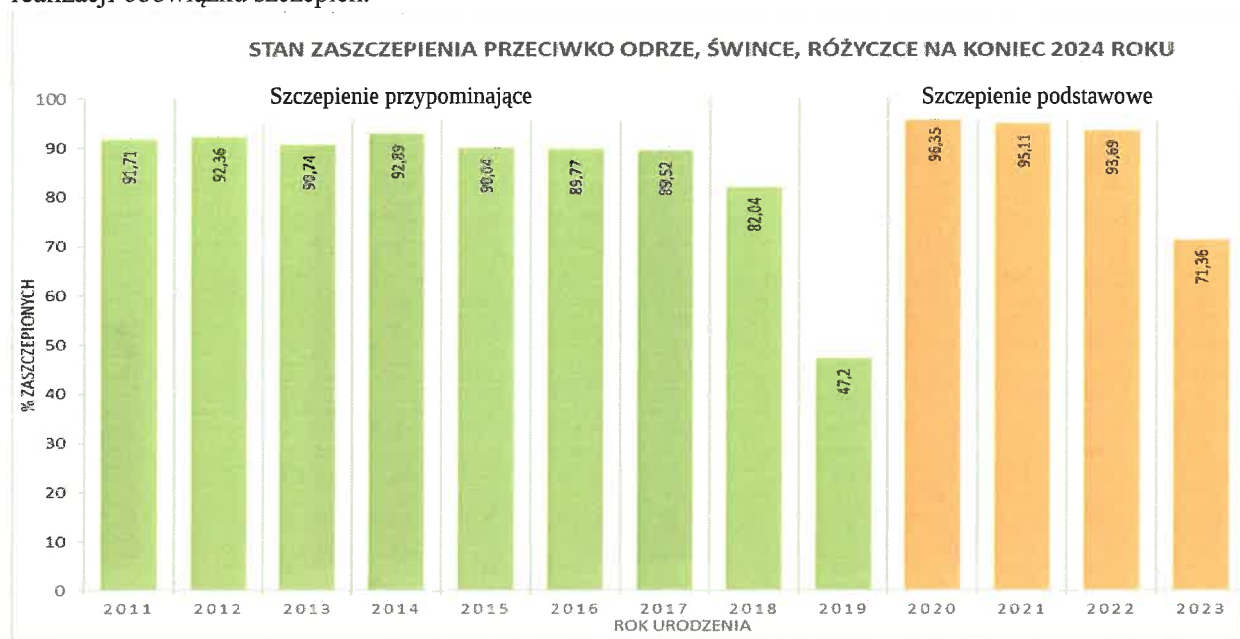

Analizując stan pełnego zaszczepienia przeciwko błonicy i tężcowi dla poszczególnych roczników roboczych w 19 r.ż. w kolejnych latach sprawozdawczych obserwujemy, iż pomimo działań podejmowanych przez PSSE brak jest znaczącego wzrostu w ilości osób w pełni uodpornionych.

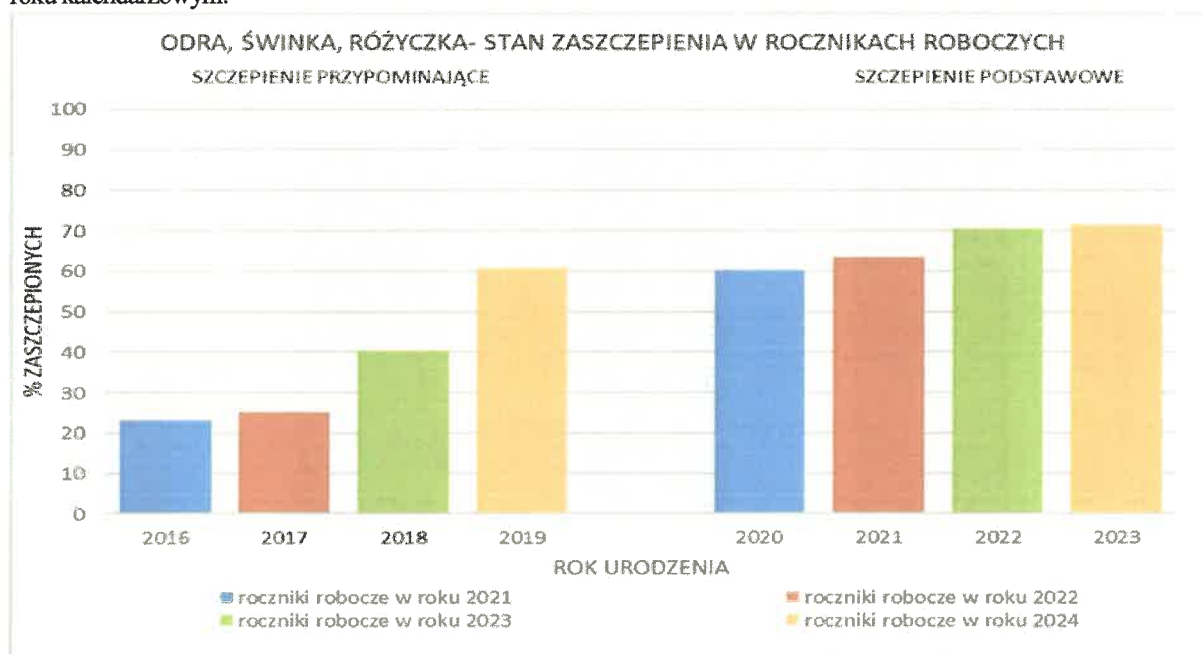

W przypadku szczepienia przeciwko odrze, śwince oraz różyczce również obserwujemy, iż szczepienia niewykonane w terminie uzupełniane są w latach kolejnych, niemniej jednak w wybranych rocznikach na koniec 2024 r. w pełni uodpornionych (zaszczepionych dawką podstawową i uzupełniającą) było mniej niż 90% osób, co wskazuje na konieczność kontynuacji działań

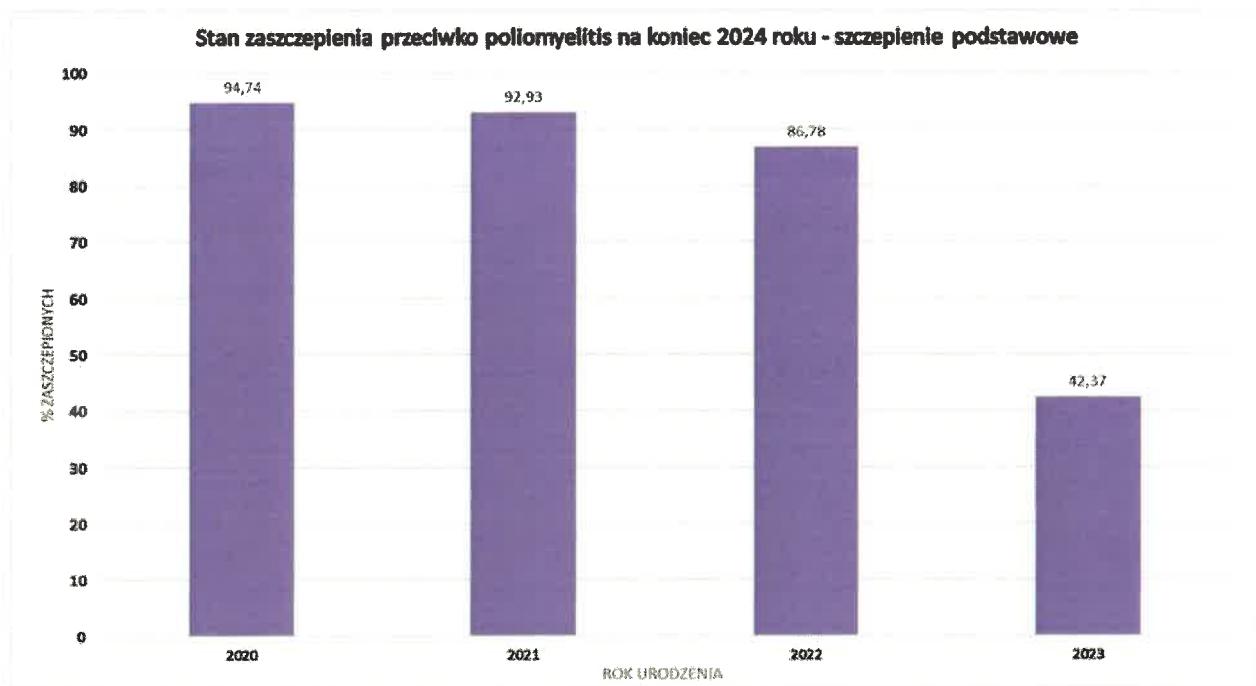
podejmowanych przez PSSE w latach ubiegłych w celu zwiększenia odsetka osób zaszczepionych. W roku 2024 z uwagi na zwiększenie liczby zachorowań na odrę w powiecie oraz na terenie kraju do opiekunów prawnych małoletnich wystosowano 110 wezwań celem przypomnienia o konieczności realizacji obowiązku szczepień.

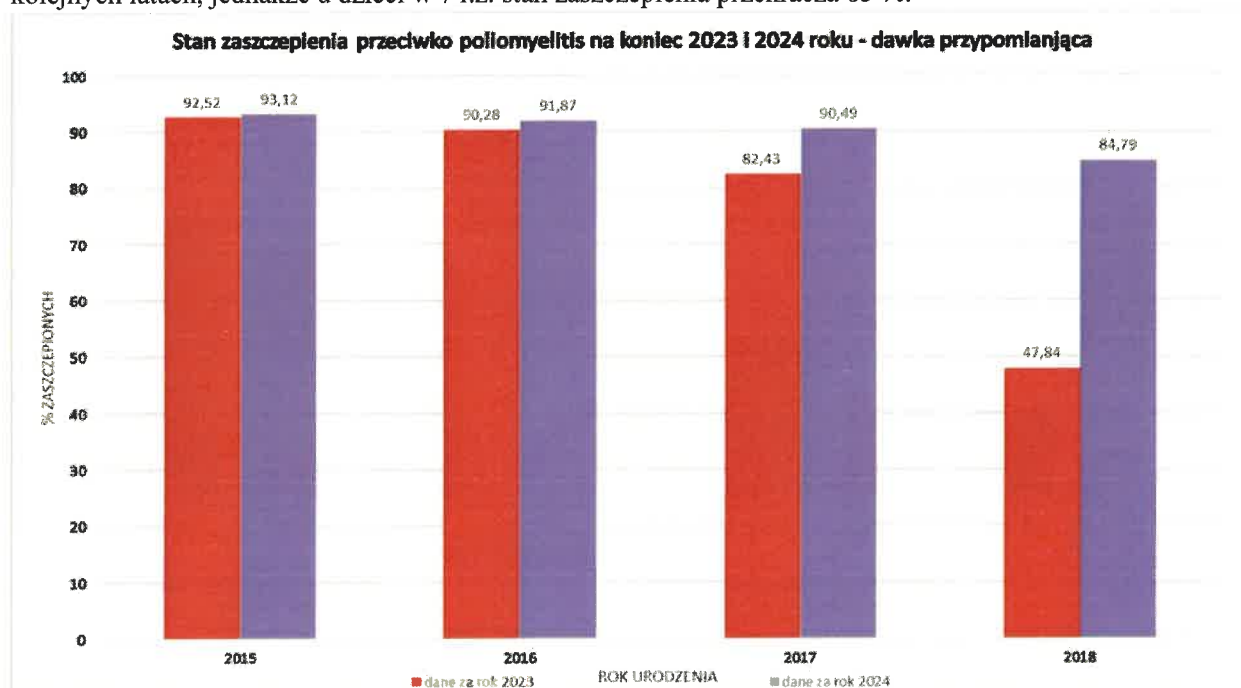
Na poniższym wykresie zobrazowano wzrost ilości wykonanych szczepień przeciwko odrze, śwince, różyczce w kolejnych latach, u dzieci podlegających szczepieniu obowiązkowemu w danym roku kalendarzowym.

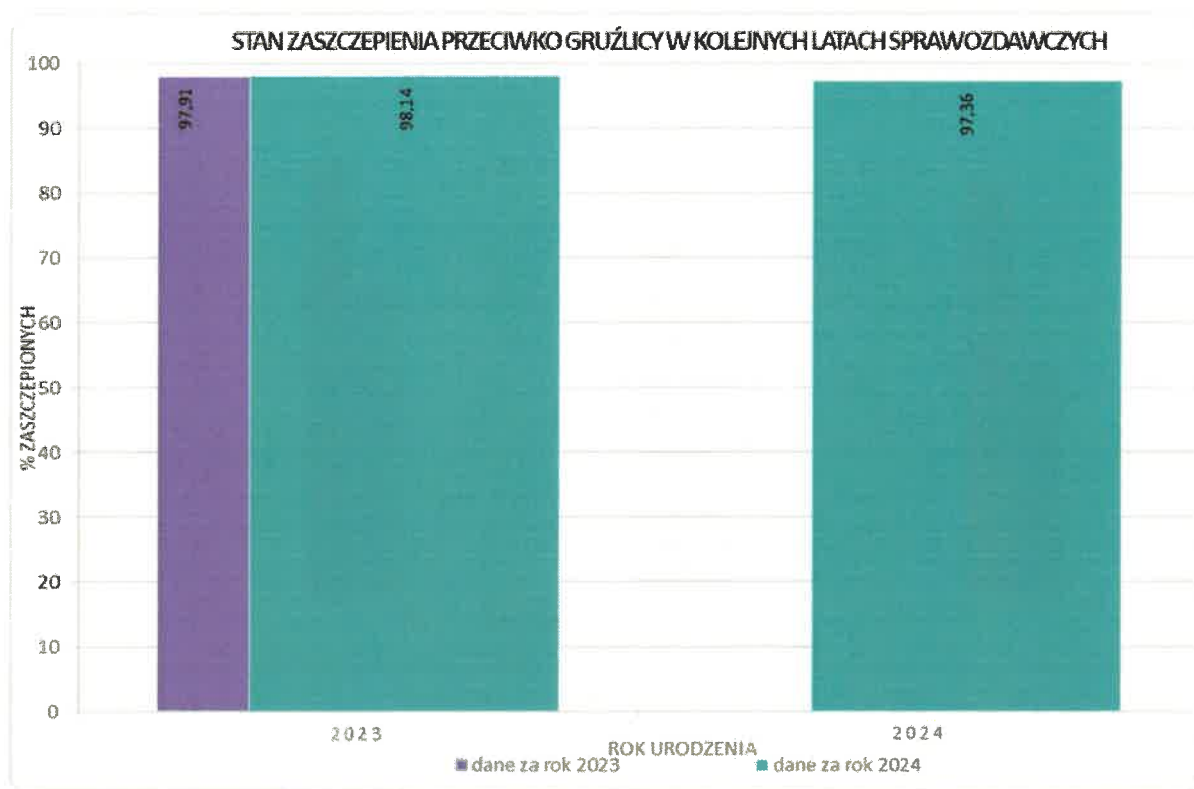
W roku 2024 r. wśród dzieci urodzonych w roku sprawozdawczym cykl szczepienia pierwotnego zakończono u 57,07 % dzieci, utrzymując tym samym poziom zaszczepienia uzyskany w analogicznej grupie w roku 2023. Wśród dzieci które w roku 2024 ukończyły 2 rok życia cykl szczepienia podstawowego zakończono u mniej niż 90 %, co uzasadnia dalsze prowadzenie działań nadzorowych, edukacyjnych i informacyjnych.

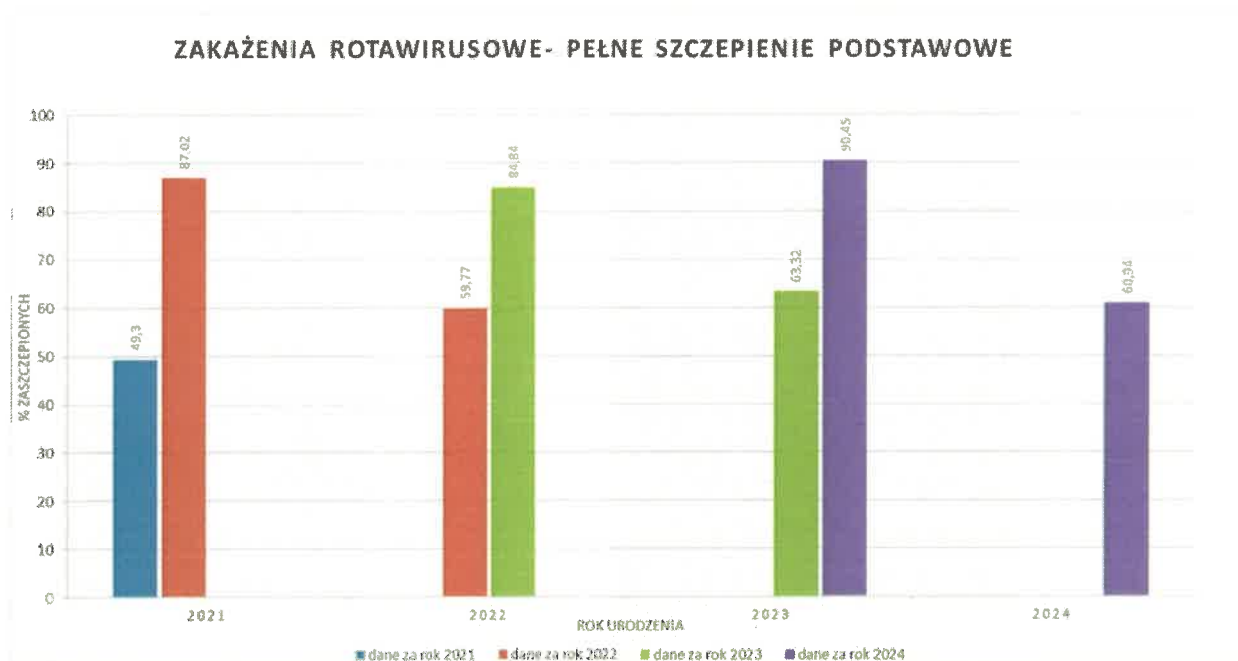
Poniższy wykres obrazuje stan zaszczepienia dawką przypominającą szczepionki w kolejnych latach sprawozdawczych. Jak wynika z wykresu brakujące szczepienia uzupełniane są w kolejnych latach, jednakże u dzieci w 7 r.ż. stan zaszczepienia przekracza 85 %.

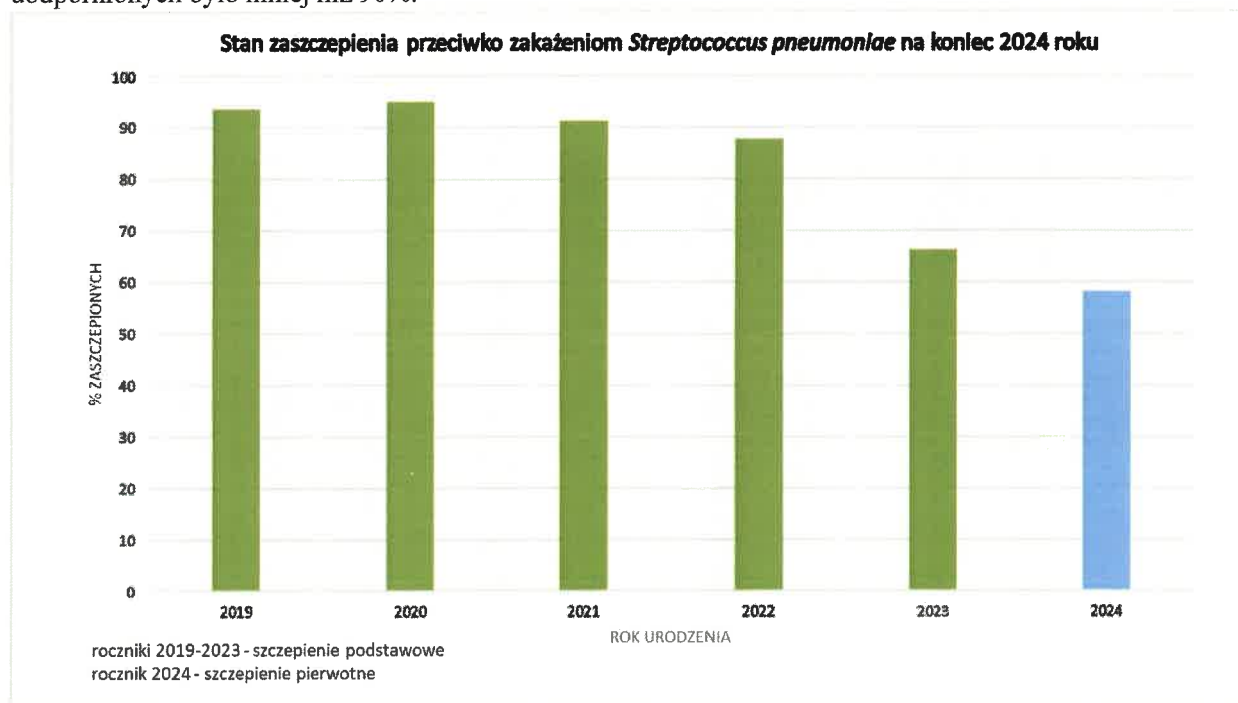
Stan zaszczepienia przeciwko gruźlicy oraz wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w kolejnych latach sprawozdawczych utrzymuje się na stałym poziomie, co zobrazowano na poniższych wykresach.

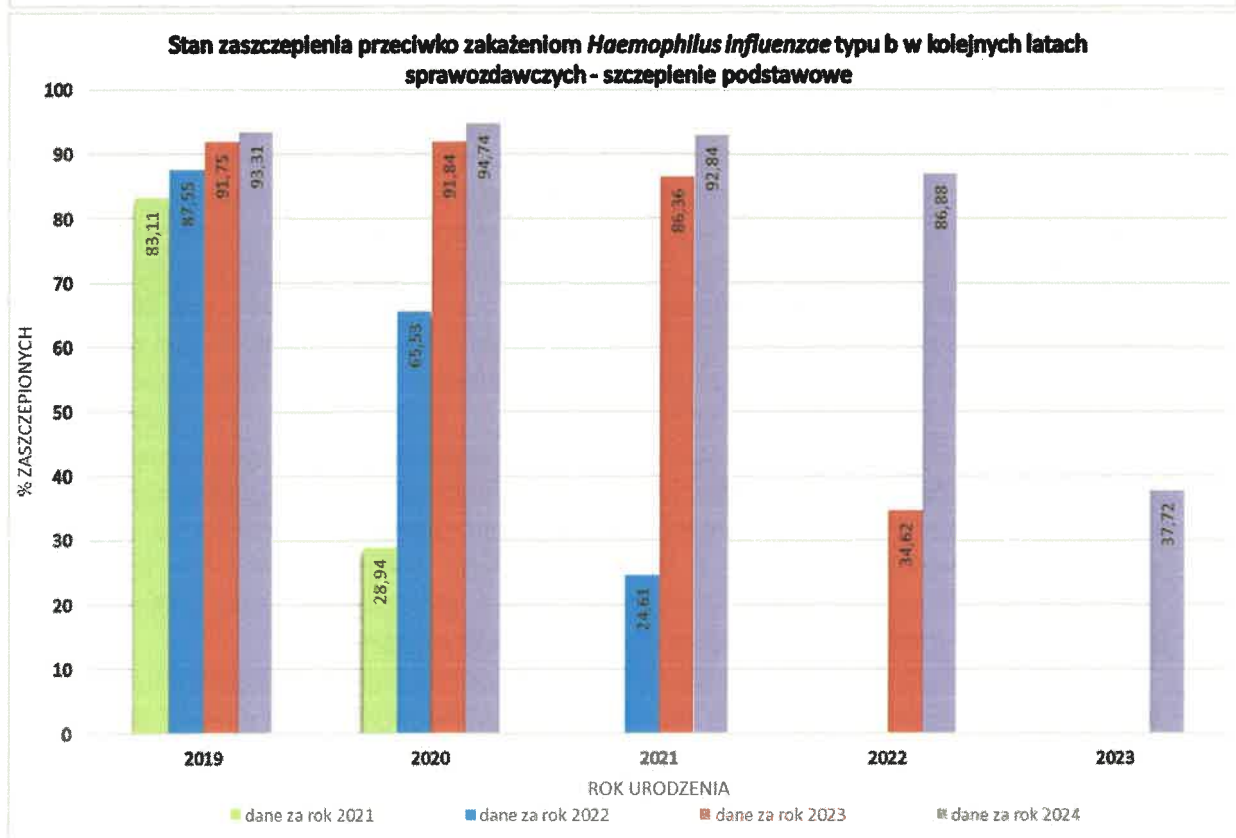
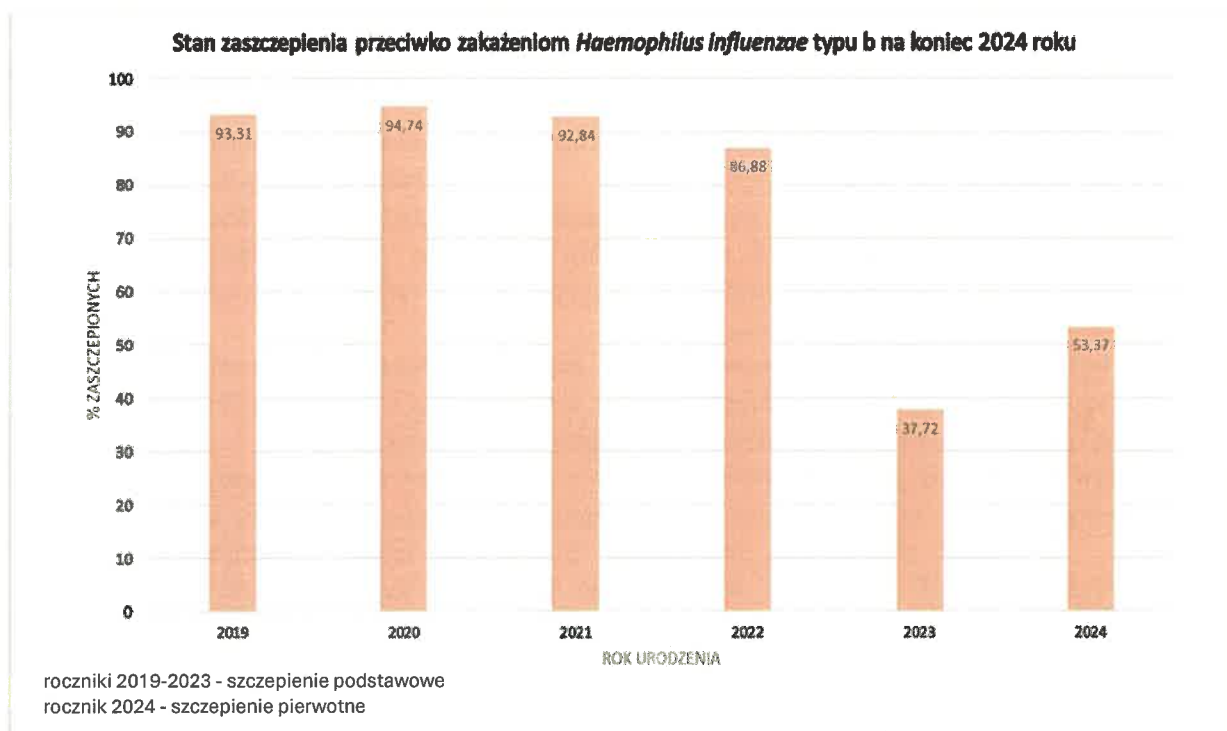
Analizując stan pełnego zaszczepienia przeciwko zakażeniom rotawirusowym u niemowląt urodzonych w latach 2021-2023 stwierdzono, iż w roku 2024 odnotowano nieznaczny wzrost liczby w pełni uodpornionych niemowląt. U dzieci urodzonych w roku 2024 szczepienia będą kontynuowane w roku 2025.

Stan zaszczepienia przeciwko zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* u dzieci do 5 r.ż. przedstawiono na poniższym wykresie. Szczepienia zaległe uzupełniane są w kolejnych latach, jednakże wśród dzieci, które w 2024 roku ukończyły drugi rok życia (rocznik 2022) w pełni uodpornionych było mniej niż 90%.

W przypadku szczepień przeciwko zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b u dzieci do 5 r.ż. również można zaobserwować uzupełnianie dawek zaległych w kolejnych latach sprawozdawczych. Na koniec 2024 roku wśród dzieci urodzonych w 2022 roku, które zgodnie z PSO winny zakończyć cykl szczepienia podstawowego w pełni uodpornionych było mniej niż 90% dzieci.

W roku 2024 nie odnotowano znaczącego spadku ilości wykonanych szczepień, niemniej jednak konieczne jest dalsze prowadzenie działań zmierzających do ogólnego wzrostu poziomu zaszczepienia przeciwko wszystkim chorobom zakaźnym objętym obowiązkiem szczepień.

W roku 2024 w ramach działalności PSSE zorganizowano jedno szkolenie dla podmiotów leczniczych obejmujące tematykę bieżącej organizacji pracy w zakresie szczepień ochronnych oraz realizację Programu profilaktyki szczepień przeciwko HPV w szkołach. Szkolenie skierowane było do

kierowników podmiotów leczniczych, lekarzy a także personelu pielęgniarskiego. Łącznie wzięło w nim udział 25 osób. Ponadto zorganizowano szkolenie dla dyrektorów szkół oraz szkolnych koordynatorów Programu profilaktyki szczepień przeciwko HPV w szkołach, w którym udział wzięło 16 osób. W ramach realizacji programu pracownicy sekcji epidemiologii udzielali rodzicom oraz kadrze pedagogicznej wsparcia merytorycznego w zakresie informacji o szczepieniach, prowadzono również nadzór nad dystrybucją preparatów do realizacji szczepień w szkołach.

W ramach nadzoru nad szczepieniami ochronnymi Sekcja Epidemiologii prowadzi magazynowanie i dystrybucję preparatów szczepionkowych do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych finansowanych z budżetu państwa.

W PSSE funkcjonuje Elektroniczny System Kontroli i Monitoringu urządzeń chłodniczych do magazynowania preparatów szczepionkowych, który umożliwia rejestrację pomiarów temperatury zapisywanych w pamięci stacji bazowej i wizualizację danych na wykresie.

System nadzorowany jest przez serwer monitorujący prawidłową pracę i wysyłający alarmy do pracowników Sekcji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości (powiadomienie SMS-owe).

W ramach ustawowych obowiązków prowadzono rejestr Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych. W roku 2024 zarejestrowano łącznie 14 przypadków NOP. Zarejestrowane Niepożądane Odczyny Poszczepienne zgodnie z kwalifikacją lekarską miały charakter: łagodny- 9, poważny- 2, ciężki- 2. Jeden ze zgłoszonych przypadków po weryfikacji został zakwalifikowany przez lekarza jako NIE NOP.

Zgodnie z wytycznymi prowadzono dystrybucję preparatów przeznaczonych do bezpłatnych szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży przeciwko HPV oraz kobiet w ciąży przeciwko krztuścowi.

W bieżącej pracy Kontynuowano działania dotyczące nadzoru nad opiekunami prawnymi małoletnich, u których szczepienia obowiązkowe nie są realizowane terminowo. Podczas kontroli bieżących w podmiotach realizujących szczepienia obowiązkowe (również na zasadach komercyjnych) zwracano szczególną uwagę na konieczność objęcia nadzorem osób, które nie realizują obowiązku szczepień zgodnie z PSO oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2077 zm.). W podmiotach zalecano bieżącą weryfikację kart uodpornienia w zakresie nieterminowego realizowania szczepień. Pracownicy podmiotów leczniczych przeprowadzali rozmowy telefoniczne, rozmowy indywidualne z rodzicami/ opiekunami prawnymi w przychodniach oraz podczas wizyt patronażowych. W podmiotach zwracano uwagę na konieczność dalszego stosowania pisemnych wezwań do stawienia się na szczepienie, uwzględniając znaczenie zwrotnego potwierdzenia odbioru dla przesyłek kierowanych drogą listowną lub pisemnego potwierdzenia odbioru na wezwaniach wręczanych bezpośrednio w siedzibie podmiotu. Podczas kontroli prowadzono indywidualne instruktaże mające na celu wzrost efektywności działań prowadzonych przez podmioty wobec opiekunów dzieci, u których nie są realizowane obowiązkowe szczepienia.

W ramach szkolenia skierowanego do personelu zajmującego się szczepieniami ochronnymi omawiano zagadnienia z zakresu nadzoru nad osobami sprawującymi prawną pieczę nad osobami małoletnimi, które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie zostały przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne, mimo niestwierdzenia u nich przeciwwskazań do szczepienia. Podkreślano rolę prawidłowego prowadzenia dokumentacji dot. szczepień ochronnych w kontekście postępowania administracyjnego. Podczas szkolenia oraz kontroli prowadzonych w punktach szczepień przypomniano o obowiązku lekarza, który po przeprowadzonym lekarskim badaniu kwalifikacyjnym winien wydać zaświadczenie ze wskazaniem daty i godziny przeprowadzonego badania.

W roku 2024 do PSSE wpłynęły 63 Formularze zgłoszenia osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych, przekazane przez podmioty lecznicze z terenu powiatu

grodziskiego. Ponadto zarejestrowano 1 zgłoszenie przekazane przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w m. st. Warszawie.

W związku z czynnościami wobec osób, które nie realizują obowiązku szczepień podjęto następujące działania:

- sporządzono 185 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL w celu weryfikacji tożsamości zobowiązanych,
- do opiekunów prawnych wystosowano 182 wezwania do stawienia się wraz z dzieckiem w wybranym punkcie szczepień celem przeprowadzenia lekarskiego badania kwalifikacyjnego oraz obowiązkowych szczepień ochronnych,
- wystosowano 14 upomnień w związku z niezrealizowaniem obowiązku,
- wystawiono 1 tytuł wykonawczy, który przekazano do Wojewody Mazowieckiego wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w administracji w celu wyegzekwowania obowiązków o charakterze niepieniężnym – realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych.

Postanowieniami Wojewody Mazowieckiego w 2024 roku nałożono grzywny w związku z 8 wystawionymi tytułami wykonawczymi, na łączną kwotę 4000 zł. Dokumentację dotyczącą 13 osób zobowiązanych (opiekunowie 8 dzieci) przekazano do wykorzystania służbowego zgodnie z właściwością miejscową.

W trakcie pracy bieżącej zwracano uwagę na konieczność monitorowania stanu zaszczepienia dzieci obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP w związku z konfliktem zbrojnym- uchodźcy. Zalecano podejmowania działań zmierzających do poprawy stanu zaszczepienia w tej grupie dzieci.

VI. Ocena stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

Ogółem w 2024 roku nadzorem objęto 93 placówki stałe ze 158 figurujących w ewidencji, które funkcjonują jako placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze. Liczba poszczególnych placówek w ewidencji w 2024 roku wynosiła:

- 24 żłobki;
- 2 kluby dziecięce;
- 52 przedszkola funkcjonujących samodzielnie;
- 28 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie;
- 7 zespołów szkolno-przedszkolnych;
- 5 zespołów szkół;
- 8 liceów ogólnokształcących funkcjonujących samodzielnie;
- 4 inne formy wychowania przedszkolnego;
- 3 poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza;
- 1 bursa
- 3 placówki wsparcia dziennego;
- 1 szkoła policealna dla dorosłych;
- 5 placówek kształcenia ustawicznego;
- 14 placówek wychowania pozaszkolnego.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono 115 kontroli sanitarnych, w tym 17 w placówkach sezonowych (akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Współpraca z merytorycznymi komórkami nadzoru w PSSE w Grodzisku Mazowieckim prowadzona było na bieżąco w zależności od potrzeb i problemów. Współpraca sprowadzała się do konsultacji i poradnictwa oraz do wspólnych kontroli w nadzorowanych obiektach dla dzieci i młodzieży, każdy w zakresie swojej właściwości. W sposób szczególny współpraca była ścisła z:

- Sekcją Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku – przeprowadzono 3 wspólne kontrole placówek, w których prowadzone jest dożywianie oraz wypoczynku,
- Sekcją Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego – przeprowadzono 1 wspólną kontrolę podczas odbiorów technicznych i przy opiniowaniu placówek,
- Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia – przeprowadzono 30 wspólnych kontroli i wizytacji, w placówkach stałych i sezonowych.

Realizacja zamierzeń ujętych w planach pionu HDiM za rok sprawozdawczy 2024:

1) Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad obiektami placówek nauczania, wychowania, wypoczynku rekreacji dzieci i młodzieży oraz opieki na podległym terenie.

W ewidencji PSSE w Grodzisku Mazowieckim było 158 stałe placówki oświatowo-wychowawcze. Kontrole sanitarne przeprowadzono w 93 placówkach, obejmując bieżącym nadzorem 59 % będących w ewidencji. W wyniku kontroli wydano 15 decyzji administracyjnych. Wydano 17 opinii sanitarnych, w tym 4 dla przedszkoli, 5 dla szkół podstawowych, 1 dla placówki wychowania pozaszkolnego, 1 dla placówki kształcenia ustawicznego, 1 dla poradni psychologiczno-pedagogicznej, 1 dla pomieszczeń przeznaczonych do prowadzenia zajęć lekcyjnych dla uczniów zespołu szkół i 4 opinie w formie decyzji opiniujących żłobki.

2) Analiza warunków środowiskowych funkcjonowania placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie objętym nadzorem.

W kontrolowanych placówkach sprawdzano warunki mikroklimatu. Nie odnotowano przypadków niskich temperatur powietrza w pomieszczeniach lekcyjnych oraz w salach pobytu dzieci,

jak również braku wentylacji grawitacyjnej lub mechanicznej. Nie stwierdzono nieprzyjemnych zapachów w kontrolowanych placówkach.

3) Ocena warunków sanitarno-higienicznych, w sezonowych placówkach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, na terenie województwa mazowieckiego.

Bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku Akcji Letniej i Zimowej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie MEN, w 2024r. na nadzorowanym terenie odnotowano ogółem 89 turnusów akcji letniej i 45 turnusów akcji zimowej. Kontroli dokonano w 17 turnusach. Zgodnie z planem zasadniczych zamierzeń PSSE przekazywała stosowne oceny sprawozdawcze do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

4) Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesu nauczania i wychowania, w szczególności w zakresie: dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży, oceny rozkładów zajęć lekcyjnych oraz zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

W ewidencji PSSE w Grodzisku Mazowieckim w roku sprawozdawczym było 28 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie (skontrolowanych: 23), 8 liceów ogólnokształcących funkcjonujących samodzielnie (skontrolowanych: 1), 7 zespołów szkolno-przedszkolnych (skontrolowanych: 6) oraz 5 zespołów szkół (skontrolowanych: 1).

Nadzorowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w odniesieniu do:

- oceny dostosowania mebli do ergonomii dzieci i młodzieży - dokonano oceny w 6 szkołach podstawowych (łącznie 8 oddziałów) oraz 5 zespołach szkolno-przedszkolnych (łącznie 26 oddziałów – 24 oddziały klasowych szkół podstawowych i 2 oddziały przedszkolnych), ocena nie wykazała nieprawidłowości;
- oceny rozkładów zajęć lekcyjnych dokonano w 7 szkołach podstawowych (łącznie 77 oddziałów) oraz 3 zespołach szkół (łącznie 53 oddziały); ocena rozkładów zajęć lekcyjnych pod względem zasad higieny pracy umysłowej uczniów w placówkach nie wykazywała nieprawidłowości;
- oceny zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych dokonano w 28 placówkach - wszystkie zapewniały takie miejsca.

5) Prowadzenie postępowania administracyjnego wynikającego z bieżącego nadzoru nad kontrolowanymi obiektami pobytu dzieci i młodzieży.

W analizowanym roku sprawozdawczym wydano 15 decyzji administracyjnych, w tym 11 decyzji umarzających dalsze postępowanie administracyjne i 4 decyzje opiniujące na żłobki.

6) Ocena przebiegu zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Meldunki z akcji zimowej (1 raz) i akcji letniej (2 razy) były przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, zgodnie z wyznaczonym terminem realizacji przedsięwzięć.

7) Informacja o stanie przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025.

W minionym roku stan przygotowania szkół do nowego roku szkolnego oceniono w 1 placówce. Dzięki przeprowadzonym rozbudowom i przebudowom, a także generalnym remontom i bieżącej konserwacji poprawiono znacznie warunki sanitarno - techniczne i higieniczne. Meldunki zostały przekazywane do WSSE zgodnie z wyznaczonym terminem realizacji przedsięwzięć.

8) Ocena posiadania certyfikatów przez placówki na meble i sprzęt sportowy.

W placówkach sukcesywnie wymieniane są meble edukacyjne na nowe i regulowane, co ułatwia dostosowanie mebli do wzrostu dzieci i młodzieży. Wszystkie meble zakupione są po 1997

roku.

W skontrolowanych placówkach odsetek mebli z certyfikatami wynosił 100 %.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

Rozbudowa placówek dotyczyła następujących obszarów: - rozbudowa budynku szkoły podstawowej – dodatkowe skrzydła budynku z salami lekcyjnymi i zapleczem, salą gimnastyczną, budowa placu zabaw i boisk sportowych; - rozbudowa budynku szkoły podstawowej – budowa łącznika między budynkiem głównym, a halą sportową; - budowa hali sportowej przy budynku zespołu szkolno-przedszkolnego.

Remonty generalne w placówkach polegały na: - wymianie wykładzin podłogowych, drzwi, położeniu nowych tynków; - remoncie Sali gimnastycznej, dobudowie do budynku windy z podjazdem dla osób niepełnosprawnych; - modernizacji oświetlenia, remoncie toalet; - remoncie ścian i podłóg w salach lekcyjnych i stołówce szkolnej, wydzieleniu pomieszczeń gospodarczych; - remoncie ścian w szatniach; - remoncie schodów, naprawie orynnowania na budynku.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania:

Wszystkie placówki na terenie powiatu funkcjonują w budynkach o dobrym stanie zarówno technicznym, jak i sanitarnym, podłączone głównie do wodociągów publicznych i w większości są skanalizowane. W roku 2024 skontrolowano 1 placówkę bez podłączenia do wodociągu publicznego (1 przedszkole publiczne (0,9% wszystkich skontrolowanych placówek); lokalizacja na terenach wiejskich bez możliwości podłączenia do sieci wodociągowej) oraz 7 placówek bez podłączenia do kanalizacji miejskiej (w tym 1 żłobek niepubliczny, 1 przedszkole niepubliczne, 1 przedszkole publiczne,

2 publiczne szkoły podstawowe, 1 niepubliczna szkoła podstawowa, 1 publiczny zespół szkolno-przedszkolny; 6,1% wszystkich skontrolowanych placówek) - lokalizacja na terenach wiejskich lub obszarach bez możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej, zapewniono szczelne zbiorniki bezodpływowe (6 placówek) oraz własne oczyszczalnie ścieków (1 placówka).

W większości szkół zlokalizowanych na terenie powiatu grodziskiego funkcjonuje jednozmianowy system nauczania. Systemem zmianowym objęci są głównie uczniowie klas I – III w dużych szkołach i zespołach szkół. W szkołach prowadzone są stołówki wydające obiady, a w części szkół prowadzone jest żywienie na zasadach cateringu, część posiłków refundowana jest przez Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej.

Forma wypoczynku w miejscu zamieszkania:

Na terenie powiatu grodziskiego wypoczynek dzieci i młodzieży w 2024 roku opierał się głównie o formy organizowane w miejscu zamieszkania. Placówki organizujące akcje letniego i zimowego wypoczynku starały się o zapewnienie dzieciom podczas pobytu pełnego wyżywienia. We wszystkich skontrolowanych turnusach stan sanitarno - higieniczny i techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży spełniał określone wymagania bez zastrzeżeń. W czasie wypoczynku nie odnotowano wypadków, urazów czy zatruc pokarmowych u uczestników półkolonii.

Sprawowanie nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi w żłobkach:

W ewidencji PSSE w Grodzisku Mazowieckim w roku sprawozdawczym były 24 żłobki, z czego skontrolowano 16 placówek. W żadnej z placówek nie stwierdzono nieprawidłowości.

WNIOSKI:

W 2024r. stan sanitarny placówek skontrolowanych w ramach kontroli bieżących oraz interwencyjnych nie wykazywał nieprawidłowości. Dyrektorzy kontrolowanych placówek

przewodili własną, coroczną kontrolę bezpieczeństwa i higieny na terenie obiektów, dokumentowaną stosownym protokołem. W okresie wakacyjnym, wolnym od zajęć, przeprowadzano generalne remonty, przebudowy i rozbudowy oraz bieżące naprawy konserwatorskie, przygotowujące placówki do rozpoczynającego się nowego roku szkolnego. Dzięki powstawaniu nowych placówek wzrosła na terenie powiatu grodziskiego dostępność opieki i edukacji dla najmłodszych dzieci.

W ramach akcji zimowego i letniego wypoczynku placówki organizowały turnusy w formie wypoczynku w miejscu zamieszkania (półkolonie), starały się o zapewnienie uczestnikom podczas pobytu wyżywienia. Przygotowano szereg zajęć sportowo-rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia. Podczas sprawowanego nadzoru nie stwierdzono nieprawidłowości w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży w 2024r.

VII. Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim podejmuje działania prozdrowotne w zakresie programów krajowych, wojewódzkich oraz innych przedsięwzięć prozdrowotnych obejmujących problematykę zdrowia publicznego. Zadania Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikają z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu grodziskiego.

W 2024 roku kontynuowano dotychczas podejmowane działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych poprzez promowanie aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień oraz zapobiegania zakażeniom HIV i zachorowaniom na AIDS.

Przeprowadzono następujące działania:

Programy edukacyjne adresowane do placówek oświatowych:

1. Profilaktyka palenia tytoniu

A. „Czyste powietrze wokół nas” – adresowany do dzieci w wieku 5 i 6 lat, ich rodziców i opiekunów, mający na celu wykształcenie umiejętności rozróżniania źródeł dymu, zdobycie wiedzy nt. szkodliwości palenia papierosów i ekspozycji na dym tytoniowy.

Liczba odbiorców – 365.

B. „Nie pal przy mnie, proszę” – program dla uczniów klas I-III mający na celu wykształcenie umiejętności asertywnego zachowania wobec osób palących papierosy w obecności dzieci.

Liczba odbiorców – 281.

C. „Bieg po zdrowie” – wojewódzki program edukacyjny dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów, którego głównym celem jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów, a poprzez działania programowe zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci.

Liczba odbiorców – 52.

2. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Grupa docelową są dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat, a także rodzice i opiekunowie dzieci. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków higieniczno-żywnościowych od najmłodszych lat.

Liczba odbiorców – 154.

3. „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych dla placówek wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych.

Liczba odbiorców – 666.

4. „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”

Program edukacyjny dotyczący zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka, skierowany do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych.

Liczba odbiorców – 370.

5. „Trzymaj Formę!”

Ogólnopolski program edukacyjny o zbilansowanym odżywianiu i aktywności fizycznej. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród

dzieci (klasy V-VIII) i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Liczba podmiotów realizujących – 5.

Liczba odbiorców – 1020.

6. Program edukacyjny #ŻyjDobrze

Cel główny:

- Upowszechnianie wiedzy w zakresie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe:

- Identyfikacja własnych potrzeb zdrowotnych.
- Zwiększenie kontroli nad zdrowiem.
- Podejmowanie wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu.
- Kształtowanie potrzeb i kompetencji w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych.

Adresaci programu:

- Uczniowie klas 0 – 3 szkół podstawowych.
- Uczniowie klas 4 – 8 szkół podstawowych.
- Rodzice i opiekunowie uczniów.
- Kadra pedagogiczna szkół.

Treści programu koncentrują się wokół pięciu obszarów tematycznych: aktywności fizycznej, higieny, zdrowego żywienia, zdrowia psychicznego, profilaktyki.

W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny dla szkół podstawowych z terenu powiatu grodzkiego „Z higieną osobistą za pan brat”, w którym wzięło udział 10 placówek.

Liczba podmiotów realizujących – 10.

Liczba odbiorców – 2643.

7. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu i narkotyków). W programie nie skupiono się tylko na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, ale przede wszystkim na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo.

W roku szkolnym 2023/2024 żadna placówka oświatowa na terenie powiatu grodzkiego nie realizowała programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Może to wynikać z obszerności programu, ponieważ przewiduje on przeprowadzenie dwunastu zajęć lekcyjnych trwających 45 minut każda.

8. Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby „Podstępne WZW”

Cel główny: upowszechnienie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Liczba odbiorców – 562.

9. Profilaktyka czerniaka „Znamię! Znam je?”

Cel główny: upowszechnienie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka oraz uświadomienie zagrożeń i wagi odpowiednich zachowań i postaw.

Liczba odbiorców – 1583.

10. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” i Europejski Tydzień Profilaktyki Raka Szyjki Macicy

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów.

Liczba odbiorców programu – 907.

11. „Zdrowe piersi są OK!” i profilaktyka raka piersi

Program edukacyjny dotyczy profilaktyki raka piersi. Adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych (dziewczęta, chłopcy), pośrednio również do rodziców, kobiet z najbliższego otoczenia uczniów oraz kadry pedagogicznej szkół.

Liczba odbiorców – 1796.

W ramach programu profilaktyki raka piersi zorganizowano stoiska edukacyjne, gdzie wykorzystano fantomy piersi i prowadzono edukację i instruktaż dot. samobadania piersi, podczas następujących wydarzeń:

- 04.10.2024 r. – stoisko w Grodziskim Centrum Medycznym (31 ucz.)
- 29.10.2024 r.- stoisko w Progress Clinic w Grodzisku Mazowieckim (33ucz.)

12. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV I AIDS

Cel – profilaktyka HIV/AIDS i ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV w społeczeństwie, kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych.

Adresaci – uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna.

Liczba odbiorców programu –2368.

Realizacja kampanii społecznych:

Światowy Dzień Bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu

Kampanie zachęcały do podjęcia decyzji o rzuceniu palenia, informuje o zagrożeniach wynikających z palenia tytoniu oraz o sposobach pomocy w rzuceniu nałogu. Obejmowała działania związane z przekazywaniem treści edukacyjnych w formie publikacji internetowych.

Liczba odbiorców – 701.

Realizacja interwencji nieprogramowych:

1. Światowy Dzień Zdrowia

HASŁO: ZDROWIE DLA WSZYSTKICH

Informację o Światowym Dniu Zdrowia zamieszczono na stronie internetowej i profilu Facebook Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Grodzisku Mazowieckim – 54odbiorców.

2. Bezpieczny Wypoczynek – zimowy i letni

Cel główny:

- propagowanie prozdrowotnych zachowań wśród dzieci i młodzieży oraz kształtowanie postawy dbałości o zdrowie swoje oraz innych,
- podniesienie poziomu wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim i zimowym.

Działania koncentrowały się na dystrybucji i publikacji materiałów edukacyjnych na stronie internetowej PSSE i w mediach społecznościowych. Poruszana tematyka: profilaktyka zatruc pokarmowych, higiena rąk, ochrona przed promieniowaniem UV, profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze, bezpieczeństwo w czasie upałów (w okresie wypoczynku letniego) oraz bezpieczeństwo podczas uprawiania sportów zimowych, ochrona przed wyziębieniem oraz bezpieczny, aktywny wypoczynek w czasie ferii zimowych i wakacji.

Opracowane broszury pt. „Zasady bezpieczeństwa i higieny podczas wakacji” przekazano wychowawcom do wykorzystania podczas rozmów z dziećmi oraz karty pracy dla najmłodszych.

Zorganizowano **wakacyjny konkurs plastyczny** organizowany pod hasłem „**Zdrowe i bezpieczne wakacje**” adresowany do dzieci uczęszczających do świetlic miejskich i wiejskich. Jego głównym celem było podniesienie poziomu wiedzy wśród dzieci na temat bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, promowanie bezpiecznych form spędzania czasu wolnego, a także wykształcenie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.

Przeprowadzono 5 spotkań edukacyjnych z dziećmi uczęszczającymi do placówek organizujących zimowy i letni wypoczynek.

Łączna liczba odbiorców – 8562 (odbiorcy bezpośredni i medialni).

3. Profilaktyka używania alkoholu

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 312.

4. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

Edukacja prowadzona poprzez media społecznościowe, dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz zorganizowanie konferencji „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych

wśród dzieci i młodzieży”, która odbyła się 12.12.2024r. Miała ona na celu zaopatrzenie w wiedzę i umiejętności osoby dorosłe pracujące z dziećmi w zakresie odpowiedniej komunikacji i sposobów reagowania w momencie wystąpienia zagrożenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród ich podopiecznych. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Projekt ten został dofinansowany ze środków budżetu Powiatu Grodziskiego.

Liczba odbiorców – 1904.

5. Profilaktyka zatruc pokarmowych

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 550.

6. Profilaktyka zatruc grzybami

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 630.

7. Wojewódzki konkurs fotograficzny „Leśne inspiracje” oraz Wystawa Grzybów dla wszystkich szkół w tym z powiatu grodziskiego w siedzibie WSSE w Warszawie

Koordinacja konkursu na etapie powiatowym oraz przekazywanie komunikatów WSSE szkołom z terenu powiatu grodziskiego

Liczba odbiorców – 2171.

8. Profilaktyka grypy

Formy wizualne w siedzibie PSSE, dystrybucja materiałów, edukacja prowadzona w mediach społecznościowych PSSE.

Liczba odbiorców – 1032.

9. Promocja higieny jamy ustnej

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE oraz spotkania edukacyjne z dziećmi w przedszkolach i szkołach podstawowych – 465.

10. Promocja szczepień ochronnych

Prowadzono działania edukacyjne podczas Europejskiego Tygodnia Szczepień. Publikowano informacje oraz infografiki na profilu Facebook PSSE dotyczące szczepień ochronnych zgodnych z

kalendarzem szczepień obowiązkowych i dodatkowych. Przeprowadzono również spotkanie edukacyjne dla seniorów z powiatu grodziskiego w zakresie profilaktyki szczepień.

- 07.10.2024r. – spotkanie z seniorami z Gminnej Rady Seniorów (30 ucz.)

Informacje dotarły do 2892 osób.

11. Profilaktyka chorób nowotworowych.

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 591.

12. Profilaktyka wszawicy

Poradnictwo adresowane do rodziców i dyrektorów placówek oświatowych.

Na zaproszenie Dyrektorów szkół podstawowych i przedszkoli w powiecie grodziskim zorganizowano spotkania edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Podczas spotkań poruszono następujące zagadnienia: co to jest wszawica, jak można się nią zarazić, profilaktyka i zwalczanie, fakty i mity nt. wszawicy. Udzielono również wywiadu dla Radia Bogoria.

Prowadzona jest edukacja społeczeństwa poprzez stronę internetową i media społecznościowe PSSE.

- 16.01.2024 r. – Wywiad dla Radia Bogoria
- 09.02.2024 r.-Publiczne Przedszkole Tęczowe Ognisko w Grodzisku Mazowieckim (100 ucz.)
- 12.09.2024 r. - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Adamowiznie (3 ucz.)
- 06.09.2024 r. -Przedszkole NR 1 im. Krasnala Hałabały w Grodzisku Mazowieckim (112 ucz.)
- 05.09.2024r. - Przedszkole na Wiejskiej w Milanówku (11 ucz.)
- 04.09.2024 r.- Przedszkole NR 7 im. Wróbelka Elemelka w Grodzisku Mazowieckim (24 ucz.)

Liczba odbiorców – 534.

13. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Dystrybucja materiałów edukacyjnych. Działania w mediach społecznościowych PSSE
Odbiorcy – 366.

14. Promocja zdrowia psychicznego

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1118.

15. Profilaktyka chorób zakaźnych (w tym chorób odzwierzęcych, jak np. gruźlica, meningokoki, wirusowe zapalenie wątroby typu B, C, kleszczowe zapalenie mózgu i inne) oraz profilaktyka wścieklizny

Popularyzacja akcji dot. szczepień doustnych lisów żyjących na wolności przeciwko wściekliznie realizowanej przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Udostępniono materiały edukacyjne w siedzibie PSSE i w podmiotach leczniczych.

Informacje w mediach społecznościowych PSSE.

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 959.

16. Kampanie EFSA „PlantHealth4Life” oraz „Safe2Eat”

PlantHealth4Life :

„Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” to hasło kampanii, a cel to zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za

wspólne dobro. Kampania będzie także podkreślać zagrożenia, jakie mogą wynikać z wwożenia roślin do Polski (szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej).

Safe2Eat:

Kampania ma za zadanie przede wszystkim wspierać konsumentów w dokonywaniu świadomych wyborów żywnościowych. W tym celu wyjaśnia naukowe podstawy bezpieczeństwa żywności, ułatwiając dostęp do informacji m.in. o stosowaniu suplementów diety, czy bezpiecznym przygotowywaniu i przechowywaniu produktów spożywczych. W Polsce kampania skupiała się na kwestiach chorób przenoszonych przez żywność, zachowywania higieny żywności w domu oraz suplementów diety.

Podjęte działania w obu kampaniach :

- dystrybucja materiałów edukacyjnych,
- ekspozycja wizualna w siedzibie PSSE,
- zamieszczanie postów kampanijnych w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE.

Łączna liczba odbiorców – 2171.

17. Profilaktyka wad postawy

Edukacja poprzez stronę internetową i media społecznościowe PSSE i akcja ważenia plecaków w Szkole Podstawowej nr 1 w Grodzisku Maz. i w Szkole Podstawowej w Jaktorowie.

Liczba odbiorców – 1021.

18. Profilaktyka chorób układu krążenia

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1413.

19. Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, i prawidłowego odżywiania

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1799.

20. Zdrowie seniora

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 187.

21. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1028.

22. Profilaktyka uzależnień behawioralnych

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 273.

23. Program szczepień przeciw HPV

Przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej dla uczniów i rodziców dzieci w wieku 9-14 lat, które mogą uczestniczyć w Programie Bezpłatnych Szczepień Przeciwko HPV w Szkołach. Pracownicy PSSE przeprowadzili również spotkania edukacyjno-organizacyjne dla pracowników podmiotów leczniczych oraz nauczycieli i dyrektorów z powiatu grodziskiego. Podjęte działania miały na celu zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciwko HPV.

- 27.09.2024 r. – Narada dla przedstawicieli podmiotów leczniczych (25 ucz.)
- 30.09.2024 r. – Narada dla nauczycieli i dyrektorów szkół (16 ucz.)
- 24.10.2024r r.-Spotkanie edukacyjne dla rodziców i nauczycieli w Szkole Podstawowej w Golach (56 ucz.)
- 25-27.11.2024 r. – Spotkania edukacyjne z uczniami i nauczycielami w Szkole Podstawowej NR 2 w Grodzisku Mazowieckim (181 ucz.)

- 09.12.2024r r.-Spotkanie edukacyjne dla rodziców i nauczycieli w Szkole Podstawowej w Izdebnie Kościelnym (41 ucz.)

24. Promocja krwiodawstwa

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 427.

25. Profilaktyka zachorowań na krztusiec oraz promocja szczepień przeciw krztuścowi

Ekspozycje Wizualne w siedzibie PSSE, opracowanie własnych materiałów edukacyjnych na podstawie danych statystycznych z zachorowań na terenie powiatu grodziskiego, przekazywanie materiałów informacyjno-edukacyjnych do podmiotów leczniczych, szkół, przedszkoli oraz żłobków. Informowanie społeczeństwa o liczbie zachorowań, zagrożeniach oraz profilaktyce szczepień podczas różnorodnych spotkań prowadzonych przez PSSE. Publikowanie informacji w mediach społecznościowych PSSE.

Odbiorcy działań prowadzonych przez PSSE – 2016.

26. Bezpieczeństwo żywności oraz profilaktyka chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1495.

27. Profilaktyka dotycząca alergii

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 427.

28. Zwiększenie świadomości w zakresie szkodliwości spożywania napojów energetyzujących

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 122.

29. Profilaktyka dla kobiet w ciąży i niemowląt w tym Światowy Tydzień Karmienia Piersią

Działania w mediach społecznościowych oraz ekspozycja wizualna w siedzibie PSSE

Odbiorcy działań prowadzonych przez PSSE – 644.

30. Profilaktyka, zapobieganie, eliminowanie negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi

Odbiorcy działań prowadzonych w mediach społecznościowych PSSE – 1399.

31. Festiwal Piosenki o Zdrowiu

10.05.2024 r. w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim odbył się Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu. Na Festiwal zgłoszono 83 uczniów z 10 przedszkoli oraz szkół podstawowych w trzech kategoriach wiekowych: młodszej (klasy I-V), starszej (klasy VI-VIII) oraz przedszkolaki. Zwycięzców zaproszono do udziału w etapie wojewódzkim Festiwalu.

PODSUMOWANIE

W swoich działaniach zmierzających do poprawy stanu zdrowia mieszkańców powiatu grodziskiego Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim uwzględniała bieżące problemy związane z sytuacją epidemiologiczną oraz problemy zdrowotne, np. wschawica czy choroby zakaźne zgłaszane przez rodziców czy nauczycieli.

Prowadzone przez nas działania profilaktyczne przyczyniają się do wzrostu świadomości dzieci, młodzieży oraz dorosłych w kontekście dbałości o własne zdrowie oraz kształtowania postaw prozdrowotnych. Zauważalny jest fakt, iż wiedza społeczeństwa w zakresie zachowań prozdrowotnych oraz świadomość, że zdrowie w bardzo dużym stopniu zależy od naszych odpowiedzialnych decyzji i wyborów, wzrasta w miarę prowadzonej profilaktyki i realizacji przedsięwzięć edukacyjnych.

VIII. Nadzór zapobiegawczy

DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE POWIATU GRODZISKIEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO W ROKU 2024

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmuje się ochroną zdrowia publicznego na terenie Powiatu Grodziskiego na wielu płaszczyznach, wykonując zadania o charakterze prewencyjnym, które zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 416). Ocenę stanu sanitarnego powiatu grodziskiego przeprowadzono na podstawie zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, do którego należą w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- 2) uzgadnianie (w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 3) wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określanie ewentualnego zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- 4) uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowej,
- 5) uzgadnianie dokumentacji projektowej obiektów budowlanych (budowa, zmiana sposobu użytkowania) pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 6) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.),
- 7) opiniowanie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów i lokali usługowych,
w których w wyniku prowadzonych prac budowlanych oraz adaptacyjno-montażowych dokonano zmiany przeznaczenia,
- 8) uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 9) opiniowanie lokali aptek ogólnodostępnych, punktów aptecznych, hurtowni farmaceutycznych, składów celnych, składów konsygnacyjnych na podstawie *Ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne* (Dz. U. z 2024 r. poz. 686),
- 10) opiniowanie obiektów budowlanych przeznaczonych do prowadzenia magazynów broni, amunicji oraz wyrobów o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym pod kątem spełnienia wymagań sanitarnych na podstawie *Ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1743),

- 11) opiniowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych.

W 2024 r. sporządzono łącznie 715 opinii, postanowień i decyzji dotyczących powyższych zagadnień. W ramach prowadzonej przez Sekcję działalności zaopiniowano **18 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin**, w tym:

- 7 na terenie Gminy Żabia Wola,
- 8 na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki,
- 1 dla terenu Miasta Milanówek,
- 2 dla terenu miasta Grodzisk Mazowiecki

W trakcie uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego szczególną uwagę zwracano na ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, komunikacji i zasad uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, mając na względzie minimalizację zagrożeń

dla terenów zabudowy mieszkaniowej i zabudowy chronionej (placówki oświatowe, wychowania

i opieki) oraz zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej. Zmiany w projektowanych dokumentach planistycznych dotyczyły, m.in.: zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności poprzez rozwój budownictwa mieszkalnego jednorodzinnego i wielorodzinnego, wyznaczenie obszarów zabudowy usługowej, rozwój zabudowy zagrodowej, wskazanie terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną, przemysłową, składy i magazyny, wyznaczenie terenów usług, edukacji, opieki i wychowania, obszarów turystyki, sportu, rozrywki i rekreacji, terenów rekreacji indywidualnej, wskazanie terenów zieleni urządzonej, zachowanie terenów rolniczych, łąk, pastwisk oraz zadrzewień śródpolnych, wyznaczenie i ochronę istniejących terenów lasów, śródlądowych wód powierzchniowych oraz zieleni naturalnej i cmentarnej, wskazanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią usytuowanych wzdłuż rzeki Utraty, w tym m.in. obszarów rolniczych, łąk, pastwisk, zadrzewień, lasów oraz wód powierzchniowych, wskazanie terenów infrastruktury technicznej, w tym obszarów elektroenergetyki, a także infrastruktury komunikacyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu właściwych zasad ochrony środowiska naturalnego. W powiecie grodziskim stopniowo zwiększa się ilość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oddawanych do użytkowania. Działania te wpływają na poprawę stanu środowiska, a zwłaszcza stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochronę wód podziemnych. Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowych umożliwia coraz szerszej liczbie odbiorców zaopatrzenie w wodę do picia właściwej jakości i w odpowiedniej ilości z ujęć publicznych. Rozbudowa sieci kanalizacyjnych pozwala na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego wyciekami ścieków z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. W związku z zainwestowaniem terenów powiatu grodziskiego oraz intensywnym rozwojem gospodarczym wyznaczono nowe obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej zaspokajając rosnące potrzeby mieszkańców, a także strefy rozwoju zabudowy przemysłowej, magazynowej i produkcyjnej wyznaczając nowe miejsca pod inwestycje usytuowane wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Na terenie powiatu wskazano miejsca przeznaczone pod rozwój zabudowy związanej ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem. Zmiany wprowadzone zapisami miejscowych planów przyczyniły się do uwydatnienia wartości kulturowych obszaru

powiatu podtrzymując jego historyczny charakter
i istniejący ład przestrzenny.

Zmiany wskazywane w projektach planów miały służyć uporządkowaniu istniejącego ładu przestrzennego i sposobów wykorzystania terenów. Rozwiązania wprowadzane w projektach uchwał miały na celu przekształcenie obszarów dotychczas niezainwestowanych w sposób umożliwiający rozwój oraz wykorzystanie walorów lokalizacyjnych terenów usytuowanych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych oraz węzła autostradowego. Opiniowane rozwiązania obejmujące wyznaczenie m.in.: obszarów zabudowy przemysłowej, składów i magazynów na terenach atrakcyjnych inwestycyjnie przyczynią się do rozwoju gospodarczego obszarów oraz uporządkowania ładu przestrzennego. W przedstawianych do uzgodnienia projektach uchwał miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opiniowano funkcjonalność proponowanych rozwiązań, w tym ich wpływ na poprawę warunków sanitarnych analizowanych obszarów poprzez, m.in. rozbudowę istniejących i budowę nowych sieci wodociągowych, budowę infrastruktury kanalizacyjnej oraz uregulowanie zasad gospodarki odpadami. W wydawanych opiniach zwracano uwagę na warunki higieny środowiska w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. W opiniowanych dokumentach zwracano szczególną uwagę na lokalizację planowanej zabudowy względem granic istniejących cmentarzy oraz konieczności zachowania wymaganej strefy ochrony sanitarnej, a także terenów infrastruktury technicznej związanej z realizacją obiektów elektroenergetyki względem obszarów chronionych, w tym zabudowy mieszkaniowej oraz obszarów związanych z pobytem ludzi celem ograniczenia do minimum uciążliwości powstających w związku z eksploatacją obiektów. Określano zgodność planowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wymaganiami higieniczno-sanitarnymi. Opiniowano wpływ proponowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń miejscowych planów na stan środowiska oraz warunki i jakość życia mieszkańców. W opiniowanych dokumentach planistycznych zwracano uwagę na istniejące na danym obszarze problemy ochrony środowiska oraz uciążliwości dla mieszkańców, w tym, m.in.: zanieczyszczenia komunikacyjne, zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, a także niską emisję z gospodarstw domowych. W opiniowanych projektach uchwał miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego analizowano projektowane rozwiązania techniczne oraz funkcjonalno-przestrzenne mające na celu minimalizację istniejących uciążliwości oraz ograniczenie negatywnych skutków realizacji zapisów planów.

W 2024 r. sporządzono 1 opinię dotyczącą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Szczęsne z zastrzeżeniem dotyczącym zachowania wymaganej strefy ochrony sanitarnej od granic istniejącego cmentarza. Poddany zaopiniowaniu projekt uchwały zakładał wyznaczenie obszarów zabudowy usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowanych częściowo bezpośrednio w strefie sanitarnej w odległości od 50,0 m do 150,0 m od granic cmentarza, a także dopuszczał możliwość korzystania z ujęć wody do celów gospodarczych niezwiązanych ze spożyciem i produkcją artykułów

spożywczych. Określone zastrzeżenia dotyczyły ograniczeń w użytkowaniu terenów w zależności od ich charakteru, w tym zakazu realizacji usług związanych z przechowywaniem i magazynowaniem żywności, w tym zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów przechowujących artykuły żywności w pasie ochrony sanitarnej w odległości mniejszej niż 50,0 m od granic cmentarza, a także zakazu wykorzystywania ujęć wody zlokalizowanych w odległości do 150 m od granic istniejącego cmentarza dla potrzeb związanych ze spożyciem oraz potrzeb gospodarczych. Zastrzeżenia określone w opinii sanitarnej dotyczyły obligatoryjnego podłączenia budynków realizowanych w pasie ochrony sanitarnej do sieci wodociągowej bez możliwości wykorzystywania studni zarówno dla potrzeb gospodarczych, jak i bytowych.

Zgłaszane przez PPIS w wydawanych opiniach sanitarnych dotyczących opracowywanych dokumentów planistycznych zastrzeżenia i uwagi zostały uwzględniane w projektach uchwał.

W 2024 r. wydano 11 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- 2 dla terenu Miasta Grodzisk Mazowiecki,
- 7 dla Gminy Grodzisk Mazowiecki,
- 2 dla terenu Gminy Jaktorów

Sporządzono 1 opinię dotyczącą uzgodnienia stopnia szczegółowości kierunków zagospodarowania przestrzennego dla opracowywanego projektu planu ogólnego Gminy Grodzisk Mazowiecki.

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wydano

20 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dla 2 inwestycji wskazano potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Wydano 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji środowiskowej.

W 2024 r. wydano **4 opinie sanitarne o projektach architektoniczno-budowlanych.** Przedłożone do zaopiniowania projekty dotyczyły, m.in.: zmiany sposobu użytkowania części garażowej budynku mieszkalnego jednorodzinnego na lokal usługowy, projektu technologii sklepu rybnego z konsumpcją na miejscu, projektu technicznego rozbudowy, nadbudowy, przebudowy

i remontu budynku stacji SUW wraz z infrastrukturą techniczną i niezbędnymi urządzeniami, a także projektu technologicznego lokalu usługowego przeznaczonego na sklep spożywczy. Opinie sanitarne projektów architektoniczno-budowlanych i technicznych obejmowały uzgodnienie dokumentacji w zakresie architektury, instalacji sanitarnych, technologii oraz zagospodarowania terenu. Uzgadnianie inwestycji na etapie projektowania eliminuje w początkowej fazie, m.in.: nieprawidłowości w zakresie rozwiązań funkcjonalnych i przestrzennych, instalacji wodno-kanalizacyjnej, wentylacji, technologii, wyposażenia oraz warunków higieniczno-sanitarnych przewidzianych dla pracowników, co w konsekwencji przyspiesza proces odbioru inwestycji.

W 2024 r. uzgodniono 200 projektów decyzji o warunkach zabudowy i

zagospodarowania terenu oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wydano 29 postanowień dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, a także 171 uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy. Uzgadniane projekty inwestycji celu publicznego dotyczyły, m.in.: sieci wodociągowych, sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia, sieci kanalizacji, sieci gazowych średniego ciśnienia, kanalizacji deszczowej, budowy zbiornika wodnego wraz z urządzeniami wodnymi niezbędnymi do budowy, regulacji i utrzymania bilansu wodnego, placów zabaw z obiektami małej architektury, budynków gospodarczych, a także siłowni plenerowych. Projekty decyzji o warunkach zabudowy dotyczyły, m.in.: budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków, szklarni ogrodniczej i tuneli foliowych dla potrzeb istniejącego zakładu produkcyjnego, obiektów magazynowych, hal namiotowych, budynków usługowych, budynków gospodarczo-garażowych, budowy instalacji fotowoltaicznej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, rozbudowy istniejącego zakładu produkcji farmaceutycznej, a także budowy budynków usługowo-magazynowych. Wydano 1 postanowienie odmawiające uzgodnienia w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych projektu decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji polegającej na rozbudowie, przebudowie i nadbudowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego w Milanówku. Przedłożony do uzgodnienia projekt określał nieprawidłowe rozwiązania w zakresie zaopatrzenia w wodę bez uwzględnienia lokalizacji projektowanego budynku w strefie ochrony sanitarnej cmentarza. Formułowane w wydawanych postanowieniach zastrzeżenia dotyczyły, m.in.: lokalizacji projektowanych bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem właściwej odległości od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, a także prawidłowej lokalizacji projektowanych ujęć wody z zapewnieniem właściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Rozpatrzono **58 zgłoszeń zakończenia budowy obiektów budowlanych**, które dotyczyły głównie budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków mieszkalnych wielorodzinnych, budynków usługowych i usługowo-handlowych, budowy sieci kanalizacyjnej, budynków magazynowych bez stanowisk pracy stałej, rozbudowy drogi gminnej, budowy drogi powiatowej, budowy ciągu pieszo-rowerowego, stacji bazowej telefonii komórkowej, rozbudowy, nadbudowy i przebudowy budynku kultu religijnego, rozbudowy budynku zakonno-rekolekcyjnego, budowy obiektów infrastruktury wodnej, w tym przepustów, obiektów infrastruktury technicznej, w tym masztów oświetleniowych, a także budynków gospodarczo-garażowych oraz gospodarczo-magazynowych.

Rozpatrzono **15 zawiadomień o przystąpieniu do sporządzania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, w tym: 2 dla terenu Miasta Grodzisk Mazowiecki, 6 dla obszaru Gminy Grodzisk Mazowiecki, 1 dla miasta Milanówka, 1 dla Gminy Jaktorów, 1 dla Miasta Podkowa Leśna, a także 4 zawiadomienia w związku z przystąpieniem Gmin do sporządzania planów ogólnych.

Przeprowadzono **84 kontrole obiektów**, w tym obiektów nowo wybudowanych

zajmując stanowisko w zakresie dopuszczenia do użytkowania w trybie art. 56 *Ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.), a także oceniając spełnienie warunków higieniczno-sanitarnych w obiektach, w których dokonano istotnych zmian przeznaczenia.

Przeprowadzono 34 kontrole obiektów w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy

i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 *Ustawy z dnia*

7 lipca 1997 r. Prawo Budowlane (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.), w tym:

- w 1 budynku hali warsztatowej dla pojazdów,
- w 2 zespołach magazynowo-usługowo-produkcyjnych z przestrzeniami socjalno-administracyjnymi,
- w 2 budynkach świetlicy wiejskiej (w 1 budynku przeprowadzono II kontrole)
- 1 kontrolę lądowiska dla śmigłowców LPR,
- w 1 budynku okręgowej stacji kontroli pojazdów (w 1 budynku przeprowadzono II kontrole),
- w 2 budynkach produkcyjnych,
- w 1 budynku biurowym,
- w 5 budynkach usługowych,
- w 3 budynkach mieszkalno-usługowych,
- w 3 budynkach magazynowych wraz z zapleciami socjalno-biurowymi,
- w 2 budynkach usługowych przeznaczonych na potrzeby rehabilitacji,
- w 2 budynkach szkoły podstawowej,
- w 1 budynku usługowym z częścią biurowo-magazynową,
- w 1 budynku usług nauk, edukacji i oświaty,
- w 1 budynku użyteczności publicznej o funkcji kulturalno-wystawienniczej,
- w 1 budynku hali sportowej z zapleczem,
- w 1 budynku usługowym na potrzeby Centrum Kształcenia Zawodowego,
- w 1 budynku technicznym dla potrzeb zaplecza domów hotelowych,
- w 1 budynku w związku ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby działalności medycznej,

Przeprowadzono 44 kontrole w związku z wnioskiem o wydanie opinii sanitarnej o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów i lokali usługowych po przeprowadzonej adaptacji lub zmianie sposobu użytkowania, w tym:

- w 2 lokalach usługowych przeznaczonych na salę zabaw z kawiarnią,
- w 10 lokalach gastronomicznych,
- w 2 zakładach produkcyjno-magazynowych wyrobów cukierniczych,
- w 1 lokalu usługowym przeznaczonym na pracownię cukierniczą (w 1 lokalu przeprowadzono II kontrole),
- w 1 lokalu przeznaczony na salon masażu,
- w 1 lokalu przeznaczony na salon odnowy biologicznej,
- w 6 lokalach przeznaczonych do sprzedaży środków spożywczych,
- w 2 budynkach stacji paliw,
- w 1 lokalu przeznaczonym do konfekcjonowania i sprzedaży środków spożywczych,
- w 7 lokalach przeznaczonych na salon kosmetyczny (w 1 obiekcie przeprowadzono II

kontrole),

- w 2 lokalach przeznaczonych na niepubliczną placówkę oświatowo-wychowawczą,
 - w 3 lokalach przeznaczonych do opieki nad dziećmi,
 - 1 kontrolę w pomieszczeniach przeznaczonych na magazyn bazowy broni i amunicji oraz wyrobów
- o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
- w 1 budynku przeznaczonym do produkcji serków z orzechów nerkowca (1 budynku przeprowadzono II kontrolę),
 - w 1 hali magazynowej przeznaczonej do konfekcjonowania, pakowania, rozważania, magazynowania warzyw i owoców.

Uczestniczono w 3 kontrolach w związku z wnioskiem Inwestora o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Organów Inspekcji Sanitarnej przy udziale Higieny Żywności jako komórki wiodącej, 1 kontrolę w budynku przeznaczonym na poradnię psychologiczno-pedagogiczną przy udziale Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, a także 1 kontrolę w pomieszczeniach przeznaczonych na potrzeby sterylizacji sprzętu wielokrotnego użytku przy udziale Sekcji Higieny Komunalnej.

Przeprowadzono 1 kontrolę w budynku mieszkalnym w związku z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o spełnieniu warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt uchodźców.

W 8 obiektach budowlanych, w których przeprowadzono czynności kontrolne w związku

z zawiadomieniem o zakończeniu budowy i zamiarem przystąpienia do użytkowania stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. W 5 lokalach usługowych,

w związku z wnioskiem Inwestora o wydanie opinii sanitarnej o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych, w których przeprowadzono adaptację lub dokonano zmiany sposobu użytkowania stwierdzono uchybienia w zakresie higieniczno-sanitarnym. Zgłaszane w obiektach nieprawidłowości były usuwane przez Inwestorów z zachowaniem wymaganego terminu.

Większość obiektów, w których przeprowadzono czynności kontrolne wykonywana była zgodnie z projektem architektoniczno-budowlanym oraz technologicznym. Projekty budynków były uzgadniane przez rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych.

Wydano **42 opinie sanitarne**, w związku z adaptacją lokali usługowych i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji użytkowych, a także **26 opinii sanitarnych w związku z dopuszczeniem obiektów budowlanych do użytkowania** w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane* (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.).

Wydano **235 decyzji płatniczych** za czynności z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w tym: za czynności z zakresu uzgodnienia dokumentacji projektowej, stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym, stwierdzenia spełnienia przepisów higieniczno-sanitarnych adaptowanych obiektów, a także czynności z zakresu uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W roku 2024 r. podobnie jak w latach poprzednich, udzielono wielu konsultacji i

informacji

w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach dotyczących adaptacji obiektów na działalność usługową związaną z produkcją i obrotem żywnością, a także formami opieki nad małymi dziećmi - przedszkola, zespoły przedszkolne, żłobki, punkty przedszkolne, placówek oświatowych, placówek świadczących usługi medyczne – gabinety specjalistyczne, przychodnie oraz dotyczących zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej. Prowadzone konsultacje stanowią pomoc Inwestorom, w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych, przy planowaniu określonego rodzaju działalności, ale również w zakresie lokalizacji i zgodności inwestycji z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Konsultacje udzielane Inwestorom na każdym etapie procesu inwestycyjnego przyczyniają się do zwiększania świadomości społecznej w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych dla poszczególnych rodzajów działalności. Konsultacje na etapie opracowywania dokumentacji projektowej umożliwiają wyeliminowanie błędów w zakresie funkcjonalnym i technologicznym planowanej działalności oraz umożliwiają spełnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz warunków bezpieczeństwa użytkowników w projektowanych budynkach.

Współpraca Inwestorów z Sekcją Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przed podjęciem działań inwestycyjnych, jak również w trakcie ich realizacji skutkuje brakiem konieczności zgłaszania sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania przedsięwzięć.

Na terenie powiatu grodziskiego nie ma rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych.

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzanych w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.) w trakcie trwania prac budowlanych oraz dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych, a także kontroli w związku z zawiadomieniem o zakończeniu adaptacji oraz zmianie sposobu użytkowania obiektu każdorazowo monitorowano pracę rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych. Projekty budowlane, techniczne oraz technologiczne były uzgadniane pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przez rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych bez znaczących uchybień w dokumentacji projektowej, na podstawie której wykonywany był obiekt oraz zgodnie z posiadanymi uprawnieniami. W 2024 r. nie zgłoszono zastrzeżeń do dokumentacji projektowej.

